Poštnina plačana v gotovini.
Leto XIV., štev. 99
Ljubljana, sobota 29. aprila 1933
Cena 2.— Din

Upravništvo: Ljubljana, Knafljeva ulica 5. — Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125, 3126.
Inseratni oddelek: Ljubljana, Šelenburgova ul. 3. — Tel. 3492, 2492.
Podružnica Maribor: Gosposka ulica štev. 11. — Telefon št. 2455.
Podružnica Celje: Kocenova ulica št. 2. — Telefon št. 190.
Računi pri pošt. ček. zavodih: Ljubljana št. 11.842, Praga číslo 78.180, Wien št. 105.241.

JUTRO

Naročnina znaša mesečno Din 20.—
Za inozemstvo Din 40.—

Uredništvo:
Ljubljana, Knafljeva ulica 5. Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125, 3126, Maribor, Gosposka ulica 11. Telefon št. 2440.
Celje, Strossmayerjeva ul. 1. Tel. 65.

Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po tarifu.

Rdeči križ

Ljubljana bo danes in jutri prizorišče skromne, a izredno pomembne manifestacije. Vodstvo našega Rdečega križa, te najpomembnejše mednarodne človekoljubne organizacije, si je letos izbralo naše mesto za torišče svoje glavne skupščine, na katero pridejo danes vsi člani glavnega upravnega in nadzornega odbora Rdečega križa kraljevine Jugoslavije, delegati vseh petnajstih oblastnih odborov in zastopniki pomladka. Po skrbnih pripravah je preskrbljeno, da bo manifestacija navzlic skromnemu obsegu zelo učinkovita, kakor je to tudi potrebno za propagando vzvišenih idej Rdečega križa.

V organizacijskem pogledu Rdeči križ nima primere na svetu. Rodila ga je vojna, da seje mir in spravo med narodi. V vojni kakor v mirovni dobi je njegova najvišja naloga človekoljubno delo v korist vsem, ki so v nesreči in bedi potrebni moralne, zdravstvene in gmotne podpore. Švicarski človekoljub Henrih Dunant je njegov ustanovitelj. Tega mladega blagovestnika je dal človeštvu strahoviti ognjeni krst pri Solferinu, kjer je 24. junija 1859 po petnajsturni bitki obležalo nad 40.000 mrtvih in ranjenih. Z apostolsko vnemo se je vrgel na delo in dosegel uspeh, da je slavna ženevska konvencija že 22. avgusta 1864 združila prvih 12 držav v mednarodnem kometeju kot skupnem žarišču vseh narodnih društev Rdečega križa. Načela konvencije so bila določena tako plemenito, da so hitro začela osvajati ves svet. Kot značilno zanimivost naj mimogrede poudarimo, da se je srbski Rdeči križ ustanovil že 6. februarja 1876, avstrijski pa šele 4 leta pozneje. Skupno vežejo danes ideje Rdečega križa nič manj kakor 51 držav, število članstva pa že presega 35 miljonov. Skratka, vse suverene države zemeljske oble so osvojile načelo mednarodne človekoljubne organizacije, med njimi tudi Japonska in Kitajska, dočim ima turška republika društvo Rdečega polmeseca. Tako je Rdeči križ sklenjena veriga prave miroljubnosti, zatočišče in zakladnica vzajemne bratske pomoči v bedi in nesreči.

O delu in pomenu Rdečega križa v vojni je pač svetovni požar sam dal tej organizaciji najslavnejše spričevalo. Če posebej še pomislimo na Golgoto srbskega rodu, nas veže do mednarodnega Rdečega križa še posebno globoka, neminovna hvaležnost. In ko so slednjič okrvavljeni meči po štiriletnem klanju našli pot nazaj v nožnice, edino Rdeči križ ni mogel prekrižati rok. Doba neposredno po vojni je še dalje neusmiljeno strašila z lakoto, boleznimi in elementarnimi nesrečami, neštete družine so se vračale domov na razvaline, deca se je izgubljala v gladu in zapuščenosti, sto tisoči invalidov so začeli prositi gmotne podpore in popravil telesne nakaze. Trume vojnih ujetnikov in internirancev v Evropi, Aziji in Afriki so hrepenele po povratku v domovino... Tako se je neposredno po svetovnem polomu jarko pokazalo, da je državam Rdeči križ, veličastno preizkušen s svojim delom v vojni, najzanesljivejši in najmočnejši pomočnik tudi v dobi miru.

Vse ogromno izvršeno delo je dalo Rdečemu križu novo osnovo, njegov novi delovni načrt, njegov mirovni program. 5. maja 1919 je bila v Parizu osnovana današnja Liga društev Rdečega križa, ki zajema ves svet in si je zastavila v glavnem naslednje važne naloge: Rdeči križ naj v vsaki državi izboljšuje zdravstvene prilike in lajša bedo, pospešuje napredek človeštva z uporabo znanstvenih in tehničnih iznajdb, skrbi za pomoč ob velikih uimah, pripravlja bolničarsko (samaritansko) osobje in s pomočjo organizacij svojega pomladka vzgaja novo pokolenje, že od mlada prežeto z duhom človekoljubja, miru in požrtvovalnosti.

Trdimo, da se nihče ne more iskreneje oklepati vzvišenih načel Rdečega križa kakor vprav Jugoslavija, ki je tako krvavo željna in potrebna miru, dolgotrajnega miru. Preudarno in smotrno hoče urediti svoje notranje razmere, strniti poedine dele v solidno državno celoto, razviti plodno delovanje v gospodarskem, prosvetnem in zdravstvenem pogledu. V prijateljstvu koče živeti z vsemi sosedi, od katerih zahteva le to, da ne ovirajo njenega notranjega razvoja in spoštujejo splošna načela človečanstva. Rdeči križ kraljevine Jugoslavije je najvidnejši tolmač naše miroljubnosti v mislih in v dejanju. Res je, da število 50.000 rednih in podpornih članov še ni dovolj veliko za našo državo, enako pa je na drugi strani tudi resnica, da edino letni prispevek v denarju še ni legitimacija pravega člana. Rdeči križ hoče imeti v svojem taboru same zavedne, vztrajne pobornike človečnosti, glasnike ideje o boljšem človeku, viteze srca, pripravljene vselej po svojih močeh pomagati kateremukoli bratu v bedi in nesreči.

Primerov za dejansko dobrodelnost Rdečega križa ob elementarnih nezgodah lahko ravno pri nas naštejemo celo vrsto, posebej pa še poudarjamo veliko socialno akcijo z nabiranjem oblačil in živil ob sleherni zimi. Visoke denarne podpore, ki jih je oblastni odbor v Ljubljani, obsegajoč vso dravsko banovino, prejel doslej od glavnega odbora v Beogradu, daleč presegajo zneske, ki jih je od nas prejel glavni odbor na rednih prispevkih. V območju ljubljanskega oblastnega odbora imamo sedaj že 78 krajevnih edinic, ki vse delujejo z vzorno požrtvovalnostjo in je njihova skrb zlasti posvečena prehrani in oskrbi bedne mladine. Rdeči križ je zlasti še pri nas živ zgled, kako velika in lepa dela se dajo doseči tudi s skromnimi sredstvi.

V tem, ko vemo v polni meri ceniti vse dosedanje delo Rdečega križa, se z njegovimi voditelji vred zavedamo tudi ogromnih nalog, ki to velikansko mednarodno mirovno organizacijo čakajo še v bodočnosti. Posebej se še zavedamo, kako težavno in vendar kako uspešno razvija svoje plemenito delovanje Rdeči križ kraljevine Jugslavije. Radujemo se, da lahko njegove predstavnike pozdravimo v beli Ljubljani in jim želimo, da bi njihovo zborovanje v tretji prestolnici ob meji vrglo mnogo novega blagoslova po vsej Jugoslaviji.

Herriot zadovoljen

Posvetovanja Roosevelta s Herriotom končana — Odgoditev plačila junijskega obroka?

Washington, 28. aprila sč. Roosevelt in Herriot ter njuni svetovalci so se sestali ob 10. dopoldne v Beli hiši k poslednjemu razgovoru. Na sestanku sta predsednik Roosevelt in Herriot sklenila, da se bodo razprave o vprašanju vojnih dolgov nadaljevale v Parizu in Washingtonu. Po sestanku je bil izdan skupni komunike, ki se glasi:

Predsednik Roosevelt je razpravljal s Herriotom o problemu medvladnih dolgov. Predsednik je pojasnil celotni položaj z ameriškega stališča, Herriot je pa obrazložil, kako si ta problem predstavljata francoska vlada in francoski parlament. Dolga izmenjava misli, ki se je vršila v kar najsvobodnejši obliki in najbolj prijateljskem razmerju je imela smoter, doseči čim jasnejši sporazum o dejanskem položaju, in bo brez dvoma vplivala na ukrepe, ki jih bo treba v bodoče storiti. Roosevelt in Herriot upata, da se bodo razgovori, katerih uspeh je očiten nadaljevali v Parizu in Washingtonu, potem ko bo Herriot podal poročilo francoski vladi.

Kakor zatrjujejo listi, **so posvetovanja** potekla ugodno. V glavnem **so se nanašala** na vprašanja carinskega premirja med Francijo in Ameriko, na ureditev problema vojnih dolgov, na svetovno gospodarsko konferenco ter na uvedbo oborožitvene kontrole.

Herriot je zapustil Belo hišo ob 11.15 in se poslovil od Roosevelta in njegove soproge. Oba državnika sta bila izredno dobre volje in sta si večkrat segla prisrčno v roke. Na vrtu se je zbrala velika množica, ki je toplo pozdravila Herriota, ko je stopil v avtomobil.

Herriotova poslanica

Herriot je objavil popoldne poslanico ameriškemu narodu, v kateri se zahvaljuje za prisrčen sprejem, ki so mu ga priredili predsednik Roosevelt, ameriške oblasti in ves ameriški narod. Nadalje pravi, da glede pravih problemov pri razgovorih v Washingtonu ni bil sprejet noben sklep, razen v nekaterih vprašanjih, glede katerih je popolnoma sporazumen s francosko vlado. Vsekakor je bilo mnogo storjenega v vprašanjih svetovne gospodarske konference, razorožitve in varnosti. Herriot govori nato o francosko-ameriških odnošajih in naglaša, da bi bila za obe državi nujno potrebna boljša obramba. Obenem izjavlja, da je za svojega bivanja opazil gotovo propagando, ki skuša omajati znani pacifizem Francija. Svojo poslanico zaključuje s pohvalo ameriškemu smislu za neodvisnost ter pozdravlja združitev vseh narodov, ki pripadajo k doktrini liberalizma, potrebni danes bolj potrebni kakor kdaj na svetu, na katerem je započel ofenzivo duh nasilja in preganjanja.

Vprašanje vojnih dolgov

V nasprotju z drugimi vestmi vedno bolj prevladuje prepričanje, **da namerava Roosevelt urediti vprašanje vojnih dolgov tako, da bi se sporazumel naenkrat z vsemi ameriškimi upniki. Poleg tega je pripravljen, da takoj pristane na odgoditev plačila junijskega obroka teh dolgov ter omogoči londonski konferenci, da naenkrat reši celotno vprašanje.** Po poročilih iz Bele hiše računajo Zedinjene države, da bodo kljub temu plačani 15. junija zapadli obroki evropskih vojnih dolgov. To pomeni, da računa Roosevelt na odpor, ki obstoja proti tem načrtom v ameriških demokratskih krogih. V vsakem primeru pa gradi svojo politiko o tem vprašanju na pooblastilo, ki ga je dobil od senata, da sme izdati odredbo o kovanju srebrnega denarja v znesku 100 milijonov dolarjev.

Na drugi strani demantirajo razne optimistične vesti, ki so jih razširili včeraj evropski novinarji glede predlogov za ureditev vojnih dolgov. Pri tem naglašajo, da ni bilo govora o tem, da namerava ameriška vlada odgoditi rok za iztirjanje vojnih dolgov, ki poteče 15. junija, ker pričakuje nasprotno, da bodo dolžniki plačali svoje dolgove.

Kongres je med tem že sprejel inflacijski zakon z veliko večino 253 proti 35 glasovom. S tem bo položaj dolžnikov v tolikо olajšan, da bodo smeli plačati svoje dolgove v določeni meri tudi v srebru. Znesek vseh obrokov vojnih dolgov, ki zapadejo 15. junija, znaša 144 milijonov dolarjev.

Demantirajo se tudi vesti, da bo svetovna gospodarska konferenca v Londonu razpravljala tudi o vprašanju vojnih dolgov. Roosevelt ne misli na to, pripravljen pa je, da se z vsako državo posebej pogodi o ureditvi vojnih dolgov. Pri tem naglašajo ameriški politični krogi, da bi se priznali enaki pogoji kakor drugim državam tudi Franciji, če bi do tedaj plačala obrok svojih dolgov, ki je zapadel 15. decembra preteklega leta.

Sporazum o razorožitvi

Washington, 28. aprila. AA. Vse kaže, da je senat presenetila vest, po kateri je Roosevelt izrazil pripravljenost Zedinjenih držav za pristop h konzultativnemu paktu in za opustitev nevtralnosti in svobode morja. Vzlic temu mislijo, da bo Roosevelt, kadar bo prišel čas, navedel takšne argumente, ki so ga do tega pripravili, da bo senat pristal na njegovo tezo. Glede poslanske zbornice stvar ne bo tako huda, ker je znano, da sprejme vsak Rooseveltov predlog.

London, 28. aprila. č. Na seji predsedništva razorožitvene konference v Ženevi, je bilo snoči sklenjeno, da se odgodi razprava o prvem delu angleškega razorožitvenega načrta in da se preide na drugi del, ki se nanaša na vojne efektive. O razlogih, ki so privedli predsedništvo konference do tega nepričakovanega sklepa, navaja »Daily Herald« senzacionalne podrobnosti, po kterih je bil med Rooseveltom in Herriotom dosežen sporazum, da se Francija odpove zahtevam glede jamstva za varnost, ki jih je postavljala doslej kot glavni pogoj za razorožitev. Francija je sedaj pripravljena, da izvrši substancialne omejitve svojih oboroženih sil, toda pod pogojem, da se angleški načrt o razorožitvi temeljito izpremeni. Francoski pristanek sloni na tem: *1. Da se Nemčiji za dobo 10 let ne dovoli povišati efektivne vojne sile, kakor je bila določena z versajsko mirovno pogodbo. 2. Da se v tem času vrši stroga in stalna kontrola glede oboroževanja, ki naj jo izvaja poseben stalni odbor za razorožitev.*

Če bodo ti francoski pogoji sprejeti, bo Francija skoraj gotovo pristala na praktično redukcijo kvalitativnih in kvantitativnih elementov v svojem oboroževanju in sicer v dveh etapah, od katerih bi vsaka trajala po 5 let. Kot protiuslugo zahteva Francija od Zedinjenih držav tudi to, da sodelujejo v eventualni konzultacijski diskusiji glede Briand-Kelloggovega pakta in da se ne protivijo sprejemu sankcij, ki jih vsebuje ta pakt proti državam, ki bi izrabljale vojno kot sredstvo za dosego svojih nacionalnih ciljev.

Francoski komentarji

Pariz, 28. aprila. AA. Danes ob 13. je Herriot odpotoval v Newyork, kjer se prične njegova propagandistična misija, ki bo trajala do jutri popoldne, ko se bo s strokovnjaki, ki ga spremljajo, vkrcal na parnik za povratek v Evropo.

Pariški listi priobčujejo dolga poročila o razgovorih v Washingtonu, ki so precej raznolična. Herriot sam je z razgovori z Rooseveltom in z drugimi ameriškimi državniki zadovoljen. Pri razgovorih so razčistili vprašanja gospodarske konference, razorožitve in varnosti. Pariški list »Paris Midi« poroča, da bi Roosevelt v zvezi s carinskim premirjem, si ga predlaga do sestanka londonske gospodarske konference, ne bil proti temu, da druge države, če bi dolar še dalje padal, uvedejo takozvane kompenzacijske tarife. Roosevelt je naklonjen francoski zahtevi po varnosti v zvezi z razorožitvijo. V vprašanju vojnih dolgov smatra list, da je bil dosežen sporazum, po katerem bi Francija plačala decemberski obrok šele čez leto dni, predstoječ junijski obrok pa bi se odložil na kasneje. Podobno poroča Jules Sauerwein v listu »Paris Soir«.

Pesimistično je le poročilo »Tempsa«, ki pravi, da še ni sporazuma ne v vprašanju carinskega premirja, ne v vprašanju vojnih dolgov in ne v dolarskem vprašanju. List končuje svoje poročilo z besedami: Washingtonski finančni krogi so glede rezultatov dosedanjih razgovorov skraino razočarani.

Nekateri pariški krogi so mnenja, da washingtonski razgovori res niso bili tako uspešni, kakor jih predočujejo optimistični listi. Upoštevati pa je treba, da v Washingtonu ni šlo za končne sporazume, ker je Herriot sodeloval samo kot informator francoske vlade, Roosevelt pa je odvisen od senata.

Carinsko premirje

London, 28. aprila. č. Po informacijah lista »Morning Post« se bo v soboto v Foreign Officeu sestal organizacijski odbor za svetovno gospodarsko konferenco, ki bo sestavil konkreten načrt o mednarodnem carinskem premirju. Verjetno je, da bo predsednik odbora, angleški zunanji minister John Simon, predlagal, naj se vsem prizadetim državam skupno s povabilom na svetovno gospodarsko konferenco pošlje tudi poziv, da se pridružijo temu premirju.

Avstrijska velenemška stranka v razpadu

Dunaj, 28. aprila. AA. »Deutsch-österreichische Zeitung«, ki je glasilo avstrijske narodnosocialistične stranke, poroča, da se velenemška stranka nahaja pred razsulom in da so njeni pristaši vstopili v hitlerjevski tabor. Verjetno je, da bo zaradi tega vodstvo velenemcev tudi formalno sklenilo razpust svojih organizacij.

»Maligin« na varnem

Moskva, 28 aprila AA. Ledolomilec »Maligin«, ki se je pred meseci ponesrečil, je z lastnimi močmi srečno priplul v Murmansk.

Stahlhelm v Hitlerjevih vrstah

Vstop Seldteja v narodno socialistično stranko — Narodni socialisti proti Hugenbergu — Protesti nemških znanstvenikov proti nasilju

Berlin, 28. aprila d. Vodja zveze »Stahlhelma«, državni minister Franc Seldte je včeraj v svojem govoru po radiu razglasil da je vstopil v narodno socialistično stranko. Obenem je izjavil, da razvezuje dane zaobljube vse člane »Stahlhelma« ki mu ne morejo slediti. V svojih nadaljnjih izvajanjih je poudarjal, da v bodočnosti ne vidi več nobenih strank, temveč le veliko nemško enotnost. Ker stoji izven strank, vstopa v narodno socialistično stranko, ki predstavlja pokret vsega nemškega naroda, s čemer se podreja s »Stahlhelmom« vred kot strnjeno vojaško enoto vodstvu Adolfa Hitlerja.

Politični krogi posvečajo pozornost tudi zadržanju državnega ministra dr. Hugenberga. Pričakujejo, da bo v kratkem padla odločitev, ali bo državna vlada še nadalje ostala v sedanji obliki ali pa bo preosnovana na podlagi enotne stranke. Upoštevati je treba, da je Hugenberg edini minister v državni vladi, ki zastopa nemško nacionalno stranko. Podkancelar Papen je namreč strankarsko navezan, pa tudi minister za delo Seldte je v vladi le kot zastopnik »Stahlhelma«, torej organizacije, ki se smatra kot nadstrankarska. Proti Hugenbergu so se napadi v zadnjem času poostrili. V narodno-socialističnih krogih so namreč mnenja, da moti enotnost vladne politike, ker so podrejena mesta gospodarskih uradov, ki jih vodi Hugenberg, v rokah narodnih socialistov, ki bi rajši videli za svojega predstojnika lastnega pristaša. Proti tej akciji je Hugenberg pričel iskati zaščite v svojem tisku, ki v zadnjih dneh mnogo poudarja njegove narodne gospodarske uspehe.

Proti židom v bankah

Berlin, 28. aprila AA. Sindikat nemških bančnih uradnikov je sklenil, da ne sprejme v vrste svojih članov nobenega žida več. Tisti, ki so že sedaj člani, lahko ostanejo tudi še v bodoče, vendar ne bodo smeli izvrševati nobene častne funkcije. Ta sklep bo zelo otežkočil židom vstop v bančne službe.

Sodba znanstvenikov

Objavljen je bil seznam knjig, ki se imajo odstraniti iz berlinskih knjižnic ter javno sežgati.

Znameniti filozof in pedagog Spranger, profesor na berlinski univerzi, ki je podal ostavko na svoje mesto, je poslal berlinskim listom odprto pismo, v katerem navaja razloge, ki so ga pripravili do tega sklepa. Med drugim pravi:

Nihče drugi ni z večjim zadovoljstvom občutil veselja, da se začenja Nemčija zavedati sama sebe kakor ravno nemške univerze. To veselje profesorjev je zatemnila senca, ko so videli, kakšni odnošaji nastajajo s šolsko mladino, kar je problem od katerega je odvisno življenje in iskrenost njihovega delovanja.

Nato omenja Spranger protižidovski manifest dijaških društev in ugotavlja, da vsebuje kljub hvalevrednim namenom fraze, ki morajo šokirati še tako nacionalističnega bralca. Profesor Spranger se boji, kam bo to privedlo, če bo mladina imela tako malo spoštovanja do avtoritete, kakor jo kaže danes, saj je v tem spoštovanju visoka moralna vrednost. Prav zato je prišel do prepričanja, da je nemogoče, da bi mladi rod razumel svoje profesorje

Tudi znani filozof profesor dr. Wolfgang Köhler, ravnatelj psihološkega zavoda na berlinski univerzi, je objavil danes v »Deutsche Allgemeine Zeitung« presenetljiv članek, v katerem pravi med drugim, da je skupno s svojimi prijatelji žalosten v skrbi za nemški narod. To je skrb za bližnjo bodočnost domovine, ki ji sedaj vladajo Hitlerjevi ljudje. Posebno tehtne pomisleke ima proti plemenski politiki narodnih socialistov. Lahko se odobravajo gotovi ukrepi samo doma, ne pa oni, ki po ovinkih škodujejo Nemčiji in rušijo eksstenco nedolžnih. Prof. Köhler spominja v zvezi s tem na mladost Spinoze, čegar modrost je častil Göthe, na Lessinga, čegar pesniško pero gotovo ne bi bilo napisalo »Nathana«, če bi človeške plemenitosti ne bilo med židi, na prosvetitelja Henrika Herza, na katerega prijatelji, ki proučujejo naravo, ne morejo misliti, ne da bi s solzami občudovali njegova dela«, na prof. Franka, morda največjega eksperimentalnega fizika, ki živi sedaj na svetu, in drugje. Moji prijatelji mislijo, izjavlja prof. Köhler, da je v nemški kulturi mnogo nenadomestljivih znanstvenikov, ki so židovskega porekla.

Značilna za sedanje razmere je nadalje vest, da je profesor na marburški univerzi dr. Herman Jakobsen izvršil samomor in se vrgel pod vlak. Profesor Jakobsen je bil med onimi nemškimi univerzitetnimi profesorji, ki so jih hitlerjevske oblasti kot žide odstavile.

Sprava katoliških škofov s Hitlerjem

»Berliner Tageblatt« napoveduje za prihodnje dni izjave nemškega episkopata o razmerju katoliške cerkve do narodne socialistične stranke. Ta izjava, ki se ima smatrati kot uspeh Papenovega poseta v Vatikanu, bo imela namen, da odstrani poslednja nesoglasja med katoliško cerkvijo in narodnimi socialisti.

Brüning se ne bo umaknil

Berlin, 28. aprila AA. V krogih centruma demantirajo vest, da bi nameraval Brüning podati ostavko na poslanski mandat in se naseliti v Angliji.

Priznanje kljukastega križa

Pariz, 28. aprila AA. Nemška vlada je uradno obvestila francosko vlado, da je hitlerjevska zastava (kljukasti križ na temnordečem ozadju) nacionalni emblem Nemčije, prav tako kakor zastava v cesarskih barvah. Zato bodo v bodoče smela nemška poslaništva in konzulati razobešati obe zastavi.

Polom nemške politike

Newyork, 28. aprila. AA. Veliki list »Nework Herald Tribune« je objavil članek, ki pravi med drugim:

Hitlerjev neuspeh in hitlerjevski izgredi so popolnoma izpremenili položaj. Povzročili so, da je Macdonaldov načrt propadel in da se je ves svet postavil proti reviziji mirovnih pogodb. Zaradi nebrzdanega stališča nemških narodnih socialistov tudi ni mogoče misliti na postopno revizijo meja. Zato je najbolje, da se ohrani mir v sedanjih mejah. Francija, Mala antanta in Poljska ne morejo privoliti v razorožitev, če ne dobe od Anglije in od Zedinjenih držav jamstev za svojo varnost. Glede Nemčije je pisec mnenja, da je Hitler zmagal le zaradi tamošnje gospodarske stiske in da se bo politično stanje v Nemčiji izpremenilo, čim se popravijo gospodarske razmere.

Zaupnica dr. Benešu

Vse češkoslovaške stranke, vladne in opozicijske, odobravajo zunanjo politiko češkoslovaške države

Praga, 28. aprila. g. Po včerajšnjem zaključku debate o ekspozeju zunanjega ministra dr. Beneša v senatu, je danes tudi poslanska zbornica končala tri dni trajajočo izčrpno debato. Pred polno zasedenimi galerijami in plenumom so govorili danes o zunanji politiki zastopniki vseh političnih strank. Od prevrata se v češkoslovaški zakonodajni korporaciji še nikoli ni pokazala takšna politična enodušnost in smisel za energično sodelovanje vseh strank kakor prav to pot. Za ekspoze zunanjega ministra se niso izrekle samo vse češkoslovaške in nemške vladne stranke, temveč tudi vse državotvorne stranke v opoziciji, namreč obrtna stranka, slovaška ljudska stranka in nemška delovna zveza. Ta impozantna večina, ki se je prostovljno izrekla za mirovne, toda nepremakljive sile češkoslovaške zunanje politike, — pri čemer je pomembno, da so na pozitivni pomen Male antante in njene misije pristali tudi v nemškem taboru, — je v izjavah svojih govornikov v glavnem poudarila naslednje tri značilne momente:

1. Meje češkoslovaške države so nespremenljive in se ne bodo spremenile niti s pogajanji niti z nasiljem.

2. Češkoslovaška država bo ostala država močne demokracije, ker je samo ohranitev in okrepitev demokratičnega režima izhod iz sedanje zunanje-politične zmede.

3. Češkoslovaški narod odobrava po svojih zakonodajnih zastopstvih zunanjo politiko Češkoslovaške republike ter je pripravljen podpirati idejo evropskega miru in mednarodnega političnega ter gospodarskega sodelovanja, ne da bi hotel vladati nad drugim.

Aretacije komunistov na Dunaju

Dunaj, 28. aprila. AA. Policija je aretirala 62 komunistov in izvršila pri komunističnih voditeljih in v tajništvu komunistične stranke hišne preiskave. Ugotovila je, da so pripravljali ilegalno akcijo za 1. maj. Vlada bo skušala preprečiti tudi manifestacijo, ki jo pripravljajo za 1 maj socialni demokrati, ki so izdali poziv na vse svoje pristaše, naj se na ta dan mirno zberejo od 10. do 11. na Ringu. Vlada bo ves Ring zasdla z vojaškimi oddelki in s strojnicami, da prepreči tudi to manifestacijo. Na Dunaju je zaradi tega veliko rzburjenje in mnogi se pripravljajo na to, da bi ta dan preživeli v okolici.

Amnestija v Rusiji?

Berlin, 28 aprila č. Preko Revala je prispela iz Moskve vest, da pripravlja sovjetska vlada za 1 maj amnestijo vseh političnih obsojencev Amnestirana bosta tudi oba angleška inženjerja Thornton in Macdonald.

Slovo poslanika Fliederja

Beograd, 28 aprila. Po treh letih službovanja v Beogradu odpotuje češkoslovaški poslanik Flieder jutri na svoje novo službeno mesto.

Suženjstvo v boljševiškem „delavskem paradižu“

Pravo obličje sovjetske Rusije — Nečloveški terorizem komunističnega vodstva — Tudi komunistično delavstvo nima nikakih pravic in svoboščin

V praški reviji »Přítomnost« je priznan specialist za ruska vprašanja J. E. Šrom, ki je prežival nad deset let v sovjetski Rusiji, priobčil zanimiv članek o razmerah v boljševiški državi. Pisec ugotavlja, da je mnogo poklicanih in nepoklicanih peresi pisalo o sovjetski Rusiji, redkokateri obiskovalec pa govori »oni diktaturi, ki vlada nad ljudmi. Ljudje so bili vrženi v nezaslišno suženjstvo, ki ga prenašajo zgolj iz neizogibnih eksistenčnih razlogov. Šrom piše med drugim:

»Samo z neomejenim gospodarstvom te diktatorske nesvobode si lahko pojasnimo, — da, samo s tem in z ničemer drugim, — zakaj je vzlic vsem ogromnim gmotnim sredstvom, ki so jih potrošili na fronti proizvodnje, vzlic mobilizaciji skoraj vseh pripadnikov številnih sovjetskih narodov na vseh področjih brez izjeme, tako malo resničnih uspehov. Samo tako si lahko razlagamo, zakaj ni po prvem petletnem načrtu zadoščeno niti najpramitivnejšim potrebam in zakaj se v tem ogromnem državnem telesu nepresteno vse maje in vre in zakaj je skoraj vsak dan potebna kakšna reorganizacija.«

Šrom torej smatra, da vzlic ogromni potrati energij ni bilo uspeha zaradi tega, ker so ljudje opravljali svoje delo prisiljeno, po diktatu, kar jih je napravilo boječe, previdne in neodločne. V Rusiji so ceres edini svobodni ljudje člani političnega odseka vodstva komunistične stranke (Stalin, Molotov, Kaganovič, Vorošilov, Kalinin i. dr.), vendar tudi ti samo toliko časa, dokler diskutirajo med seboj. Ko je sprejet končen sklep, so tudi oni popolnoma podrejeni duhu in črki sklepa in morajo stati na vso moč prav za vsem, čeprav so sicer imeli za zaprtimi vrati drugačno mnenje. Stranka ima v tem pogledu nezprosno disciplino, ki gre tako daleč, da morajo javno zagovarjati njene sklepe baš oni možje, ki so imeli med diskusijo nasprotno mnenje. Kako se godi z ljudmi, ki se ne pokore, zgovorno priča usoda Trockega, Radovskega, Čičerina, Kamenjeva, Zinovjeva...

Še trša je disciplina za običajne člane komunistične stranke. Le-teh je v vsej Rusiji okrog 3 milijone in v njihovih rokah je vsa moč. Vzlic temu, da imajo posamezniki v ožjem krogu precejšnjo oblast, vendar nad vsakim neprestano visi meč stranke. Često zadošča le kak majhen odtenek drugačnega mišljenja, da prizadetega obtožijo in vržejo v nemilost. Zato se mnogi ljudje uče službeno ideologijo na pamet, da le ne pridejo navskriž z dogmami. Ker pa stranka zahteva, da naj posamezni pristaši zavzemajo svoje stališče nasproti aktualnim vprašanjem, ne smejo molčati, marveč se morajo pretikusiti v tem, da na svoj način povedo to, kar hoče komunistično vodstvo.

Čiščenje v stranki se izvaja silno strogo. Tudi če je kdo že izpočetka član komunistične stranke, mora iti — ko iz Moskve zapovedo »čiščenje« — pred plenum svoje celice in tam povedati, kaj vse je storil za komunizem. Ta javna spoved je prisopna celo nečlanom in je za svakogar hudo poniževalna. Sega celo do rodbinskih podrobnosti in kdor ima maščevalne nasprotnike, ki po njegovi javni spovedi dobe besedo, je lahko izključen iz stranke, zakaj kak prestopek je spričo take naivnosti vedno lahko najti. Izključitev iz stranke pa pomeni za komunista v največ primerih moralno in materialno uničenje, ali vsaj zelo usodne spremembe v njegovi eksistenci.

Kako daleč gre sovjetski teror nad lastnimi ljudmi, priča primer, ki ga navaja Šrom malo dalje. Leninova vdova Nadežda Krupskaja je morala napisati ob obletnici Leninove smrti članek za oficielno »Pravdo«. V njem je sicer beseda o Leninu, vendar je že kar očitno, da Krupskaja ni smela prepogosto omeniti Leninovega imena, ker bi utegnilo zasenčiti Stalinovo. Stalinovo ime je bilo natisnjeno z razprtimi črkami, da se je bolj opazilo; tako delajo tudi ob vseh drugih podobnih prilikah.

Kruto nesvobodo čutijo celo v redakcijah komunističnih listov in revij. Tako je list »Proletarska revolucija«, v katerem so sedeli sami notorični komunisti, objavil neko kritiko Leninovih predvojnih nazorov o nemški socialni-demokraciji. Preden je kritika izšla, je Stalin poslal pismo, ki v njem izjavlja, da je odvišna vsaka polemika o Leninovih nekdanjih nazorih. To pismo je uredništvo priobčilo na prvi strani tiste številke z zelo ponižno opombo uredništva. Vse to pa ni nič pomagalo: revijo so za nekaj časa ustavili, urednike pa prisilno razmestili širom Rusije.

Prav tako je s svobodo delavstva v tako zvanem »proletarskem paradižu«. Če je svoboda v tem, da delavstvo vsemu prikima, v vse privoli, vse prevzame nase, tedaj je svobodno. Toda dejansko ruski delavec sploh ne pozna svobode. Delavstvo je samo material, ki pomaga uresničevati industrializacijske načrte, in sicer material, ki ga izrabljajo do skrajne meje. Delavec dobiva v roke le prav nizko mezdo, ono slovito marksistično »nadvrednost« — in sicer procentualno zelo visoko, — pa si brez velikih skrupulov pridržuje država. Delavec se ne sme zaposliti po svoji volji; lahko ga, kadar se »višjim« zljubi, vržejo v katerikoli kot Rusije, lahko ga prisilijo, da mora svoj prosti čas prebiti tam, kjer ukaže vodstvo, češ da ga s prisiljenim bivanjem v delavskih domih vzgajajo za kolektivizem. O drugih državljanskih pravicah ali celo svoboščinah sploh ni besede (n. pr. nedotakljivost zasebnega stanovanja, svobodna korespondenca itd.). Tudi delavec mora biti, prav kakor vsak sovjetski državljan, sleherno uro pripravljen, da pride v njegovo stanovanje politična policija in izvrši preiskavo. Pri tem mu stikajo celo po piskrih, češ, da se ne bi hranil preko svojega položaja! Delavec, v čigar imenu izvršuje sedanja Stalinova klika brezobzirno »diktaturo proletariata«, delavec, ki je po imenu vladajoči sloj v vsej Rusiji, je dejansko — kot posameznik — bolj brezpraven in zatiran kakor kjerkoli na tako zvanem kapitalističnem zapadu.

To je le nekoliko podob iz današnjega življenja v sovjetski državi, ki kažejo pravo obličje »sovjetskega paradiža«, namreč obnovljeno suženjstvo, ki v marsičem celo prekaša fevdalne prilike pred osvobojenjem kmetov. Vsekakor se sedanje socialno zatiranje v Rusiji izvršuje mnogo bolj rafinirano, zato pa tudi sega globlje do mesa in krvi in pretvarja »paradiž« v pekel za vsakogar, ki ni naravnost rojen za sužnja ali zatiralca.

Položaj v Bolgariji

Sofija, 27. aprila.

Že pred meseci se je oglasila »Vojna liga«, kakor se imenuje združenje bolgarskih rezervnih oficirjev, in je predlagala vladi razne izpremembe, ki pa jih je vlada odklonila. Vsaj tedaj. Pozneje pa je vendar prišlo do izpolnitve ene glavnih zahtev Lige, namreč do izključitve poslancev delavske stranke iz Sobranja. Sedaj je prišla »Vojna liga« z novimi predlogi. Zahteva naravnost uvedbo diktature. Oblast v državi naj bi se po zahtevi ligašev, ki jim stoji na čelu general Sirmanov, prevzela izvenstrankarska vlada »poštenih, sposobnih in energičnih mož«, ki naj bi izvršila vse potrebne reforme in tako omogočila državi politično in gospodarsko obnovo.

Ta zahteva »Vojne lige« je naletela ne samo pri vladi in strankah »Narodnega bloka na odločen odpor, temveč tudi pri opozicijskih strankah. Odločno je obsodil ligino resolucijo ministrski predsednik Mušanov, češ, kdo in kaki naj bi bili možje, ki naj bi prevzeli tako vlado? Zakaj jih liga ne pokaže, da bi javnost mogla reči svoje mnenje o njih in njihovih sposobnostih. Ministrski predsednik je nadalje poudarjal, da se je združenje rezervnih oficirjev, ki je bilo doslej nepolitično in izvenstrankarsko, s to svojo resolucijo postavilo na politično polje in postalo organizacija s strankarskimi težnjami. S tem je pa onemogočilo rezervnim oficirjem, ki pripadajo katerikoli obstoječih strank, da bi še nadalje mogli ostati člani svoje stranke, ako hočejo ostali člani združenja ali pa obratno. Mušanov je zaključil z izjavo, da je zanj merodajna samo volja volilcev in da je narod pač čisto drugačnega mišljenja kakor »Vojna liga«.

Ravno tako je obsodil to resolucijo tudi predsednik sobranja Malinov, ki je označil zahtevo, da bi se obstoječe stranke odrekle svojemu strankarskemu delovanju in se sestavila izvenstrankarska vlada, za zelo čudno. Malinov meni, da sestavljalci resolucije pač ne vedo, kakega pomena je strankarsko življenje na Bolgarskem, dočim je glede izvenstrankarske vlade predvsem treba vprašati, iz katerih krogov naj bi izšla taka vlada. Pa kdo naj izbere one poštene, sposobne in energične može? Po mnenju Malinova bi bil tak poizkus zelo nevaren in škodljiv za državo, ki se nahaja itak v dovolj težkem položaju.

Resolucijo so obsodili skoraj vsi bolgarski listi. Obsodilo jo je tudi združenje rezervnih podoficirjev, ki je drugače v stalni zvezi z združenjem rezervnih oficirjev. Obsoja jo celo velik del rezervnih oficirjev, zlasti vsi tisti člani, ki pripadajo in se udejstvujejo v raznih političnih strankah. Obsodila je ni edino »Makedonija«, glasilo notranje makedonske revolucionarne organizacije (VMRO) in naravnost je ni obsodilo tudi glasilo Cankovljeve stranke. Obenem pa se je tudi izvedelo, da je iz vodstva združenja rezervnih oficirjev, »Vojne lige«, izšel tajen migljaj vsem podružnicam po deželi, da naj delujejo na to, da bodo kar najbolje uspevali agitacijski shodi, ki jih prirejajo — cankovljevci!

General Sirmanov je sedaj podal izjavo, v kateri tolmači stvar tako, da naj bi izvenstrankarsko vlado sestavili »pošteni, sposobni in energični možje«, ki jih ima Bolgarska ali v strankah ali izven njih, ki pa naj bi se ob vstopu v vlado odrekli obveznosti napram svoji stranki. Ta vlada naj bi rešila najvažnejša in najmnejša vprašanja državne obnove. S tem je pa tudi povedano vse in vsa bolgarska javnost si je na čistem, da se starim gospodom generalom hoče diktature, kateri naj bi stal na čelu Aleksander Cankov, ki ga ogromna večina bolgarskega naroda naziva rablja bolgarskega naroda. Z njim naj bi se menda vrnil oni 9. junij leta 1923., ko je padla glava Aleksandra Stambolijskega in se je bes Aleksandra Cankova okopal v krvi tisočerih žrtev bolgarskega kmetskega naroda. In tako »izvenstrankarsko vlado« naj bi danes sprejeli izvoljeni zastopniki bolgarskega naroda!

Potres v Grčiji

Atene, 28. aprila AA. Na Halkidiki so se ponovili dokaj hudi potresni sunki. Oblast namerava izprazniti več vasi, med njimi tudi Stageiro, rojstni kraj Aristotela.

Izgredi v Citroenovih tvornicah

Pariz, 28. aprila AA. Včeraj popoldne je prišlo v Citroenovih tovarnah do več incidentov. Stavkajočim se je posrečilo ustaviti delo v več delavnicah. Danes se je delo zopet normalno nadaljevalo, čeprav je bilo okoli tovarn zbranih mnogo stavkajočih, ki so hoteli preprečiti, da bi šli delavci na delo.

Vojna v Južni Ameriki

Buenos Aires, 28. aprila AA. Bolivijska vlada je poslala Argentini in Čilu noto, v kateri odklanja posredovanje nevtralcev za ukinitev sovražnosti in tudi arbitraže. Bolivija je proti vsaki ingerenci tretjih v svojem sporu s Paragvajem.

Nova evropska doba

Izčrpen in obširen ekspozé češkoslovaškega zunanjega ministra Beneša je vzbudil splošno pozornost. Vsa evropska politična javnost ga komentira, zavedajoč se, da so se v njem in ž njim izrekle smernice zunanje politike za celotno Malo antanto.

Posebno se nam zdi primerno opozoriti na eno poglavje v Beneševem govoru, na ono, ki v njem razpravlja o vitalnosti novoustanovljenih, odnosno bistveno razširjenih narodnih držav. Dr. Beneš je nadalje podčrtal, da so to mladi narodi, ki šele pričenjajo novo dobo svoje zgodovine ter da bi ravnal protiprirodno, kdor bi hotel ta razvoj zavreti ali ga celo izpodrezati.

Kdor je količkaj pazljivo sledil onim političnim, novinarskim publicističnim ali celo znanstvenim enunciacijam, ki se v njih razkriva pojmovanje sodobnega stanja ter razvoja v Evropi, je moral opaziti, da se ravno po tem pojmovanju svetovna javnost deli takorekoč v dva tabora. Eni vidijo v novih državah novo nacionalno življenje, nove narodno - politične tvorbe, ki so obdarjene s krepko vitalnostjo, nastale kot proizvod prirodnega razvoja in poklicane, da sloni na njih bodočnost znatnega dela Evrope. Toda drugi gledajo na stvar bistveno drugače. Kot rdeča nit se vleče v premotrivanjih katerekoli vrste, v govorih, knjigah in časopisih v območju premaganih držav Srednje Evrope naziranje, da je nastanek nacionalnih držav nekaj — neprirodnega, da je to korak ali celo skok nazaj v smeri razdrobljenja, »balkanizacije« Evrope. Kot nepriroden dogodek se smatra zlasti razbitje velikih držav, kakor je bila stara Avstro - Ogrska. In zakaj? Zato, ker se trdi, da je bilo stanje pred l. 1914. višek popolnosti, ker so se z dogodki po oktobru 1918. leta razdrle stare gospodarske enote in ker je bilo sploh teritorialno - politično stanje izpred l. 1914. nekaj naturno danega.

Smatramo, da je dovolj znan besedni zaklad trditev, ki imajo navedeno vsebino, in zato ne mislimo zaiti še v podrobnejše razmotrivanje. Kljub temu pa smatramo, da so bila nekatera poglavja iz njih zelo važna. Ne zato, ker so bila last in osnova zlasti nemškega, avstrijskega in madžarskega političnega naziranja, marveč zato, ker so se vtihotapila v politični repertorij marsikaterega glasila in posameznika tudi na zapadu. Zlasti one trditve o razdrtih gospodarskih enotah; obžalovalo se je, da so se izpodnesle velike gospodarske skupnosti ter se ustanovile nove manjše ekonomske enote, ravno nove narodne države. Nekaj časa je zmagovalo celo naziranje, da je svetovnih gospodarskih in političnih težav kriva ravno ta gospodarska razcepitev.

Ne more biti dvoma o tem, da so velike gospodarske enote prikladnejše za kakršnekoli mednarodne trgovske kombinacije. Prav tako tudi ni dvoma, da je razdružitev starih gospodarskih enot in ureditev novih manjših enot združena z mnogimi težavami. Toda to je le prehodno, kakor vse na svetu, in — kar je še mnogo bolj važno — v tem preobratu imajo škodo le stari gospodujoči narodi, mladi osvobojeni narodi pa prihajajo po prekoračenju začetnih težav kljub vsemu tudi do gospodarske osvoboditve, do samosvojega življenja. Ako se bodo nekateri sosedni narodi zbližali ali zvezali v višje gospodarske enote, bodo storili to prostovoljno, in sicer tako, da bodo varovali koristi vsakega posameznika, ne pa na osnovi enostranskega privilegiranja nekaterih na škodo drugih manjših, kakor je bilo pred l. 1918. In v tem se je izvršil zgodovinski preobrat, ki ni morda skok v stran ali nazaj, marveč velik korak naprej, člen v naravnem razvoju, ki bo zgodovina nekdaj označevala po njem vso dobo.

To so načelno važne stvari, ki temelji v njih tudi ves sodobni revizionizem. Beneš je, temeljit kot je vedno, pokazal tudi topot na pravo jedro političnih sporov. Revizionizem je domala povsod naperjen zoper prirodni razvoj, ker hoče osvobojene obrobne dele narodnih ozemelj odtrgati in jih zopet poteči pod tujerodno gospostvo. Domala povsod gre pri tem za restavracijo tujerodnega gospostva ali pa vsaj za narodnomešane teritorije, kjer mora vsaka politična meja, pa naj se potegne kakorkoli, računati z manjšinami. In tam, kjer bi bila revizija zares pravična v smislu prirodnega razvoja, kot je na Koroškem in v Primorju, tam se poborniki revizionizma sploh ne spomnijo na njo.

Beneš je opozoril svet na ta dejstva. Želimo njegovim izvajanjem uspeha, zakaj koristno bi bilo zlasti, ako bi se zamislili vanje tudi oni državniki, ki se dado včasi zavesti napačno postavljenim zaključkom, kakor se je zgodilo še nedavno pri rimskih razgovorih. Za nas same pa je Beneševo pojmovanje vodilno politično spoznanje že od nekdaj.

Napačni italijanski računi

Pariz, 28. aprila. AA. List »Volonte« je objavil članek o Sušaku in o njegovem lepem razvoju pod Jugoslavijo. Obenem ugotavlja, da sta Reka in Trst postali popolnoma prazni mesti. Italija, pravi list dalje, je mislila, da si bo s tem, če je tu in tam na Jadranu zasadila svoje zastave, že pridobila neomejeno področje svojega vpliva. Ker pa pomenita Trst in Reka zanjo razočaranje, obrača sedaj svoje poglede bolj proti jugu na dalmatinsko obalo. List omenja, kako stega Italija svoje roke po Splitu, Dubrovniku in Kotoru in navaja v zvezi s tem besede nekega Jugoslovena, ki je dejal: »Kaj pomagajo gumbi na telovniku, če pa telovnik ni tvoj!« Končno opozarja list na dobre trgovinske zveze med Jugoslavijo in Italijo in trdi, da ima Italija od njih velike koristi.

Železniški popust za udeležence novomeškega shoda

Beograd, 28. aprila v. Za nedeljski shod JRKD v Novem mestu je prometni minister dovolil 50 odstotkov popusta za vožnjo na železnici z odlokom MS št. 9461 od 21. aprila 1933.

Izzivanje hitlerjevcev na Dunaju

Dunaj, 28. aprila AA. Dopoldne so hodili po delavskem predmestju na Dunaju trije narodni socialisti v uniformah in izzivali mimoidoče. Okoli njih se je kmalu zbrala skupina političnih nasprotnikov. Tedaj so hitlerjevci začeli streljati in so nevarno ranili nekega socialista. Morala je intervenirati policija, da je preprečila, da ni razjarjeno občinstvo hitlerjevcev linčalo. Hitlerjevce je aretirala in odvedla v zapor.

Kitajska odklanja premirje z Japonsko

Demanti kitajske delegacije v Ženevi o pogajanjih z Japonsko — Napetost med rusko in japonsko vlado

Ženeva, 28. aprila. AA. Kitajska delegacija je izdala naslednji komunike:

Nedavne vesti, po katerih se je severna Kitajska začela pogajati za sklenitev premirja z japonsko vlado, so docela brez podlage. Kitajska vlada je bolj kakor kdajkoli odločena vztrajati v odporu proti japonski invaziji in ne bo začela neposrednih razgovorov z Japonsko za sklenitev premirja, še manj pa za ureditev kateregakoli drugega kitajskojaponskega spora, ker pomeni japonska invazija za severno Kitajsko kršitev protokola iz l. 1920. prav tako pa tudi kršitev pakta Društva narodov, pariškega pakta, pogodbe med devetorimi velesilami in sklepa izredne skupščine Društva narodov. Nekatere signatarne države so že naprošene, naj sporoče Japonski, da mora ustaviti prodiranje svojih čet proti Tienčinu in Pekingu. V ostalem kažejo kitajske čete trden odpor.

London, 28. aprila. AA. Po brzojavki iz Moskve označujejo »Izvestja« položaj na Daljnem vzhodu za alarmanten. Vzlic temu upa sovjetska vlada, da bo japonska vlada dala ukor generalnemu konzulu v Harbinu zaradi njegovega nastopa v aferi z vzhodno-kitajsko železnico.

Seja vodstva JRKD

Beograd, 28. aprila. v. Predsedništvo JRKD je dopoldne in popoldne razpravljalo o raznih organizatornih zadevah stranke. O posvetovanjih vodstva JRKD bo izdan še poseben komunike. Dne 30. t. m. bo v Osijeku veliko zborovanje pristašev JRKD, na katerem bo govoril tudi minister Juraj Demetrović.

Akcija za pomoč denarnim zavodom

Beograd, 28. aprila. p. Posvetovalni odbor pri ministrstvu za trgovino, obrt in industrijo je včeraj in danes nadaljeval svojo razpravo o raznih aktualnih gospodarskih vprašanjih. Današnje seje odbora se je udeležil tudi minister dr. Šumenković. Zaradi velikega obsega vprašanj, ki so bila predložena v proučitev posvetovalnemu odboru, bo imel v prihodnjih dneh še nekaj sej. Kakor je razvidno iz predloženega ekspozeja, se bavi odbor tudi z vprašanjem, kako podpreti zavode, ki niso aktivni ali pa jim je priznan gospodarski moratorij po čl. 5. zakona o zaščiti našega kmetijstva. Posvetovalni odbor bo skušal rešiti predvsem vprašanje, kako bi se dala tem zavodom potrebna sredstva za obnovo njihovega normalnega poslovanja. Sestavljenih je več načrtov, ki se v ostalem nanašajo na splošno ureditev kmetskih dolgov. Kakor je izvedel vaš dopisnik, bo odbor priredil dve anketi, eno v Beogradu za Vojvodino in Srbijo, drugo v Zagrebu za Hrvatsko in Slovenijo. Na anketah, ki se jih bodo udeležili zastopniki bančnih in ostalih gospodarskih krogov prizadetih pokrajin, bodo na dnevnem redu vprašanja o obnovi poslovanja prizadetih denarnih zavodov ter ureditvi kmečkih dolgov.

Izdajanje potrdil o plačanih davkih

Beograd, 28. aprila. AA. Pri reviziji šolnine se je pokazalo, da je mnogo oseb dobilo izkazila od davčnih uprav, da nimajo nobenih davčnih dolgov, zaradi česar jim ni bilo treba plačati takse po tar. št. 318 a.

Da se to v bodoče ne bo več zgodilo, je davčni oddelek finančnega ministrstva poslal navodila finančnim ravnateljstvom, na podlagi katerih bodo morale davčne uprave pri izdajanju izkazil o višini davkov in o plačanem davku pregledati ne samo, ali obstoje dolgovi na ime prosilca izkazila, temveč tudi, ali ne obstoje dolgovi na kakšno drugo ime osebe, nasproti kateri je prosilec bodisi solastnik ali pa užitkar. Ker se taki primeri opažajo pri vseh oblikah davkov, najpogoteje pa pri pridobnini, izvzemši družbeni in uslužbenski davek ter davek na rente po čl. 71. zakona o neposrednih davkih, bodo davčne uprave pazile, da bodo v prijavah za odmero davka razen imena, za katero se ta odmera vrši, točno navedena tudi imena vseh lastnikov odnosno solastnikov in zakonitih užitkarjev z označbo deleža, s katerim so udeleženi. V to svrho bodo davčne uprave pri izdajanju izkazil pregledale register odnosno kartoteko.

Takse za menične proteste

Beograd, 28. aprila AA. Davčni oddelek finančnega ministrstva je izdal pojasnilo o plačevanju takse za primer, da kaka oseba oziroma denarni zavod na en dan izroči sodišču več protestov zaradi neplačila ali neprevzema menice. Pojasnilo pravi, da je treba v takih primerih na podlagi § 6. uredbe o protestnih registrih in o nagradah za izvršitev protestov plačati samo enkrat takso za prošnjo (bodi si, da je pismena ali ustmena) v znesku 5 Din po tar. št. 17. zakona o sodnih taksah. Takso za proteste pa je treba plačati za vsako menico posebej, in sicer v iznosu in na način, ki ga predpisuje tar. št. 60. zakona o sodnih taksah.

Prihod španskih sportnikov

Beograd, 28. aprila p. Dopoldne je prispela v Beograd španska državna nogometna reprezentanca. Na postaji se je k sprejemu španskih gostov zbralo več tisoč beograjskih sportnikov, ki so jim priredili živahne ovacije. Posebno je bil aklamiran španski vratar Zamora. Gostje so si danes ogledali mesto in se udeležili raznih manifestacij, ki jih je zanje pripravil Beograd. Vsa sportna publika pričakuje veliko nedeljsko tekmo z veliko napetostjo. Doslej je bilo prodanih že 25.000 vstopnic, kar je gotovo rekordno število.

Aretacija dr. Ribolija v Rimu

Zagreb, 28. aprila č. Danes je prejela tukajšnja policijska uprava obvestilo iz Rima, da so italijanski varnostni organi aretirali odvetnika dr. Ribolija, ki je zaradi afere z vložnimi knjižicami pred nekaj časa pobegnil iz Jugoslavije. Rimska policija ga je aretirala na ovadbo nekega rimskega hotelirja, ki mu je ostal dr. Riboli dolžan večji znesek ter odpotoval, ne da bi ga poravnal. Poleg njega je bila aretirana tudi Marija Šestakova, ki je prav tako iz naše države.

Poset iraškega kralja v Londonu

London, 28. aprila AA. Po dosedanjih dispozicijah prispe iraški kralj Fejzal v London 20 junija in bo gost angleškega kralja. Iraški kralj bo ostal v Angliji več tednov.

Ukinjenje obsednega stanja v Argentini

Pariz, 28. aprila AA. Iz Buenos Airesa poročajo, da bo ob koncu tedna ukinjeno obsedno stanje v Argentini in da bodo vse politične krivce izpustili iz zaporov.

Diskusija o ljubljanskem živilskem trgu

Ljubljana, 28. aprila.

Zanimanje za trg je bilo v Ljubljani že od nekdaj veliko, kajti prehrana je pač tista važna zadeva, ki se tiče vsega prebivalstva. Na nocojšnjem diskusijskem večeru na magistratu je podal mestni fizik g. dr. Mavricij *Rus* izčrpno poročilo o ljubljanskem trgu, navedel je vso pisano zgodovino, ki se je sukala okrog institucije in se dotaknil vseh važnih vprašanj tudi s higiensko socialnega stališča.

V prastari Ljubljani trg ni bil potreben, ko pa je mesto raslo in raslo, se je pojavila potreba, da so se zbirali prodajalci na enem prostoru. Jarmarski prostor pred Mestnim domom je postal sčasoma premajhen. Sploh so bile tržne razmere približno do leta 1896. v Ljubljani zelo mizerne. Za zboljšanje se je pričel brigati šele župan Ivan Hribar, ki je določil leta 1899. za trg prvega uradnika z izpitom za preiskavo živil (absolviranega medicinca Janka Pleiweisa). Ta je izdelal za Ljubljano prvi tržni red, katerega druga izdaja iz leta 1910. je v veljavi še danes. Leta 1907. je bila služba mestnega tržnega nadzornika s polno kvalifikacijo podeljena g. Adolfu Ribnikarju, ki je upeljal prvi lastni preizkuševalni laboratorij za živila in organiziral, ko so podrli licealno gimnazijo, pravi živilski trg na Vodnikovem trgu. Pregled živil je izvrševal sistematično. Izvežbal je cel kader tržnih stražnikov in obdržal funkcije do 1915, ko je prevzel mestno aprovizacijo. Od tedaj pa do leta 1919. so vodili trg razni referenti, večinoma juristi. Po letu 1930. pa vrši agende tržnega nadzornika sedanji mestni fizik dr. Rus, ki mu stoji ob strani agilni ravnatelj g. Dergane, s katerim skušata preurediti tržne razmere popolnoma higiensko, moderno.

Ko so podrli staro licealno gimnazijo, se je na Vodnikovem trgu prodajalo tudi vse drugo blago, ki je bilo prej razmeščeno na Mestnem trgu, ob rotovžu in Kresiji. Ob Vodnikovem spomeniku so stale stojnice z manufakturnim blagom pa tudi ob stolnem župnišču in semenišču so bile postavljene barake za prodajo končene robe in drugih stvari. Pred magistratom so ostale le še semenarice. Vse stojnice in barake so se potavljale tedaj po trgu brez sistema, ker je pač bilo tedaj še dovolj prostora na razpolago. Pravo razumevanje za tržne razmere je pokazal tudi gerentski svet pod vodstvom dr. Puca. Trg sam ni imel nobene kanalizacije, ljudje so bredli v deževnih dneh po lužah. Pozneje je bil trg kanaliziran in trije otoki, kakor je bil trg razdeljen, oplanirani.

Ob pločnikih so bile zasajene tudi akacije. Trg nudi sedaj lep pogled in estetsko ugodno vpliva.

Pod sedanjo občinsko upravo se je izvršila ureditev vseh prodajnih prostorov po skupinah prodajnega blaga. Zadnje raztresene lope, v katerih se je prodajalo galanterijsko blago, klobase in slaščice, so odstranili izpred knezoškofijske palače ob priliki prezidave tamkajšnjih shramb in hlevov v trgovske lokale. Bilo je to potrebno tudi glede na velik razmah živilskega trga v zadnjih letih. Velik porast mestnega prebivalstva je veleval večji odjem živil. Okoliški kmetje so v večji meri pričeli prodajati pridelke, k čemur so jim v mnogem pripomogla nova prometna sredstva, avtobusi, tramvaj in drugo. Pa tudi zunanji pridelovalci zlasti sadja in zgodnje zelenjave uvažajo čimdalje več blaga na ljubljanski trg, da je postal res že premajhen. Tržni odsek je skušal odpomoči zlu z decentralizacijo in je ustanovil nov živilski trg na Sv. Jakoba trgu. Vsi prodajalci pa so po nekaj tednih opustili prodajo, ker niso ničesar izkupili. Grupacija blaga na enem kraju pripušča večjo in boljšo izbiro blaga, ki neposredno vpliva na ceno. S preureditvijo trga se bo moral baviti občinski zastop v kratkem, da ga ne prehiti čas. Trg v sedanji izmeri je postal premajhen kljub temu, da je sklenil magistratni gremij v seji leta 1931., da se razširi tudi na Gallusovo in Sv Petra nabrežje. Edina ovira je zaenkrat regulacija Ljubljanice. Ko bo končana, mora biti preureditev živilskega trga prva naloga občinske uprave. Mestni zastop je dal že pred petimi leti napraviti mavčni model, po katerem naj bi se zgradile ob Ljubljaničinem nabrežju mesarske stojnice v enotnem slogu. Razmišljal je tudi o postavitvi tržnice. Važno je slednjič še vprašanje vodstva mestnega tržnega nadzorstva. Toda že od nekdaj so vršili preglede živil zdravniki in tudi ministrstvo za socialno politiko in narodno zdravje je odločilo, da vrše preglede živil v mestih z lastnim statutom uradni zdravniki, odnosno mestni fizikat.

Vremenska napoved

Zagrebška vremenska napoved za danes: Precej vedro, nekoliko bolj oblačno, zlasti podnevi, toplo, mestoma vetrovno. — **Situacija včerajšnjega dne:** Nad vzhodno polovico kontinenta prevladuje visok pritisk, nad Zapadno Evropo pa depresija, ki polagoma prodira proti vzhodu. Središče depresije je sedaj nad Anglijo, njeni južni obronki pa segajo v Južno Evropo. Z njo v zvezi so nastopili na vzhodu južni vetrovi, temperature pa so narasle. Zato je mogoče, da nastopijo v Južni Evropi tudi nevihte. Pritisk je v naši državi padel za 0.5 do 4 mm, posebno v zapadni Hrvatski in Sloveniji, manj v južnem Primorju. Temperature so narasle za 1 do 5 stopinj v severnih krajih, pa tudi na zapadu in skrajnem vzhodu. V južnem Primorju so ponekod celo neznatno padle.

Dunajska vremenska napoved za soboto: Ponekod oblačno, morda nevihte.

Naši kraji in ljudje

Po pogrebu žrtve umora

Velika udeležba prebivalstva — Dosedanje ugotovitve preiskave

Št. Vid, 28. aprila.

Danes dopoldne ob pol 10. je pokojna Amalija Malijeva nastopila svojo zadnjo pot. Že dve uri pred pričetkom pogreba se je ljudstvo iz bližnjih kakor tudi iz zelo oddaljenih krajev zbiralo v malem naselju Sv. Roku in hodilo kropit krsto na mrtvaškem odru v Anžlovarjevi hiši. Kondukt so vodili vsi trije duhovni gospodje iz Št. Vida, dolgi sprevod in iskrena otožnost vseh pogrebcev pa sta pričala, kako zelo je bila pokojna Amalija priljubljena daleč naokrog in kako močno se je njena grozovita bridka smrt dojmila vsega tukajšnjega prebivalstva.

In Amalija kot značajna, inteligentna, samoizobražena žena je resnično imela simpatije na vseh straneh. Pošteno vzgojena od staršev je bila iskreno pobožna, brez vsakih predsodkov. Zato je v svoji neutešni želji po izobrazbi in izpopolnjevanju tudi redno obiskovala sokolsko knjižnico v Št. Vidu.

•

Preiskava groznega zločina teče še vedno dalje, vendar še ni prinesla posebnih razkritij. Orožništvo nadaljuje zasledovanje v litijskem okolišu, čeprav je splošna sodba, da se zločinec gotovo ne zadržuje tu. Povod natančni preiskavi je dala najdba sumljivega kolesa, o katerem je zdaj dognano, da je last Andreja Malija. Kolo je našla včeraj dopoldne hčerka posestnika Božiča, Tončka, v Pungartu pri Šmartnem, naslonjeno ob gospodarsko poslopje. Kolo so spravili, dokler se ne bi kdo oglasil. Ko pa so v »Jutru« zaznali za strašni dogodek v Št. Vidu, kjer je bilo odpeljano tudi Malijevo kolo, so o najdbi obvestili litijskega komandirja Rebernika, ki je dal kolo prepeljati na litijsko stanico. Kolo je brez znamke, zgornje ogrodje je staro, kolesje pa novo. Na več krajih je okrvavljeno. Šentviški orožniki so danes spoznali kolo za Malijevo last. Vendar pa nekateri baš po krvavih znamenjih sklepajo, pa zločinec sam kolesa ni rabil na begu, marveč da je bilo na vozu ali avtu ponoči pripeljano do Pungarta in tam namenoma izpostavljeno.

Preiskava se v ostalem iz razumljivih vzrokov razvija zelo previdno. Da bi bila Malika slutila nesrečo, kakor hočejo vedeti njeni ožji znanci, je menda pač le običajno zatrjevanje. Vendar morajo preiskovalni organi vzeti na znanje tudi take navedbe. Med drugimi sta bila na razgovoru pri preiskovalnem sodniku v Višnji gori tudi pokojnična edina sestra in njen mož g. Hrovat, župan iz Zagradca. Ob zadnjih velikonočnih praznikih je bila Malika pri njih na obisku in se je počutila izredno zadovoljno.

Nekaj presenečenja je prinesla preiskava s tem, da se zdaj vrše poizvedbe tudi na Gorenjskem. Davi se je proti Kranju odpeljal detektiv, da zasliši mlajšega človeka, ki je bil svojčas prijatelj Andreja Malija.

Tovarna pohištva „Vintgar" je zgorela

Ogenj je bil najbrže podtaknjen — Ob kruh je okrog 30 delavcev

Gorje pri Bledu, 28. aprila.

Davi pred 3. uro je zapazila orožniška patrulja postaje v Gorjah ogenj v Vintgarju. Hitro je obvestila o požaru gorjansko gasilno društvo, ki je alarmiralo svoje člane. Po preteku nekaj minut je bilo društvo že na kraju požara ter je motorka bljuvala s tremi cevmi vodo na uničujoči ogenj in na blizu stoječa poslopja. Gorela je tovarna pohištva »Vintgar«, ki je bila znana daleč po svetu. Da se ogenj ni razširil na blizu stoječo hišo in žago, se je zahvaliti brezhibnemu delovanju motorke, ki se je ponovno dobro obnesla. Na kraj požara sta tudi zelo hitro prispeli gasilni društvi iz Podhoma in Zasipa.

Ogenj je uničil tovarno z zalogami pohištva in več vagonov izgotovljenih škatlic, ki jih je specialno izdelovala ta tovarna. Zaradi te požarne nesreče je ob kruh okrog 30 delavcev in delavk, ki so bili doslej še vedno zaposleni. Ob normalnih časih je imel pokojni lastnik Ivan Golob zaposlenih okoli 100 delavcev.

Sumi se, da je bil ogenj podtaknjen. V enako sumljivih okoliščinah je že pred dobrim mesecem zgorel hlev. Takrat so ogenj le s težavo omejili, da se ni razširil na objekte, ki so zdaj postali žrtve ognja.

Pustošenje požigalcev na Dravskem polju

Trije veliki požari v enem dnevu so povzročili milijonsko škodo

Ptuj, 28. aprila.

Našim čitateljem sta gotovo še v živem spominu zadnji katastrofi v Rudnem vrhu v Halozah in v Novi vasi, kjer je bilo v bedo pahnjenih več posestnikov, poleg tega je pa katastrofa zahtevala več človeških žrtev. Od takrat še niso minili trije tedni. Sinoči sta pa na Dravskem polju zopet nastala dva velika požara, ki sta ponoven dokaz, da so na delu zlobni, morda celo organizirani požigalci. Okrog 21. je gorelo pri posestniku in županu Francu Trčku v Šikolah, plamen pa je zajel tudi gospodarsko poslopje Marije Draškovičeve, posestnika Antona Letonje in posestnika Janeza Selana. Zgorelo je 16 gospodarskih naprav *in znaša škoda okrog 300.000 Din.* Pri gašenju so poleg domačih pomagali tudi okoliški gasilci in se jim je posrečilo ogenj zajeziti. V nasprotnem primeru bi postala vsa cvetoča vas žrtev divjega plamena.

Že dve uri pozneje je zapel rdeči petelin na gospodarstvu posestnika Jakoba Habjaniča v Prepoljah, hud veter je pa pomagal, da se je ogenj razširil tudi na hišo Marije Bremzeljeve, prav tako sta postali žrtvi požara tudi gospodarski poslopji posestnikov Antona Dobnika in Ivana Rozmana. *Tudi tu znaša povprečna škoda nad 300.000 Din.* Gasilı so domači in okoliški gasilci in preprečili še večjo nesrečo.

Ogenj je kmalu opravil svoje, posebno še, ker je primanjkovalo vode in je bil hud veter. Vsem štirim so uničena gospodarska in deloma stanovanjska poslopja, ki so bila deloma zidana, deloma lesena, nekaj s slamo, nekaj pa z opeko krita. Tu se je posebno pokazalo, kako nujno je potrebno, da se uredijo na deželi požarni vodnjaki, da bo voda vsaj ob nesreči pri rokah. Pri požaru v Prepolah so intervenirala gasilna društva Sv. Janž na Dravskem polju, Cirkovce, Hajdina, Ptuj. — Kmalu nato je v isti vsi nastal ogenj še pri posestniku Štefanu Pesku, a so ga pravočasno pogasili.

Ta dan je tudi že popoldne okrog 16. natal požar v gozdu, ki je last Gospodarske zadruge v Spodnji Polskavi. Ogenj je tu uničil nad 20 oralov nasadov in je škoda občutna. Tu menda ni bilo požiga, pač pa je najbrž kdo odvrgel cigaretni ogorek. Ognja dolgo niso pogasili in so se vaščani in gasilci iz Spodnje in Zgornje Polskave, Frama in Slovenske Bistrice omejili na kopanje jarkov, da se ognju vsaj za silo zajezi pot.

Št. Vid, 28. aprila.

V sredo zvečer je začelo goreti pri posestniku Jožetu Hauptmannu v Zagošči pri Temenici. Stanovanjska hiša je popolnoma zgorela in gasilci so samo lahko preprečili, da žrtev požara nista postala skedenj in bližnje gospodarsko poslopje. Ker je vsa vas krita s slamo in je veter zanašal ogorke, je bila velika nevarnost za vso naselbino.

Vesela revijska opereta! **Danes premiera!**

sijajnih šlagerjev, opojne muzike, razkošnega baleta, duhovitih dovtipov, smeha in zabave!

V glavni vlogi ženski Charlie Chaplin temperamentna in nadvse priljubljena

ANI ONDRA

KIKI

Danes premiera ob 4., ¼8. in ¼10.

Življenjski roman male prodajalke časopisov, ki je postala od neznatne koristke slavna revijska zvezda!

Sodelujejo: HERMAN THIMIG, BERTA OSTYN, PAUL OTTO

Danes nov Foxov zvočni tednik!

ELITNI KINO MATICA
Telefon 2124

Umetnost ljudskega igralca

Ljubljana, 28. aprila.

To soboto zvečer proslavi režiser in igralec šentjakobskega gledališča g. Miran Petrovčič svoj stoti nastop kot Peter v Götzovi komediji »Ljubezen v treh«. Kaj je drugega ta naš igralec Šentjakobskega odra nego ljubljanska podoba ljudskega umetnika! Po vseh kritičnih merilih pa še vedno nismo dovolj pravični umetnosti ljudskega igralca, in to glede njegove bistvene značilnosti, ki je hkrati tudi njegova usoda, namreč: on je vedno nečemu blizu in se tega

ne zaveda. Blizu umetnosti, blizu enotni in dovršeni formi. Z dosego neke dovršenosti in popolne izoblikovanosti pa bi ljudski igralec ne bil več ljudski umetnik. Kdor je kdaj sam doživel resničnost teh spoznanj, se hkrati predobro spominja, koliko lepote in tihe romantike se skriva v bohemski pustolovski črti ljudskega igralca, ki se vrti vedno okrog kraljestva umetnosti.

Ali vedno imajo vsi ti naši ljudski igralci prednost pred raznimi diletantskimi pesniki. Kajti oni ne sanjajo samo okrog velikih središč umetnosti, oni se ne vtapljajo v velike nade in bodoče slave, marveč doživljajo že zelo zgodaj trdoto, važnost in resnost dela, ki je najboljše zdravilo za razna odsredna stremljenja. Kljub vsemu pa ta igralec še vedno čaka sebi in svojim stvariteljskim zmožnostim primernejšega repertoarja. Tvornost našega sodobnega igralca — ljubitelja izvečine pogubno zavisi in trpi zastran modne malomeščanske miselnosti, ki jo predstavljajo igrani komadi. Prva dolžnost voditelja ljudskih teatrov bi bila, postaviti takega igralca na pravi oder in v resnično ljudsko igro, slično nemški »Laienspiel«. Tak predstavnik ljudskega umetnika je tudi Miran Petrovčič. Izšel je iz dramske sekcije srednješolskega društva »Preporod«, kjer je neumorno igral, režiral in načeloval dramski sekciji JNAD »Jadran« in ji bil več let njen duševni in artistični vodja. Po visokošolskih študijah pa je našel lepo torišče za svojo zgledno marljivost in sposobnost na šentjakobskem odru, kjer se njegova stvariteljnost prav posebno odraža.

Smrt uglednega kočevskega trgovca

Kočevje, 28. aprila.

V Kočevju je umrl včeraj po vsej deželi znani trgovec g. Josip *Röthel*. Bil je markantna osebnost. Njegova trgovina je nekdaj letno obratovala s sto in sto vagoni kolonijalnega blaga. Pokojnik pa je bil poleg trgovskih sposobnosti tudi mož izredno blagega srca in je neštetim pred vojno rešil obstanek s posojili, za katere pa v mnogih primerih ni niti iskal, kaj šele dobil primernega povračila. Malo je hiš v kočevskih vaseh, ki ne bi bile deležne njegovih dobrot. Dana beseda je poštenjaku veljala več, kakor podpisana pogodba.

Zaradi teh svojih lastnosti se seveda ni mogel znajti v povojnih razmerah, ko se je razvil boj za obstanek z vsemi, čistemu, poštenemu značaju popolnoma tujimi sredstvi. Tako je povojna doba takorekoč potisnila ob zid tega velikega poštenjaka, ki je od vseh pričakoval, da bo poštenost vodila in merila vse njihovo dejanje. Po mnogih bridkih izkušnjah in izgubah pa le ni miroval in udejstvoval se je še kot soustanovitelj tekstilnega podjetja »Tekstilna d. d.« v Kočevju, ki je mnogim dala zaslužka. V predvojnih letih je bil dolga leta tudi član občinske uprave, upravitelj mestnega premoženjskega zaklada, član nadzorstvenega sveta mestne hranilnice, zavzemal pa je tudi še razna druga mesta v javnem življenju. Kot mož širokega obzorja in velikih življenjskih izkušenj se je kot pravi potomec nemških kočevskih naseljencev takoj vživel v novo državno sožitje in je vse svoje velike sposobnosti posvetil napredku naše mlade države. V državotvornem smislu je tudi najvzpodbudnejše vplival na svoje rojake.

Huda bolezen ga je mučila že dolgo časa in ko mu je pred 14 dnevi umrl sin Arnold, ki je vodil trgovino, je vplivala vest o njegovi smrti, katero so mu dolgo časa prikrivali, nanj katastrofalno. Popustile so njegove življenjske moči in je tudi sam odšel v večnost. V blagem in častnem spominu ga bodo ohranili vsi, ki so ga poznali, posebne zahvale pa so mu dolžni mnogoštevilni nekdanji trgovski naraščajniki, ki so izšli iz njegove odlične šole. Če bi naposled nanj pozabili tudi vsi, ki so bili deležni tolikih njegovih dobrotljivosti, je vendarle gotovo, da ga ne bodo pozabili oni, ki so bili z njim v kakršnih koli poslovnih stikih. Pred vojno je imel tudi glavno zalogo tobaka in si je že tedaj s svojo kulantnostjo pridobil prijateljstvo širom Dolenjske. Malim prekupčevalcem je vedno z največjo velikodušnostjo kreditiral vse dotacije. Dobra dela so blagemu možu, ki bo jutri ob 17. položen k večnemu počitku na kočevskem pokopališču, zagotovila časten spomin.

Žalosten konec jurjevanja

V siloviti bitki je eden podlegel, dva pa sta hudo poškodovana

Škocijan, 26. aprila.

V ponedeljek rano zjutraj je postal žrtev fantovskega pretepa v škocijanskih hribih 27letni Jože *Jene* iz Vozunika pri Boštanju. Dobil je z debelim kolom po glavi močan udarec, kateremu je v nekaj urah podlegel.

Na Dolenjskem se drži stara tradicija, da pojejo fantje pred hišami kolednice za Novo leto, Tri kralje, Svečnico in za Jurjevo. Ti običaji so se ohranili največ v hribovitih krajih. Koledniki dobijo po stari navadi za nekaj pesmi pred hišami pijače in drugih darov. Skupni dohodek na koncu turneje preštejejo in si ga razdele ali pa obdrži poglavar vso vsoto in potem po gostilnah plačuje družbi, dokler je kaj denarja. Navadno se ob takšnih prilikah koledniki opijejo in iz najmanjših nesoglasij nastajajo sirovi fantovski poboji. Letos so se hribovci že nekaj časa pripravljali, da proslave z glasnim petjem Jurjev dan, posebno fantje s Kovačevega hriba in Artič so sklenili, da se ob tej lepi priliki prav posebno razvesele. V nedeljo zvečer se je zbralo iz omenjenih vasi sedem fantov — pevcev sv. Jurija. Bili so to: brata Ladislav in Jože Hrovat iz Artič, Železnik Jože, Franc Uranič in brata Franc in Karol Knez s Kovačevega hriba ter Hribar Franc iz Križa. Pozno zvečer so začeli peti na Kovačevem hribu, Križu in drugih bližnjih vaseh. Povsod so dobili pijače in drugih darov. Okrog 4. zjutraj so slednjič prišli v Vozunik. Ko so pri vseh hišah odpeli, so šli še pred hišo posestnice Reze Jene. Mož ji je padel v vojni. Z materjo pa so na domu štirje sinovi, hčerka in stara mati. Med njenimi sinovi in fanti s Kovačevega hriba pa je vladalo že nekaj let staro sovraštvo. Jenetovi so se povsod izogibali srečanj s svojimi protivniki.

Jurjevalci so se izzivalno postavili v bližino hiše in začeli prepevati grde, sramotilne, kvantarske pesmi. Po četrturnem petju so na koncu še pridali: Ta-le hiša nima vrha, notri leži gnila mrha, pridi, pridi črni vran, zvleci gnilo mrho stran. Na to pesem so Jenetovi stopili iz hiše in zahtevali, naj se nadležniki odstranijo. Pa so jurjevalci začeli pogajanja. Slednjič so se fantje med seboj pogovorili, segli so si v roke v znak sprave. Ali vse je bilo le podlo hlinjeno! Jože Jene je segel poslednji — pri tem pa je dobil močan udarec v prsi, ki ga je podrl na tla. Sovraštvo, ki so ga kuhali že nekaj let, je sedaj izbruhnilo na dan s podvojeno močjo na obeh straneh. Jurjevalci so bili oboroženi z močnimi plankami. Po daljšem prekljanju je eden od kolednikov obležal, drugi so se pa pognali v beg. A tudi Jenetovi so bili na koncu svojih moči. Med pretepom je dobil Jože Jene močan udarec s planko, ki ga je zrušil. Ko so nasprotniki zbežali, je tudi Jože prišel k zavesti in skupaj so se takoj nato štirje bratje vrnili v hišo. Medtem pa so se koledniki zopet vrnili in odnesli svojega padlega tovariša. Bilo je že jutro.

V hiši so nato ugotovili, da je dobil Jože več udarcev: enega na glavo, drugega zadaj na tilnik, tretjega, usodnega pa na levi strani lica nad ušesom, kjer mu je zdrobil senčnico. Pri temni lisi na tilniku je bil tudi globok vbodljaj. Oni, ki ga je udaril je imel na koncu krepelca pritrjen debel žebelj. Tudi po telesu je dobil Jože več udarcev. Franc Jene je odnesel iz tepeža veliko rano na desni strani lica. Krepelce mu je prebilo obraz od ust proti ušesu na dolgo in precej široko. Obema so rane hitro obvezali. Jože Jene je bil močan fant in ga težke poškodbe niso takoj zrušile; šele čez kake pol ure je ob strašnih bolečinah spoznal, da mora takoj k zdravniku. Sklenili so že, da počaka zdravnika doma, kajti Sevnica je približno dve uri oddaljena, pri hoji pa so bolečine vedno hujše. Vendar se je odločil, da pojde skupno z bratom Francetom na pot. Tako se je Jožetu res posrečilo, da se je ob bratu privlekel v Sevnico k dr. Muhiču. Ker je bila njegova poškodba mnogo težja, je zdravnik najprej Francu zašil rano. Izvlekel mu je iz obraza precejšnjo leseno trsko. Nato je začel Jožetu čistiti rane. Obvezal ga je za prvo silo in odredil takojšnji prevoz v bolnico. Potrebna je bila hitra operacija. Med tem, ko je brat Franc po mestu iskal voznika, je Jože v zdravnikovi ordinacijski sobi v najhujših bolečinah izdihnil. Prepeljali so ga v mrtvašnico v Boštanj, kjer se je vršila obdukcija; komisija je ugotovila, da je bila rana absolutno smrtna, ker je bila zdrobljena senčna kost. Pokojnikovo truplo so nato prepeljali v domačo farno cerkev v Tržišče, kjer so ga pokopali ob številni udeležbi sočustvujočega prebivalstva. Jene je bil miren in marljiv fant, povsod priljubljen. Naslednje dni so orožniki iz Radne polovili šest udeležencev pretepa. Eden je zaradi poškodb ostal doma, ostali pa ždijo v sodnih zaporih v Radečah.

Pri ishiasu sledi na kozarec naravne **»Franz Josefove« grenčice,** popite zjutraj na tešče, brez muke izdatno iztrebljenje črevesa, kar povzroči ugoden občutek olajšanja. Zdravniki strokovnjaki pripominjajo, da učinkuje **»Franz Josefova voda** sigurno in uspešno tudi pri kongestijah proti jetrom in danki ter pri krčnih žilah, hemoroidih, oboleli prostati in mehurnem kataru. **»Franz Josefova« grenčica** se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

POPOLNA POGODBA

v smislu zavarovalnega zakona in ne kaka prostovoljna podpora ali dajatev je za **vsakega naročnika „Jutra"** nezgodno zavarovanje pri **Zavarovalnici »Triglav«.** Vi še niste naročnik?

Zvočni kino IDEAL

Danes premiera ob 4., 7. in 9. uri

Film pesmi, petja, veselja, smeha, zabave, mladosti in ljubezni

Dunajski valček

Muzika Joh. Straussa

V glavnih vlogah

Gustav Fröhlich

Hans Junkermann, Julia Serda, Maria Paulder, Julij Falkenstein

Kulturni pregled

František Langer zopet v naši drami

Drevi bo v ljubljanski drami premiera komedije češkega dramatika Františka Langerja »Izpreobrnitev Ferdiše Pištore«. Langerja kot dramatika ni treba predstavljati našemu gledališkemu občinstvu, saj ga pozna zlasti izza uprizoritve »Periferije«. Tudi komedija »Kamela skozi uho šivanke« je utrdila njegov sloves. Obe pravkar navedeni komediji sta prešli iz češkega v svetovni repertoar, uspeh, ki ga med Čehi beležita samo še brata Čapka. Tudi »Izpreobrnitev Ferdiše Pištore« so že igrali na mnogih inozemskih odrih, v Jugoslaviji med drugimi v mariborskem gledališču. Za osvežitev avtorjeve življenjske in literarne podobe navajamo nekoliko podatkov:

František Langer je po rodu iz Prage (Kralj. Vinogradov), kjer se je rodil 3. marca 1888. Po študijah je doktor medicine in po poklicu vojaški zdravnik in pisatelj, kakor Durych. Pisateljevati je začel že kot gimnazijec. Kot član »Skupine likovnih umetnikov« je v letih 1912—1914 urejal »Umělecký měsíčník«. Njegovi spisi iz tega časa kažejo izrazito novoklasicistično smer. O njegovi prvi prozi, ki je zbrana v knjigah »Zlatá Venuše« a »[illegible]« a vrabove« [illegible] »Rasnede- va pisateljevo bogato predstavnost, čutnost in smiselnost; kaže. da ima pisatelj čut za kompozicijo celote, osredotočevanje dejanja, obenem pa ljubezen do ornamentike in zmožnost barvitega izražanja.« S svojo prvo dramo »Sveti Vaclav« (1911) je reševal problem humanitete, v »Milijonih« pa obravnava tragedijo kapitalizma. Med vojno je bil l. 1916 ujet, spomladi l. 1917. je vstopil v čsl. legije in bil polkovni zdravnik. Vojna je ugodno vplivala na razvoj Langerjeve pripovedne umetnosti. Odkrižal se je vsakršne dekorativnosti in je posvetil svoje pero opisovanju predmestnih, socialno neznatnih ljudi. Njegove sibirske povesti so izšle l. 1920. v zbirki »Železen volk«; v istem okolju se dogaja roman »Pes druge čete«. (1923). V prvih povojnih letih je nastala veseloigra »Kamela skozi uho šivanke«, l. 1925. pa »Periferija«, ki je pomenila višek. L. 1927. je spisal veseloigro »Grandhotel Nevada«, nji se je čez nekaj časa pridružila »Izpreobrnitev Ferdiše Pištore«, nedavno pa še »Angeli na nebu in na zemlji«. L. 1926 je izdal zbirko feljtonov z naslovom »Krajši in daljši«, zatem pa »Predmestne povesti«, ki se gibljejo v socialnem okolju »Periferije«.

František Langer je globok poznavalec ljudi, ki ječe pod težo okoliščin (revščina, brezposelnost, slaba vzgoja, smola in nesreča v življenju), ljudi, ki vedno balancirajo med dobrim in zlim in najpogosteje padejo tja, kamor jih po neki nujnosti suneje razmere: v zlo. Predmestje je njegov svet, neznatni in zaznamovani ljudje so njegovi junaki. Mnogi v tem svetu bi hoteli kam višje, mnogi sanjarijo o lepšem, boljšem, dostojnejšem življenju, toda razmere, »življenjske realnosti«, jih neusmiljeno tišče k tlom in naposled starejo in zmeljejo do kraja. Tudi v »Izpreobrnitvi«, ki je duhovito in vedro spisana komedija, obravnava Langer to zavisnost periferijskega človeka od svojega okolja, od vzgoje in navade, ki je silnejša od naučenih nravnih naukov. Nad ljudmi kakor je Langerjev Ferdiša Pištora, leži težka roka usode. Pri nas je nekako ob istem času obdelal podoben problem usodnosti socialnega okolja pokojni Leskovec v svoji drami »Dva bregova«. —o.

•

»Izpreobrnitev Ferdiša Pištore« je komedija, ki je tako po snovi in ideji kakor po dramatični izvedbi nekaj svojevrstnega. Zgodba, tako na robu vsega čudežnega, pa je vendar povsem verjetna — najbrž pač zaradi tega, ker je tako zanimiva in napeta. Ferdiš Pištora, človek vlomilskega poklica, je splezal v vilo gospoda bančnika, da navrta blagajno. Medtem ko »dela«, se pod njim vname požar. Ko praznih rok beži iz goreče vile, pobere spotoma dva bankirjeva otroka in ju, ker se že take blazno sitno zaganjata vanj, reši iz ognja. Množica ljudi, ki se je zbrala na ulici s policijo vred, sprejme vlomilca kot junaka in rešitelja. Odtod se razgiblje pisana komedija. Neumorna Armada spasa, ki je povsod na nogah, kjer gre za čine velikega človeškega žrtvovanja, se pride razbojniku Ferdiši pokloniti — in prelepa sestra Terezija ga v resnici spreobrne. Iz ognja, ki se je zdaj vnel v Ferdišu do njegove lepe odrešenice, sestre Terezije, postane Ferdiš spet tat: svojemu bankirju, ki ga je v zahvalo za njegovo junaško dejanje vzel v svojo menjalnico za slugo, poneveri torbo težkih tisočakov, s katerimi naj bi pobegnila sestra Terezija pred kaznijo za zločin, ki ga ima na vesti: zadušila je svoje dete. Tik preden Ferdiša spet pobere policija, se sestrin zločin izkaže za prazen nič in vse je v redu. Ferdiš, ki se je dal najprej spreobrniti v navdušenega pristaša Armade spasa, na koncu s Terezijo vred odpade od te gorečе vere in ostane samo navaden, pošten sluga v banki in fant.

Zgodba, ki diši domala po kriminalnem romanu. Langer pa je vsem vrtoglavim dogodkom dal v svojem delu podobo resnične človeške drame, ki ima vso umetniško vrednost. —r—

Gostovanje Marija Šimenca

Ljubljana, 28. aprila.

G. Marij Šimenc, bivši tenorist ljubljanske, sedaj zagrebške opere, je dvakrat gostoval v našem opernem gledališču. Minuli teden je pel pastirja Pedra v d' Albertovi operi »Nižava«, včeraj, 27. t. m. pa žida Eleazarja v Halevijevi veliki operi »Židinja«. Dasi obe vlogi nista izrazito pevski, ali vsaj ne nudita tenoristu tako širokih možnosti razmaha, kot n. pr. Aida ali v splošnem starejše italijanske in nekatere druge opere, je vendar naš priljubljeni in našemu občinstvu že izza bivanja v Ljubljani dragi gost pokazal vso svežino in lepoto svojega glasu. Zdi se mi, kakor da bi se danes še z večjo lahkoto, kot nekdaj, dvigal v nevarne glasovne višine, kakor da bi bil dragoceni metal njegovega glasu še bolj zveneč, pevsko podavanje še svobodnejše, toda opažati je na njem nekako komodnost, skoro bi rekel rutinersko brezbrižnost, iz katere pa se mestoma popne do jarkega, živahnega izražanja in tedaj se mu glas razžari in razcvete, da potegne poslušalca skoro nasilno s seboj. Isto velja tudi za igralsko plat njegovih partij. Ohlapna domačnost se mahoma umakne temperamentnemu, v resnici močno doživljajočemu igralskemu podavanju. G. Marij Šimenc je slej ko prej, ako hoče, pevec in igralec velikega formata. Z lahkoto si je priboril nedeljeno, živo odobravanje publike. Te pa ni bilo toliko v gledališču, kakor bi smeli spričo odličnega gosta pričakovati, vendar je bila predstava »Židinje« močnejše obiskana, kot ona »Nižave«. Prav gotovo pa bi bila hiša nabito polna, da si je g. Šimenc izbral za gostovanje eno ali dve izmed partij, v katerih nam je že v najlepšem in trajnem spominu. Pa morda drugič! —L.

Domače vesti

• **Finančni minister dr. Gjorgjević na vrhu Boča.** Iz Rogaške Slatine nam pišejo: Preteklo sredo se je povzpel na vrh Boča in na stolp finančni minister g. dr. Gjorgjević, ki je dovršil zdravljenje v Rogaški Slatini in se je 27. t. m. preko Ljubljane vrnil zopet v Beograd. G. minister je raz stolp občudoval lepoto naših krajev, ki se jim ni mogel dovolj nadiviti. Pred odhodom je obljubil, da se še to sezono povrne v Rogaško Slatino in da takrat poseti Donačko goro.

• **Redna letna skupščina sreske organizacije JRKD v Kranju** se bo vršila 8. maja ob pol 14. v knjižnični dvorani Narodnega doma v Kranju. Dnevni red obsega: poročilo predsednika, poročilo tajnika, poročilo blagajnika, poročilo narodnega poslanca Ivana Lončarja o obveznih sklepih stranke in o politični situaciji v državi, banovini in srezu dalje volitve novega odbora, delegatov in namestnikov za banovinsko skupščino in državni kongres, sklepanje o ustanovitvi sreskega pododbora za sodni okraj Škofjeloški in slučajnosti. Skupščina je sklepčna ob prisotnosti vsaj ene četrtine članov. Če ob določeni uri ni zadostnega kvoruma, se vrši skupščina eno uro pozneje, ne glede na število prisotnih.

• **V spomin našim potopljencem pri Tunisu.** Oblastni odbor Jadranske straže v Splitu priredi jutri glavno skupščino v Omišu. Pri tej priliki bodo člani Jadranske straže počastili spomin žrtev motorne jadrnice »Sv. Nikolec«, ki se je pred dvema mesecema potopila med Tunisom in Tarentom. Večina potopljencev je bila doma iz Omiša. Jadranska straža priredi pri tej priliki izlet iz Splita v Omiš. Takoj po prihodu bo parnik odplul na široko morje, kjer bo v počaščenje nesrečnih žrtev spuščen v morje venec ob primernem nagovoru.

• **Z Ljubljanske univerze.** Računski inspektor na univerzi v Ljubljani g. Matija Švigelj je napredoval za eno skupino ter je bil obenem imenovan za šefa knjigovodstva.

• **Bled pred sezono.** Pišejo nam: Vsi hoteli in penzijoni na Bledu se pripravljajo na novo živahno letno tujsko sezono, ter v to svrho urejujejo in olepšavajo svoje hotelske naprave. Treba pa je, da se tudi blejska občina in ostali prizadeti javni faktorji enkrat zganejo ter da se primerno uredi vsaj tudi središče Bleda, to je okolica kavarne »Toplice« in »Parkhotela«. Tam je velik prostor že tri leta zaplankan z visokimi deskami ter je popolnoma neurejen. Na tem prostoru so najrazličnejši stavbni odpadki, smeti, razbita opeka itd. Pri današnji krizi razumemo, da je v resnici težko, da bi se ta prostor popolnoma preuredil, toda vsekakor sme blejska javnost zahtevati, da se uredi vsaj tako, da bo decenten in očesu dopadljiv. Apeliramo na vse javne faktorje in tudi na lastnika, sosebno pa na občino, zdraviliško komisijo in sresko načelstvo v Radovljici, da vendarle store vse, da se ta prostor vsaj očisti in izravna ter da se odstranijo planke.

• **Novi filmi iz Jugoslavije.** V Jajce v Bosni pride prihodnji mesec filmska ekspedicija z Brigito Helmovo, Willyjem Forstom in Försterjem, ki bo snemala zvočni film »Simfonijo Bosne«. Z ekspedicijo prideta tudi zagrebški komik Dejan Dubajić in beograjska operna pevka Nuri-Hadžićeva. Pozneje pride tudi Ufina ekspedicija iz Berlina, ki bo snemala Jajce, Plivsko jezero in vodopad in izvir Plive.

• **Učenci tekstilne šole v Kranju so na poučnem potovanju** in so v četrtek prispeli v Varaždin. Izletniki so posetili najprej Celje in Maribor; iz Varaždina se napotijo v Oroslavje in Krapino, nato pa se vrnejo domov. Drugi letnik omenjene šole pa je odpotoval v Srbijo in Dalmacijo.

• **Tečaj za izpopolnjevanje veterinarjev.** Na veterinarski fakulteti v Zagrebu se bo v dneh od 16. do 25. junija vršil tečaj za izpopolnjevanje veterinarjev. Stroške tečaja bo krilo kmetijsko ministrstvo. Prijave za tečaj sprejema dekanat veterinarske fakultete.

• **Novi grobovi. Umrl je po daljši bolezni industrijec Emil Mally** iz stare tržiške rodbine podjetnikov Mallyjev. Po očetovi smrti je prevzel znano tovarno čevljev Mally & Demberger, ki jo je vodil spretno dalje. V času krize pa je ustavil obrat in šel v počitek. Pri svojih delavcih je bil zelo priljubljen, siromakom je rad pomagal, če je le mogel. Navdušen lovec je lovil po vseh gorenjskih loviščih. Na zadnji poti ga je spremila velika množica prijateljev in lovskih tovarišev. Bil je samski, za njim pa žaluje veliko sorodstvo. — V celjski bolnici je umrla včeraj v starosti 64 let ga. Terezija Kölblova, vdova po strokovnem učitelju iz Mozirja. Pogreb bo v nedeljo ob 14.30 iz mrtvašnice na mestnem pokopališču. V Zavodni pri Celju je umrl včeraj narednik Matija Tomašev. — Na Lokah pri Zagorju je umrla 66 letna Jerica Kovačeva, žena upokojenega rudarja. Pred kratkim je njen najmlajši sin Pavel odšel k rudniku v južno Srbijo. Njegov odhod je na mater tako vplival, da je zbolela in kmalu tudi umrla. Pokojnico, ki je bila živ zgled materinske ljubezni, so včeraj popoldne pokopali na farnem pokopališču v Zagorju. — Pokojnim blag spomin, žalujočim naše iskreno sožalje!

• **Gradba banovinske ceste Pragersko-Sv. Lovrenc na Dravskem polju.** Od pragerskega preko Cirkovc k Sv. Lovrencu na Dravskem polju se je pričela gradba nove banovinske ceste. Dela bodo najbrže dovršena do konca maja. Splošna želja prizadetega prebivalstva je, da se čimprej zgradita tudi spodnji cesti od Rač na Cirkovce in iz Šikol na Moste. Proračun za obe ti cesti je že odobren.

• **Prodaja škartnih spremnic iz leta 1928.** Dravska direkcija pošte v Ljubljani razpisuje po rešenju prometnega ministra prvo pismeno dražbo za prodajo 2000 kg spremnic z znamkami iz leta 1928. Dražba bo 22. maja ob 11. v pisarni računskega ekonomnega odseka poštne direkcije. Najmanjša količina, ki se lahko draži, je kosmato 25 kg. Proračunska cena je določena za kg 15 Din. Najkasneje do desetih na dan dražbe se mora položiti za vsako vrečo kavcija po 20 Din pri pomožnem uradu imenovane direkcije, kjer se lahko vpogledajo in kupijo pogoji po 10 Din.

• **Huda obsodba lastnika gostilne.** V Novem Sadu je bil te dni Milan Štrajkov, lastnik varieteja in gostilne, obsojen na dve leti zapora, izgubo častnih državljanskih pravic in na globo 20.000 Din, ker je izrabljal pijane goste.

• **Poneveril denar iz avtomata.** Josip Okorn, po rodu iz Celja, je bil lani uslužben kot sluga pri oblastnem odboru podmladka Rdečega križa v Zagrebu. Poverjena mu je bila naloga, da je otvarjal avtomate Rdečega križa, razmeščene po mestu, denar pa izročal društveni blagajni. Okorn pa je ta denar večkrat pridržal za-se in je tako oškodoval Rdeči križ za okoli 5000 Din. Okorn je bil obsojen na tri mesece zapora.

• **Kmetovalec je šel v smrt, ker ni imel krme za živino.** V okolici Zemuna se je kmet Josip Tipl obesil v podstrešju svoje hiše. Zapustil je pismo, v katerem izjavlja, da ne more dalje gledati, kako gladuje njegova živina, ker ji ne more nabaviti krme.

• **Avtobusna proga Dunaj-Cetinje.** V kratkem bo otvorjena nova avtobusna proga, ki bo z Dunaja preko Maribora, Sušaka, Splita, Dubrovnika in Kotora držala na Cetinje, potem pa preko Mostarja in Sarajeva nazaj na Dunaj. Avtobus bo vozil dvakrat v mesecu.

• **U. F. nogavice v veliki izbiri na drobno in debelo pri Karlu Prelogu, Ljubljana.**

• **Tovarna Jos. Reich sprejema mehko in škrobljeno perilo v najlepšo izdelavo.**

• **Novi železniški vozni red** stopi v veljavo 15. maja.

Iz Ljubljane

u— **Članom banovinskega odbora JRKD** sporočamo, da je za jutrišnjo sejo v Novem mestu dovoljena polovična vožnja. Člani kupijo na odhodni postaji cel vozni listek in ga dajo žigosati z mokrim žigom. Na izstopni postaji naj ne oddajo voznega listka, ker imajo z njim in s potrdilom, ki ga bodo dobili v Novem mestu, pravico do brezplačnega povratka. Polovična vožnja je odobrena do postaj Novo mesto, odnosno Krško.

u— **Naša srednješolska mladina** bo jutri s pohodom po mestu manifestirala za Rdeči križ, v ponedeljek zvečer pa bo pevski zbor in orkester drž. učiteljske šole zaključil kongres s samostojnim koncertom v Unionu. To dijaško pevsko družino naj v njenem plemenitem delovanju podpre ljubljansko občinstvo s tem, da v ponedeljek napolni unionsko dvorano!

u— **Razobesite zastave.** Mestna občina ljubljanska bo razobesila ob priliki zborovanja Rdečega križa v Ljubljani v času od 29. t. m. do vštetega 1. maja državne zastave na svojih poslopjih. Župan vabi hišne posestnike, da razobesijo državne zastave v pozdrav gostom.

S hrepenenjem in veseljem, moja ljubljena Marička danes k Slamiču te peljem na ocvrtega kozlička!

u— **Osebna vest.** V gradbenem ministrstvu je z odličnim uspehom napravil strokovni praktični izpit g. dr. inž. Črtomir Nagode, privatni docent naše tehnike.

u— **Učiteljski pevski zbor** pod vodstvom svojega zborovodje g. Srečka Kumarja bo koncertiral v Ljubljani v ponedeljek 8. maja ob 20. zvečer v unionski dvorani. Sodeluje znamenita koncertna pevka ga. Strozzijeva, ki zapoje »Djevojačke popijevke« za sopranski solo s spremljevanjem klavirja. Poleg tega poje še sopranski solo v Dodolicah za ženski zbor in klavir. Obe deli je napisal njen sin skladatelj Papandopulo. Ženski zbor poje skladbe Adamiča, Matije Tomca, Bravničarja Matije, Osterca Slavka, dr. Švare in Ljadova. Vstopnice so v Matični knjigarni.

Angleško mrežasto blago
v vseh barvah za moške srajce je že tu!
Specialist perila po meri.
P. MAGDIČ
LJUBLJANA

u— **Francoski institut opozarja, da bo** predaval v ponedeljek ob 21. v društvenih prostorih francoski predavatelj g. Jean Humbert o Francozih v Sloveniji in drugih jugoslovenskih deželah v začetku 19. stoletja. Vabljeni!

u— **Československá Obec v Lublani** ozna-muje, že ohlášená přednaška »Gotika v Republice Československé« v sobotu, dne 29. t. m. odpadá.

u— **Izlet v Zagreb.** Prijavljene člane in prijatelje »Soče« obvešča odbor, da se jutri zberemo ob 6. pred glavnim kolodvorom Odpeljemo se skupno, ker so sedeži reservirani. Po prihodu v Zagrebu posetimo sorodno društvo »Istra« po sestanku skupno kosilo, nato ogled Zagreba in tekme. Točnost.

u— **Glavna skupščina oblastne uprave UJNŽB** bo jutri ob 8. v veliki dvorani OUZD. Vabljeno vse službe prosto članstvo, da se udeleži skupščine, kjer se bodo razpravljale jako važne strokovne zadeve.

u— **Krajevni odbor Rdečega križa je izdal** povodom kongresa RK posebne znamke po 25 para, ki se dobe v vseh večjih trafikah. Poslužujte se teh znamk v podporo velike človekoljubne organizacije.

u— **Društvo za varstvo in vzgojo ptic pevk** bo imelo svoj redni občni zbor dne 5. maja ob 20. v restavraciji Mrak (sedaj Tratnik) na Rimski cesti. Člani društva in ljubitelji ptic uljudno vabljeni.

u— **Običajno »Jurjevanje« šentpeterskih in šentjakobskotrnovskih C. M. podružnic** se bo vršil 7. maja na ljubljanskem gradu.

u— **Prosvetno in podporno društvo »Zora« v Šiški** vabi vse člane in prijatelje na svoj drugi redni občni zbor, ki se bo vršil drevi ob 20. v dvorani gostilne »Rajninghaus«.

u— **Ženska strokovna nadaljevalna šola za umetne in oblačilne obrti v Ljubljani** priredi v nedeljo 30. t. m. v telovadnici na šoli pri Sv. Jakobu razstavo šolskih izdelkov iz dekorativnega in strokovnega risanja kakor tudi oblek in perila. Razstava bo odprta od 8. do 13. in bo nudila prijateljem našega obrtnega naraščaja pregledno sliko njegovih priprav za praktično življenje.

u— **Za pravoslavne vernike.** Jutri v nedeljo se bo tukajšnji pravoslavni kapeli sv. Nikole vršila sv. liturgija ob 11. dopoldne zaradi glavne skupščine Rdečega križa.

u— **40. občni zbor osrednjega društva SPD je potekel v najlepši harmoniji.** Bil je menda res eden najlepših, najbolj disciplinirani zborov SPD v dolgih letih. V naslednjem dodatno k včerajšnjemu poročilu še nekaj podrobnosti. Po izčrpnem poročilu društvenega gospodarja g. Jožeta Cesarja je predlagal preglednik računov ravnatelj g. Emerik Ferlinc odboru razrešenico, ki je bila sprejeta soglasno. Zatem je dal predsednik dr. Pretnar poročilo za bodoče leto, ki prikazuje celo vrsto lepih načrtov. Po programu je na koncu navdušen spregovoril g. dr. Mihelak, ki je predlagal odboru ne samo razrešenico, nego tudi vso pohvalo. Pri tem je v dvorani zavladalo močno navdušenje. Sledile so nekatere pritožbe članov glede ureditve koč, previsokih taks in cen za prenočišča, nakar je podal blagajnik Jože Cesar proračun 500.000 Din dohodkov in izdatkov. Pred volitvami se je g. predsednik toplo zahvalil odstopivšemu podpredsedniku g. prof. Janku Mlakarju. Na predlog prof. Janka Ravnika je bil po petminutnem odmoru soglasno zopet izvoljen za predsednika dr. J. Pretnar, v odbor pa: Battelino Angelo, stavbenik, dr. Brecelj Bogdan, zdravnik dr. Brilej Arnošt, mag. svetnik, Cesar Jože, finančni uradnik, Dolinšek Leopold, bančni uradnik, Hudnik Stane, uradnik Kmetske posojilnice, Jeretina Jože, uradnik Mestne hranilnice, Knafeljc Alojzij, železniški inspektor v pokoju, Kveder Janez, žel. uradnik, Marselj Ivo, žel. uradnik, dr. Mrak Anton, vladni svetnik v p., Šabec Ivan, višji oficijal banske uprave, Vilhar Franc, bančni ravnatelj, dr. Vrtačnik Alojzij, odvetnik. Namestniki: Hudnik Adolf, sodni svetnik, Jeršič Ivan, uradnik OUZD, dr. Kajzelj Mirko, zdravnik, Zor Vinko, katehet; pregledovalca računov za sta ravnatelj Emerik Ferlinc in Henrik Lindtner. Pred zaključkom zborovanja je bil še pogovor glede razdelitve pošt podružnicam. Slednjič je predsednik dr. Pintar opozoril še na 75 letnico dr. Tume ter mu čestital z obljubo, da se bo njegov jubilej še proslavil. Dvorana je odmevala ovacij in se je dr. Tuma ginjen zahvalil, spominjajoč se razvoja društva iz prvih početkov.

Tom Mix:
DEMON PUSTINJE
To je velenapeti film slovitega cowboja. Predvaja ga danes ob 4., ½8. in 9. zvečer ob dveh sijajnih šaloigrah in zanimivega tednika KINO LJUBLJANSKI DVOR (telefon 2730) ob najnižjih ljudskih cenah. Ne zamudite tega sporeda!

u— **Spet dobro založen ribji trg.** Včeraj je bila na trgu večja množina morskih in sladkovodnih rib, zlasti precej ščuk, krapov in platnic. Sardelice so po 15 Din kg, škombri po 40 Din kg. Dočim prejšnji petek ni bilo žabjih krakov, so jih včeraj ženske prinesle zopet večjo množino.

u— **Podzemski hodnik ob Gerberjevi hiši.** Delavci pri graditvi novega stopnišča ob Gerberjevi hiši do Ljubljanice so naleteli na precej velik podzemski hodnik, ki je vodil svoječasno najbrže iz kake stare hiše do Ljubljanice. Na prostoru, kjer je sedaj vrzel med hišama, je v stari Ljubljani stala hiša še pred potresom ter je hodnik vodil do Ljubljanice, kamor so hodile prat domače ženske.

u— **Dva navihana sleparja.** V neki gostilni v Kolodvorski ulici sta bila prijeta 21 letni Luka P. in 27 letni Josip J., oba doma iz Novega. V Ljubljani sta se zadrževala že dolge mesece ter na podlagi različnih dokumentov in potrdil prosjačila kar na debelo. S seboj sta imela tudi knjigo, iz katere je razvidno, da so jima dajali posamezniki kar po 50 Din. Denar sta pošiljala domov, kakor je razvidno iz odrezkov poštnih nakaznic. Za priberačeni denar sta iskala tudi žrtve po raznih beznicah, ki sta jih obrala na podlagi sleparske igre s kartami. Oba bosta izročena sodišču, po kazni pa izgnana v domači kraj.

u— **Klub balincarjev pri Tičku.** Zanski klub balincarjev sklicuje svoj letošnji prvi sestanek v ponedeljek 1. maja ob 16 istotam. Tovariši se vabijo, da se istega polnoštevilno udeleže.

Iz Celja

e— **Narodni poslanec g. Ivan Prekoršek** bo imel v nedeljo 30. t. m. ob 8. zjutraj po rani maši shod v Št. Rupertu nad Laškim. Somišljeniki vabljeni!

e— **Akademski pevski zbor iz Ljubljane** priredi v nedeljo 30. t. m. ob 15.30 v dvorani Ljudske posojilnice v Celju stilni koncert Antona Foersterja. Zbor, ki šteje nad 50 artistično izšolanih pevcev, bo izvajal najboljše Foersterjeve moške zbore. Prodaja vstopnic je v knjigarni Goričarja vdove.

e— **Skavtski lutkovni oder** bo uprizoril danes ob 16. v Zdravstvenem domu lutkovno veseloigro »Gašperček dvorni zdravnik«.

e— **Elitni kino Union.** Danes ob pol 17 in pol 21. zvočni velefilm »Jutranja zarja« in zvočne predigre.

Iz Maribora

a— **Na drevišnje velezanimivo predavanje** v mali dvorani Narodnega doma, ki ga prirejata skupno tukajšnji društvi odvetniških in notarskih uradnikov ter zasebnih in avtonomnih nameščencev, se vabijo vsi zasebni nameščenci in nameščenke iz Maribora in okolice. Predavala bosta glavni urednik »Večernika« g. Radivoj Rehar o vzrokih svetovne gospodarske krize in tajnik ZDPN v Ljubljani g. dr. Köstl o zaposlitvi tujih delavcev in nameščencev v naših obratih.

a— **Za udeležbo na koncertu akademskega pevskega zbora. Jugoslovensko-češkoslovaška liga** opozarja člane, da bo imel koncert naših akademikov 2. maja za poglobljenje odnošajev med Čehi in Jugosloveni velik pomen, ker se izkaže posebno počaščenje češkemu, med Slovenci delujočemu skladatelju Antonu Foersterju.

a— **Letovanje na morju.** Kakor vsako leto, bo priredil tudi letos državni Higienski zavod v Zagrebu letovanje za dijake in dijakinje v Martinščici pri Sušaku. Tudi letos bo znašala oskrbovalnina za ves mesec le 750 Din. V to vsoto sta všteta tudi dva celodnevna izleta s parnikom ob obali gornjega Jadrana. Letovanje bo ločeno za oba spola. Prijave sprejema mariborska državna poliklinika v Koroščevi ulici, kjer se dobe tudi prospekti.

a— **Otvoritev promenadnih koncertov.** Agilno mariborsko Olepševalno in tujskoprometno društvo bo pričelo prirejati z nedeljo 30. t. m zopet redne promenadne koncerte tukajšnje vojaške godbe 45. pehotnega polka v mestnem parku. Koncerti bodo vsako nedeljo in praznik dopoldne med 11. in 12. uro.

a— **Šahovske tekme** se bodo pričele v kavarni »Jadran« v nedeljo 30. t. m. zjutraj ob 9. uri. Že prijavljeni udeleženci in pa oni, ki se še nameravajo udeležiti, naj pridejo točno ob napovedani uri v kavarno »Jadran«.

a— **Ponovna razglasitev razporeda vojaških obveznikov** na travniku vojaškega vežbališča na Teznem bo v nedeljo 30. t. m. ob vsakem vremenu od 7. do 18. Razglasitev velja za vse obveznike, rojene od 1883 do 1911. leta, ki so vojaško pristojni v Maribor ter bivajo v mestu ali njegovi bližini in se razglasitve 23. t. m. niso mogli udeležiti. Mestni avtobus bo vozil tudi to nedeljo od pol 7. do 18. z Glavnega trga na tezensko vežbališče in nazaj.

a— **Srečno končana delavska stavka.** Že preteklo soboto so pričeli stavkati delavci v Braunovi tekstilni tovarni v Jezdarski ulici. Pogajanja med delavskimi zaupniki in podjetnikom niso mogla uspeti, dokler ni nastopil kot posredovalec predstojnik mariborske mestne policije g. dr. Hacin, ki je dosegel sporazum, po katerem se je podjetnik obvezal zvišati vsemu delavstvu plače za 10%.

a— **Pomladna vzrejna tekma psov ptičarjev.** Podružnica Maribor društva Ljubiteljev ptičarjev v Ljubljani priredi jutri v nedeljo ob vsakem vremenu svojo mednarodno priznano pomladansko vzrejno tekmo za pse ptičarje vseh pasem, ki so bili povrženi v letu 1932 in so že vpisani v kaki priznani rodovni knjigi, ali pa da so si predobili pred tekmo pravico za vpis po obstoječih vpisnih določilih. Vodja tekme je predsednik podružnice g. ravnatelj Dragotin Klobučar. Sodniki dospejo iz Ljubljane. Sestanek udeležencev bo v nedeljo 30. t. m. ob 8. na železniški postaji Sv. Lovrenc na Dravskem polju. Prijavljenih je že veliko število prvovrstnih ptičarjev, tako da je uspeh te prireditve v prid naši domači psoreji že zagotovljen.

a— **Mala požarna nevarnost.** Predsinočnjim okrog 19. ure so bili obveščeni mariborski gasilci, da je nastal ogenj v strojnici Mariborske tekstilne tovarne ob brodu v Melju. Gasilci so bili v nekaj trenutkih na kraju požara, vendar jim ni bilo treba intervenirati, ker je bila nevarnost že odstranjena. Vnela se je namreč neka os pri stroju in so zadevo uredili nameščenci tovarne sami. Škoda znaša 5000 Din.

a— **Prijet vlomilec.** Poročali smo že, da je bilo v noči na 10. t. m. vlomljeno v zaklenjeno drvarnico nekega železniškega mizarja v Wattovi ulici in je vlomilec odnesel večjo množino raznovrstnega mizarskega orodja. Pri tem pa je imel vlomilec smolo, da je izgubil v temi na dvorišču svoj klobuk. Policija je vneto poizvedovala po lastniku klobuka in ugotovila, da je klobuk last 28 letnega brezposelnega delavca Ivana Leskoška s Pobrežja. Leskošek je bil aretiran in je po daljšem tajenju priznal vlom.

Iz Škofje Loke

šl— **Prireditev meščanskih šol v Škofji Loki** obeta biti za Gorenjsko previ dogodek. V skupnih pevskih nastopih bo nastopilo skoro 200 mladih grl, ki bodo zapela štiri mladinske zbore priznanega skladatelja g. Vasilija Mirka. Vse šole so zbore prav odlično naštudirale. Na prireditev opozarjamo vse okoliške šole in škofjeloško javnost.

Iz Kranja

r— **Jutri, 30. t. m. bo vozil avtobus na zagrebški vlak,** ki odhaja ob 6.30 zjutraj iz Ljubljane v Zagreb. Odhod avtobusa iz Tržiča ob 5., iz Kranja ob 5.30. Nazaj iz Ljubljane po prihodu vlaka ob 0.40 izpred kavarne »Evrope«. — Avtobusno podjetje Goričan.

r— **Krajevna protituberkulozna liga v Kranju** bo imela redni letni občni zbor v nedeljo 30. t. m. ob pol 10. dopoldne v gledališki dvorani Narodnega doma.

Z Jesenic

s— **Kino »Radio«** predvaja veseli operetni film iz dunajskega življenja »Kontesa plešec«. Kot dodatek domači film in Foxov tednik. Predstave: Danes ob 20., jutri ob 15. in 20. uri.

Iz Tržiča

č— **Osebna vest.** Ravnatelj g. Lajovic Albin ostane do konca šolskega leta v Tržiču, potem pa prevzame vodstvo meščanske šole na Jesenicah.

č— **Obrtna nadaljevalna šola** zaključi šolsko leto v nedeljo 30. t. m. z razstavo vajenniških izdelkov v telovadnici meščanske šole. Razstava bo odprta v nedeljo od 9. do 18. ure. Pri slovesni otvoritvi razstave bo upravni odbor razdelil vajencem od strokovnih zadrug podeljene nagrade. V ponedeljek 1 maja bo še reden pouk, v zadnji uri pa bodo vajenci prejeli svoje šolske izkaze. Obrtna nadaljevalna šola je štela v tem letu 46 vajencev. Šolo je vodil g. Lajovic Albin, poučevalo pa je še 8 učiteljev.

č— **Jutri 30. t. m. bo vozil avtobus na zagrebški vlak,** ki odhaja ob 6.30 zjutraj iz Ljubljane v Zagreb. Odhod avtobusa iz Tržiča ob 5., iz Kranja ob 5.30. Nazaj iz Ljubljane po prihodu vlaka ob 0.40 izpred kavarne »Evrope«. — Avtobusno podjetje Goričan.

Iz Trbovelj

t— **Rudarska deputacija na pogrebu upravnega svetnika TPD Ranzingerja.** Iz posameznih revirjev so se udeležile pogreba pokojnega g. Ranzingerja na Dunaju deputacije uradništva in delavstva. Iz Trbovelj je odpotovalo na Dunaj 6 rudarjev, 1 poduradnik in 1 uradnik.

t— **Šola v službi narodnega gospodarstva.** V zadnjem času so odredile šolske oblasti, da sodeluje šolska mladina pri pogozdovanju. Ta ukrep prosvetnih oblasti moramo le najtopleje pozdravljati, ker ni samo velikega gospodarskega, temveč tudi velikega vzgojnega pomena. Pod vodstvom rudniškega nadgozdarja g. Arharja sta najvišja dva razreda osnovne šole na Vodi zasadila parcelo na hribu za šolo z okrog 500 borovimi sadikami. Otroke je pri delu nadziral učitelj g. Tori. Uvodoma je imel g. Arhar poučno predavanje o važnosti gozdov in pogozdovanja v gozdarskem kakor v klimatičnem pogledu. Otroci so vršili delo z velikim veseljem.

t— **Novo obrtno društvo v Trbovljah.** V nedeljo je bila ustanovljena podružnica »Društva jugoslovenskih obrtnikov za drav-

Pomoč v gospodarski krizi

Huda gospodarska kriza ugonablja trgovino in industrijo, a poleg tega škoduje tudi zdravju vseh slojev ljudstva. Stalna bojazen, da se ne bi kriza povečala, da se ne bi delo v vašem podjetju ustavilo, brezposelnost, pomanjkanje in beda uničujejo zdravje. Toda vendar je važnejše, da v tem času ohranimo zdravje in energijo kakor v času, ko lahko z zaupanjem zremo v bodočnost.

Pomnite, da odvisi zdravje v veliki meri od prehrane. Ako pijete redno Ovomaltine, imate najboljše jamstvo, da dobi telo zlasti one snovi, ki so najbolj potrebne za ohranitev zdravja in energije.

„Asfaltna književnost" v Nemčiji

Asfaltna književnost je nov izraz, ki se doslej še ni pojavil v zgodovini svetovne književnosti. Zaslugo zanj imajo nemški hitlerjevci. Verujoč še vedno v lepšo bodočnost svobodnih, prosvitljenih in treznih evropskih narodov, upamo, da »asfaltna književnost« ne bo prešla v zgodovino drugače kot sramoten madež današnjega zmedenega časa.

Asfaltna književnost je namreč izraz za one knjige, ki bodo morale zgoreti na berlinskem asfaltu. Kakor so nekoč sfanatizirani pristaši Savonarole sežigali v Florenci humanistične knjige, bodo pristaši Hitlerjeve vsenemške kulture sežigali v Berlinu knjige nekaterih sodobnih pisateljev. Na grmado pridejo knjige, ki so jih zaplenili v javnih knjižnicah. Kdaj bo gorela ta grmada, je vseeno. Vsekakor bo to več kot navadna demonstracija: bo ognjeviti simbol žalostnega kulturnega nazadovanja v Nemčiji.

Na črni listi so vsi spisi naslednjih avtorjev: Henri Barbusse, Bertold Brecht, Max Brod, Alfred Döblin (z izjemo »Wallensteina«), Lion Feuchtwanger, Jaroslav Hašek (»Švejk!«), Walter Hasenclever, Egon Erwin Kisch, Heinrich Mann, Remarque, Ludwig Renn (spis »Nachkrieg«), Arthur Schnitzler, Richard Beer - Hofmann, Ernst Toller, Arnold Zweig, Stephan Zweig.

Izmed politične in državnoznanstvene literature bodo izločeni iz vseh berlinskih ljudskih knjižnic spisi Maksa Adlerja, Bebelova »Die Frau und der Sozialismus«, nekatere knjige Bernsteina in Kautskega, Lassallovi, Leninovi, Marxovi, Liebknechtovi spisi s prav malimi izjemami. Izmed zgodovinskih spisov so na listi taki, ki nasprotujejo sedanjemu pangermanskemu pojmovanju izida svetovne vojne in krivde za njen izbruh, med njimi Otta Bauerja »Die oesterreichische Revolution«, Karla Tschuppika »Ludendorff« in druge, Friedricha Mehringa »Zur deutschen Geschichte« in »Zur preussischen Geschichte«.

Lista pa ni popolna, ker z druge strani navajajo tudi imena Alfreda Kerra, Emila Ludwiga in dr. Vse kaže, da se spričo obsežnosti nemške literature končna inkvizicija nad pisatelji in njihovimi knjigami pripravlja stopnjema in počasi.

Če se iz javnih knjižnic izločajo propagandni marksistični spisi, je to navsezadnje še umljivo. A kaj imajo s tem skupnega n. pr. spisi Heinricha Manna, Stephana Zweiga ali Arturja Schnitzlerja? Nobeden ni literarni propagator marksizma: zadnja dva sta pač Žida, kakor Lion Feuchtwanger in Alfred Döblin, vendar ni mogoče razumeti, zakaj bi bili eseji Stephana Zweiga n. pr o Dostojevskem, Balzacu in Dikkensu drugačni, kakor bi jih lahko spisal kak kristjan? O kakšnem marksizmu ni v njih niti sledu! Odpor zoper Haškovega »Švejka« kaže umljivo maščevanje oboževalcev nemškega militarizma nad to največjo satiro o avstrijski vojski. Zweigu in še nekaterim pa poleg židovstva predvsem zamerijo njihovo evropsko, nadnemško stališče. Če bodo kulturni inkvizitorji šli v to smer, bo lista prepovedanih del tako narasla, da bodo hitlerjevskim pristašem kmalu ostali samo uspavajoči romani H. Courts-Mahlerjeve in pa tolikanj priljubljene in priporočane knjige o astrologiji. To bo »duševna« hrana namesto kulturnih in socialnih ali narodnogospodarskih traktatov in resnično umetniških umotvorov! —o.

Predavanje v Francoskem institutu. V ponedeljek, dne 1. maja ob devetih zvečer bo v Francoskem institutu predaval g. Humbert o predmetu: »Francozi v Sloveniji in v jugoslovenskih pokrajinah v začetku 19. stoletja.«

Koncert slovanske zborovske glasbe je priredilo pevsko društvo »Obilić« v Beogradu dne 26. t. m. Program je obsegal skladbe Leoša Janačka, K. Szimanowskega, Igorja Stravinskega in J. Stolzerja-Slavenskega.

Razstava beograjske umetnostne skupine v Zagrebu. V Zagrebu je priredila razstavo izbranih del svojih članov beograjska umetnostna skupina »Oblik«.

E. A. Bobrov umrl. Iz Rusije prihaja vest, da je v Rostovu ob Donu umrl filozof E. A. Bobrov. Bavil se je s teoretično filozofijo, z literarno in kulturno zgodovino ter s folkloristiko. Po uveljavljenju marksizma kot edine dopustne filozofije v Rusiji je Bobrov utihnil.

Pri zaprtosti in hemoroidih, motnjah v želodcu in črevesju, oteklosti jeter in vranice, bolečinah v hrbtu in križu je naravna **»Franz Josefova« grenčica,** večkrat na dan použita, krasen pripomoček.

MOLECIN
preizkušeno dobro sredstvo zoper mole in drugo mrčes v zalogi samo
DROGERIJA KANC
Tyrševa c. (nebotičnik), Židovska ul. 1.

POZOR! POZOR!
„Kavarna CENTRAL"
VSAK VEČER DAMSKI KONCERT.
5221

Zobni kamen Vam lahko odstrani samo Vaš zobozdravnik, toda nastanek istega preprečite z redno uporabo Chlorodont zobne paste. Tuba Din 8.—.

Veliko leseno, prenosljivo
BARAKO
krito z opeko, na letnem telovadišču Ljubljanskega Sokola se proda proti takojšnjemu odvozu in plačilu za 2.500 Din. Oglasite se v pisarni Ljubljanskega Sokola.

ako banovino«. Ustanovni zbor je bil dobro obiskan. Udeležili so se ga tudi delegati iz Ljubljane. Novi odbor vodi predsednik Kocijan Jože. Zborovanje je bilo zelo živahno. Kakor je znano, zastopa nova obrtniška organizacija stališče ločenih zbornic.

t— **Generalna vaja kot koncert Mladinskega zbora pred odhodom na turnejo po Češki** bo jutri, v nedeljo, ob 16. v Delavskem domu. Udeleže se je tudi glasbeniki iz Ljubljane. Trboveljsko občinstvo vabljeno!

Iz Novega mesta

n— **Podružnica Glasbene Matice v Novem mestu** mora odložiti za nedeljo 30. t. m. razglašeno prireditev na nedoločen čas. Lokalne razmere bi sicer omogočile predstavo v soboto 29. t. m., toda na ta dan je zadržana službeno ga. Golob - Bernotova. Kupljene vstopnice obdrže svojo veljavo; ako pa ponovitev v dogledni dobi ne bi bila mogoča, se bo razglasilo in se bodo zneski za kupljene vstopnice pri društveni blagajni vrnili.

n— **V nedeljo popoldne ob 15. uri se vrši** na Loki prijateljska nogometna tekma med prvakom Karlovca SK Gradjanskim in domačim SK Elanom. Gostje, ki pripeljejo s seboj tudi svoje »klibice«, so vzbudili med domačini za igro precejšnje zanimanje.

Iz Konjic

nj— **Iz sreske organizacije JRKD.** Eksekutiva sreske organizacije je imela sejo, na kateri se je določil delovni program za poletno dobo. Vršili se bodo večji shodi, in to v Žrečah 21. maja, v Ločah 2. julija in v Oplotnici 16. julija, povsod zjutraj po maši. Velika shoda bosta 6. avgusta v Konjicah in v Vitanju (po prvi maši). Za shoda v Konjicah in v Vitanju je naprošen minister g. Pucelj kot govornik. Udeleževali se bodo teh shodov tudi nekateri narodni poslanci. Manjši shodi, odnosno sestanki bodo v Žičah, odnosno Draži vasi, v Vrholah, pri Sv. Kunigundi, v Skomarju, v Spitaliču, v Bezovici, na Keblju, v Tepanju, v Lažah in po potrebi še drugod.

Iz življenja na deželi

BLED. Zvočni kino »Bled« predvaja danes in jutri prvi nemški zvočni film iz cirkuškega življenja »Skok v prepad«. Senzacionalno!

POLJČANE. Na velikonočni ponedeljek se je vršila tu nogometna tekma med SK Storami in SK Bočem, kjer so zmagali zasluženo prvi s 3 : 1, v predtekmi pa njih rezerva s 4 : 1. V nedeljo bosta odigrani popoldne spet dve prav zanimivi tekmi med starimi dosluženimi igrači in aktivno generacijo. — Razglasitev vojnega razporeda bo pri nas v nedeljo od 8. do 12. ure v hotelu Bauman v Pekelu. Prizadeti naj prinesó s seboj vojaške listine. — Na zadnji občinski seji je bilo priznano domovinstvo občine Pekla tukajšnjemu občinskemu tajniku g. Mihaelu Pepelnaku.

Gospodarstvo

Povečanje našega izvoza živine

Kakor smo že včeraj zabeležili, se je naš izvoz v prvem letošnjem četrtletju povečal nasproti lanskemu I. četrtletju za skoro 80 milijonov Din ali 12%. To povečanje izvoza je v precejšni meri pripisati oživljenju izvoza živine in živinskih proizvodov. Skoro vse postavke iz gornje skupine našega izvoza kažejo naraščanje tako po količini kakor tudi po vrednosti. Naš izvoz živine kaže v primeri z zadnjima dvema letoma naslednje gibanje:

Izvoz (po številu glav)

	konji	govedo	svinje	drobn.
I. četrtl. 1931.	7194	27.706	56.131	20.137
» » 1932.	4186	11.147	63.642	26.628
» » 1933.	7200	20.241	67.270	28.809

Izvoz konj, ki je lani v prvem četrtletju padel na 4186 glav, se je letos zopet povečal na 7200 glav, tako da je dosegel isti obseg kakor pred dvema letoma. Razveseljivo je zlasti povečanje izvoza govede (brez telet). Kakor znano je izvoz govede lani najobčutnejše padel, in sicer od 27.706 glav v I. četrtletju 1931 na komaj 11.147 glav v lanskem I. četrtletju; letos pa se je zopet precej opomogel, zakaj v prvem četrtletju smo izvozili 20.241 glav, to je za 82% več nego lani. Izvoz svinj pa se že vsa zadnja leta po številu komadov stalno dviga. Leta 1930. smo izvozili v I. četrtletju 53.856 komadov svinj, naslednje leto 56.131, lani 63.642, letos pa 67.270 komadov. Celo **izvoz drobnice**, ki gre pretežno le v Grčijo, se je navzlic znanim težkočam v trgovinskem prometu z Grčijo opomogel od lanskih 26.628 komadov na 28.809 komadov.

Ker so deloma cene nadalje popustile, se vrednost izvoza živine seveda ni v toliki meri dvignila kakor količina. Izkupiček za izvoženo živino kaže v primeri z zadnjima dvema letoma naslednje gibanje.

Izvoz (v milj. Din.)

	konji	gov.	svinje	drob.	skup.
I. četrtl. 1931.	14.1	62.9	59.4	3.3	139.7
» » 1932.	5.5	13.2	58.4	2.0	79.1
» » 1933.	11.1	28.2	65.9	1.7	106.9

Kakor vidimo iz gornje primerjave, se je vrednost našega izvoza žive živine letos povečala od 79 na 107 milijonov Din, torej za 26 milijonov ali za 32%.

V zvezi z izvozom živine moramo upoštevati tudi ostale važne izvozne predmete, ki spadajo v skupino proizvodov živinoreje. Tako dobimo naslednjo sliko našega izvoza glavnih izvoznih predmetov živinoreje (v milijonih Din):

	I. četrtletje 1931.	1932.	1933.
živa živina	139.7	79.1	106.9
perutnina	30.3	19.0	20.1
sveže meso	49.1	30.9	32.7
sveža mast	5.5	1.4	5.2
jajca	148.4	46.9	58.8
sir, kože	14.1	10.2	6.0
	387.1	187.5	229.7

Izvoz perutnine se je letos povečal od 169 na 219 vagonov, po vrednosti pa le od 19.0 na 20.1 milijona Din. **Izvoz svežega mesa** kaže po količini povečanje od 323 na 336 vagonov, po vrednosti pa od 30.9 na 32.7 milijona Din. Znatno se je povečal **izvoz svinjske masti**, in sicer kar od 13 na 46 vagonov, odnosno od 1.4 na 5.5 milijona Din. Po lanskem hudem padcu se je letos nekoliko opomogel celo izvoz jajc. V prvem četrtletju l. 1931. smo izvozili še 862 vagonov jajc, lani je ta izvoz zdrknil na 567 vagonov. Seveda pa se je vrednost izvoza jajc zaradi zelo nizkih cen le v manjši meri dvignila. V prvem četrtletju 1931. je znašala še 148.4 milijona Din, lani je padla na 46.9 milijona, letos pa je narasla na 58.8 milijona. Od važnejših postavk našega izvoza proizvodov živinoreje je popustil le izvoz sirovih kož, in sicer od 10.2 na 6.0 milijona Din.

Izvoz navedenih glavnih izvoznih proizvodov naše živinoreje, ki je lani po vrednosti padel v primeri s prvim četrtletjem l. 1931. kar za 200 milijonov na 187.5 milijona Din, se je torej letos zopet dvignil za 42 milijonov na okrog 230 milijonov Din.

Premogovna kriza in rudarska podjetja

K našemu uvodniku od 27. t. m. smo prejeli od prizadete strani naslednja izvajanja:

Kriza slovenske premogovne industrije ni v nizu splošnih gospodarskih težav osamljen in samostojen pojav. Po svojih socialnih posledicah pa je omejitev obratovanja v naših rudnikih občutnejša, ker rudarstvo po tehnični prirodi dela zaposluje veliko število delavstva. Stanje naših premogovnikov je posledica splošnih gospodarskih težav, v katerih se nahaja naše gospodarstvo, kot najvažnejši konsument premoga. Zaradi tega je težko govoriti o odgovornosti premogovnih podjetij, delavstva, države ali javnosti, temveč se morejo ugotoviti samo razni vzroki, ki naše premogovnike težje pritiskajo kakor premogovno industrijo v drugih delih naše države.

Izhodišče za preiskavanje vzrokov današnjega stanja naših premogovnih rudnikov je dejstvo, da je proizvodnja slovenskih premogovnikov padla nasproti letu 1929 za 45 odst., v ostalih delih države pa le za 16 odst.; to porazno konstatacijo so vedno poudarjali predstavniki naše premogovne industrije in jo navajali kot posledico stalnega nazadovanja železniških naročil pri slovenskih rudnikih. Pred tremi leti so krili naši premogovniki še 44 odst. železniške potrebe, lani le še 20 odst., pri sedanji novi razdelitvi pa so dobili 25 odstotkov.

Pri sedanjem stanju gospodarstva naravno nazaduje promet in s tem tudi poraba premoga državnih železnic: ta izpadek pa bi se moral pravično razdeliti na vse dobavitelje sorazmerno. V letu 1932/33 pa so dejansko padle dobave trboveljskih rudnikov na 40 odst. količin iz leta 1929/30, dočim beleži nazadovanje celokupne potrebe državnih železnic v istem razdobju padec le na 75 odst. V tej razliki, ki znaša preko 300.000 t letno, leži glavni vzrok naše premogovne krize.

Pri novi razdelitvi železniških dobav so trboveljski rudniki brez ostalih premogovnikov v dravski banovini dobili kot osnovni mesečno dobavni kvantum 32.500 ton. t. j. 25 odst. celokupne nabavke, tako da znaša povečanje dosedanje redne mesečne količine 4500 ton. Žal pa železniški promet še vedno nazaduje, dočim se zaloge premoga pri premogovnikih kopičijo. Železniška uprava je za maj vsem rudnikom zmanjšala mesečne količine za 15 odst. Tako bodo trboveljski rudniki v prihodnjem mesecu dobili dejansko naročila v dosedanji količini, navzlic povišanju participacije od 20 na 25 odst. Po novem razdelilniku se udeležba državnih rudnikov na skupnih železniških naročilih zmanjša od 45 na 36 odst., poveča pa se udeležba TPD od 20 na 25 odst. in udeležba vseh ostalih privatnih rudnikov v naši državi od 35 na 39 odst. Pri starem stanju razdelitve dobav bi trboveljski rudniki stali pred največjo katastrofo. Zahvaliti se je edino najenergičnejšemu zavzemanju naših gg. ministrov in poslancev, predvsem pa g. ministru dr. Kramarju, da je naše rudarsko delavstvo obvarovano pred še težjimi redukcijami in pred ustavitvijo celih obratov.

V zvezi s težkočami premogovnikov je bila zadnji čas iznešena kritika prodajne politike slovenskih premogovnikov. Ta kritika navaja, da so premogovniki sokrivi nazadovanju produkcije, kot posledice zmanjšanja prodaje zaradi previsokih cen. Premogovna podjetja naj bi izpadek železniških dobav nadomestila s povečanjem privatne oddaje. V tem oziru so bili objavljeni tudi statistični podatki o prodaji premoga, ki se nanašajo na vse premogovnike v naši banovini. Ustrezajoči podatki samih trboveljskih rudnikov pa so drugačni. Oddaja premoga trboveljskih rudnikov za privatne potrebe drži korak s splošnim nazadovanjem celokupne jugoslovenske produkcije. Razčlenjenje oddaje trboveljskega premoga za privatni konzum pa kaže, da je lani v primeru z letom 1931 oddaja industriji v dravski banovini padla od 252.000 na 197.000 ton ali 22 odst., pri industrijskih odjemalcih izven dravske banovine pa od 214.000 na 173.000 ton, to je za 20 odst. Padec pri izvenslovenskem konzumu torej ni bil večji. Tudi nazadovanje vse jugoslovenske produkcije premoga znaša v teh dveh letih 20 odst. (od približno 5 na 4 milijone ton).

Primerjajoč podatke za prva dva meseca t. l. s tozadevnimi podatki iz leta 1930 pa dobimo naslednje rezultate. Oddaja industriji v dravski banovini je letos v prvih dveh mesecih padla v primeri z istim razdobjem l. 1930. od 49.600 na 32 tisoč ton, torej za 35 odst., oddaja industriji izven dravske banovine pa od 27.300 na 19.800 ton, torej le za 28 odst. Oddaja trboveljskega premoga v vzhodnem delu naše države napreduje absolutno in relativno, ker je edino v teh delih mogoče razširiti konzum, seveda v ostrem konkurenčnem boju z rudniki ostalih delov države. V dravski banovini sami pa konzum trboveljskega premoga ne zavisi toliko od trgovskega poslovanja premogovnih podjetij, kolikor od stvarno obstoječe potrebe naše industrije. Upoštevati pa je tudi posebne davščine in bremena, ki otežujejo konkurenčno sposobnost naših rudnikov nasproti rudnikom iz drugih delov države, kjer se premog zaradi manjših javnih dajatev proizvaja po ugodnejši proizvajalni ceni.

Centralni gospodarski in socialni problem naše premogovne industrije ostane njena udeležba pri državnih dobavah, predvsem pri državni železnici. Trboveljski rudniki se skušajo čim bolj osvoboditi odvisnosti državnih dobav. Tako so dvignili odstotek prodaje na privatni trg od 46.25 odst. celotne oddaje v letu 1929 na 54.6 odstotkov v letu 1932. Taki poslovni rezultati se dado doseči samo z največjimi žrtvami v ceni, ki v sedanjem trenutku splošno ne dosežejo višine proizvajalnih stroškov.

Trboveljski rudniki se borè za vzpostavitev gospodarskega in finančnega ravnotežja ter se njihov poslovni položaj ne sme več ocenjevati po merilu normalnih ali ugodnih konjunkturnih razmer.

*

K gornjim izvajanjem se nam zdi potrebno pripomniti:

Trditev, da se promet naših železnic nadalje krči, kar povzroča ponovno zmanjševanje naročil premoga za železnice, menda ne bo točna. Obseg prometa naših železnic je odvisen predvsem od gibanja izvoza in od splošnega razvoja gospodarske delavnosti. Izvoz pa se je, kakor znano, zadnje mesece precej dvignil. Po pravkar objavljenih podatkih smo v marcu izvozili za 33.500 ton ali 19 odst. več blaga v inozemstvo nego lani v istem mesecu. Pa tudi notranji promet menda ne bo nazadoval, zakaj stanje našega gospodarstva letos ni slabše nego lani. Po statistiki OUZD je bila letos ob koncu marca zaposlenost enaka kakor lani ob istem času. Zmanjšanje naročil železnic za mesec maj pa je vsakoletni pojav, saj so tudi lani dobave slovenskih premogovnikov železnicam variirale med 40.000 do 50.000 ton v zimskih mesecih in 26.000 do 35.000 ton v poletnih.

Podatki o odstotnem nazadovanju oddaje premoga industriji v dravski banovini in industriji izven dravske banovine, ki so bili objavljeni v »Jutru«, se nanašajo na naslednje številke iz tekoče rudarske statistike. Premogovniki v dravski banovini so oddali v zadnjih dveh letih industriji naslednje količine premoga (v tonah):

	v dravski banovini	izven dr. ban.
I. 1931.	337.090	231.418
I. 1932.	282.334	182.412
razlika	—16.2%	—21.2%

Oddaja industriji v prvih dveh mesecih t. l. v primeri z istim razdobjem l. 1930 pa je znašala (v torek):

	v dravski banovini	izven dr. ban.
jan. in febr. 1930	58.198	34.138
jan. in febr. 1933	47.172	21.909
razlika	—19%	—36%

Kar se pa tiče povečanja odstotka oddaje privatnim odjemalcem v primeri z oddajo železnicam, je omeniti, da povečanje tega odstotka ni dokaz za uspeh prizadevanja po večji oddaji premoga privatnim odjemalcem, temveč je predvsem posledica manjših naročil železnic, zakaj če bi železnice n. pr. ukinile vse dobave, bi se odstotek oddaje privatnim odjemalcem avtomatično dvignil na 100 odst.

Gospodarske vesti

= **Gospod minister za trgovino in industrijo je izdal odlok**, da se mednarodnemu vzorčnemu velesejmu, ki se bo vršil od 3. do 12. junija t. l. v Ljubljani, prizna čisto gospodarski značaj. Na podlagi odloka istega ministra se smatra XIII. ljubljanski velesejem kot uradno priznana razstava v smislu paragrafa 94 pravilnika za izvrševanje zakona o zaščiti industrijske svojine od 1. maja 1928. Po tem so še nepatentirani predmeti industrijske svojine, razstavljeni na tem velesejmu, zavarovani s pravico prvenstva od dneva razstavljanja.

= **Prekinjenje jugoslovensko - avstrijskih trgovinskih pogajanj.** Kakor poročajo z Dunaja so bila te dni pogajanja za revizijo trgovinske pogodbe med Jugoslavijo in Avstrijo za nekaj časa prekinjena. Pri pogajanjih so se pojavile razne težkoče, ki jih doslej ni bilo mogoče odstraniti. — Avstrijski državni statistični urad je objavil podatke o avstrijski zunanji trgovini v prvem četrtletju, ki kažejo v nasprotju z jugoslovenskimi podatki izredno visoko pasivnost Avstrije v prometu z našo državo. Ta pasivnost je kakor znano dala Avstriji povod za zahtevo po reviziji trgovinske pogodbe. Po avstrijskih podatkih je Avstrija v prvih treh mesecih t. l. uvozila iz Jugoslavije za 29.3 milijonov šilingov blaga (lani 23.3), dočim je izvozila le za 11.5 milijonov šilingov (lani 13.4).

= **VIII. redni občni zbor Ljubljanske borze za blago in vrednote** je sklican za 23. maj ob 16. v borzne prostore v Ljubljani (Gregorčičeva 27). Na dnevnem redu so poleg bilance in poročil predsednika, borznega sveta, finančnega odbora, volitve 5 članov borznega sveta, 5 članov finančnega odbora in 15 članov razsodišča.

= **Prodaja.** Dne 30. maja se bo vršila pri glavnem sanitetnem skladišču v Zemunu ustmena licitacija glede prodaje starih pocinkanih sodov, stare pločevine in pločevinastih škatljic.

= **Dobave.** Strojni oddelek direkcije državnih železnic v Ljubljani sprejema do 6. maja ponudbe glede dobave 45.000 komadov zatikačev, 100 m plinskih cevi, 180 komadov kolen za plinske cevi in 10 kg železne pocinkane žične vrvi, do 8. maja pa glede dobave 1300 kg mavca, 200 kg manganovega kita, 100 kg grafita, 30 komadov čopičev, 20 kg ribjega olja in 200 pol smirkovega papirja. (Predmetni pogoji so na vpogled pri omenjenem oddelku). Vršile se bodo naslednje licitacije: 2. maja pri komandi dravske divizijske oblasti v Ljubljani glede dobave živil (rezanci, sočivje, paprika, čebula, olje, kava, čaj, suhe slive, mast), 22. maja pri dravski delavnici v Ljubljani glede dobave 52 kv. metrov lesa, 31. maja pa glede 15.000 kilogramov nafte, 765 kg strojnega olja, 675 kg cilindrskega olja, 75 kg olja za ležišča, 75 kilogramov olja za dinamo, 100 kg kompresorskega olja, 200 kg petroleja in 200 kg bencina.

Borze

28. aprila.

Na ljubljanski borzi sta se danes devizi Newyork in Berlin nekoliko dvignili, dočim je London popustil. Tudi Trst je bil nekoliko slabejši. Avstrijski šiling notira v privatnem kliringu 8.30 — 8.40 (v Zagrebu 8.35 zaklj., v Beogradu 8.30 — 8.375).

Na zagrebškem efektnem tržišču je Vojna škoda nadalje bolj slaba; do prometa je danes prišlo po 189 in 190 (v Beogradu po 187 in 185). V ostalem so bili zabeleženi še zaključki v 7% investicijskem posojilu po 41.50 in v delnicah Priv. agrarne banke po 191.

Devize.

Ljubljana. Amsterdam 2308.18 — 2319.54, Berlin 1414.03—1324.84, Bruselj 202.13 do 806.07, Curih 1108.35—1113.85, London 194.30 do 195.90, Newyork ček 5208.26—5236.52, Pariz 225.85—226.97, Praga 170.90—171.76, Trst 297.68—300.08 (Premija 28.5%).

Zagreb. Amsterdam 2308.18 — 2319.54, Berlin 1314.03 — 1324.83, Bruselj 802.13 do 806.07, London 194.30—195.90, Milan 297.64 do 300.08, Newyork kabel 5230.26—5258.52, ček 5208.26 — 5236.52, Pariz 225.85—226.97, Praga 170.90 — 171.76, Curih 1108.35 do 1113.85.

Curih. Pariz 20.375, London 17.54, Newyork 471.12, Bruselj 72.325, Milan 26.875, Madrid 44.40, Amsterdam 208.25, Berlin 118.75, Dunaj 56.2, Stockholm 91, Oslo 89.70, Kobenhavn 78.35, Sofija 15.42, Praga 58.10 Bukarešta 3.08.

Dunaj. (Tečaji v privatnem kliringu.) Beograd 12.03, London 31.51, Milan 48.39, Newyork 348.68, Pariz 36.71, Praga 25.68, Curih 180.19, 100 S v zlatu 131.38 S pap.

Efekti.

Ljubljana. Vojna škoda 190 den., 7% investicijsko 42.50 — 43, 7% Drž. hipotekarna banka 42 den., 6% begluške 31.50 den.

Zagreb. Državne vrednote: Vojna škoda 190 — 191, za maj 187 — 191, 7% investicijsko 41.50 — 42, 4% agrarne 23 — 25, 7% Drž. hipotek. banka 42 — 44, 6% begluške 31.75 — 32.50; bančne vrednote: Privileg. agrarna banka 190 — 191; industrijske vrednote: Šećerana Osijek 110 den., Isis 30 bl., Trbovlje 140 — 150.

Beograd. Vojna škoda 187, 185 zaklj., 7% investicijsko 43.25, 43 zaklj., 4% agrarne 23 den., 6% begluške 32, 31.75 zaklj., 7% Drž. hipotek. banka 43 — 44, Narodna banka 3650 — 3700, Priv. agrarna banka 193 do 195 zaklj.

Dunaj. Dunav-Sava-Jadran 14.45, Staatseisenbahnges. 14.75, Trboveljska 15.05, Alpine-Montan. 11.75.

Blagovna tržišča

ŽITO.

+ **Ljubljanska borza** (28. t. m.) Tendenca za žito nespremenjena. Nudijo se pšenica (po mlevski tarifi, slovenska postaja, plačljivo 30 dni): baška, 76 kg težka po 272 — 277.50; baška, 77 kg težka po 290 do 292.50; **koruza** (mlev. tar., slov. postaja, plač. 30 dni): baška promptna po 112.50—115, za april po 120—122.50; **moka**: slov. postaja, plačljivo 30 dni): baška »0« po 425—430, banatska 435—440.

+ **Novosadska blagovna borza** (28. t. m.) Tendenca nespremenjena. Promet 58 vagonov. **Pšenica**: baška okol. Novi Sad, Sombor, srednjebaška, gornjebaška, sremska in baška potiska 210 — 212.50; gornjebanatska 207.50 — 210. **Ječmen**: baški, sremski 64/65 kg 95—97.50; pomladni 66/67 kg 100—102.50. **Oves**: baški, sremski, slavonski 90 — 92. **Koruza**: baška in sremska 60—62; za april - junij 66 — 68; banatska 59 — 61; baška, ladja Sava in Begej 64 — 66; ladja Tisa in Dunav 65 — 67. **Moka**: baška in banatska »0g« in »0gg« 345 — 355; »2« 325 — 335; »5« 305 — 315; »6« 275 do 280; »7« 170 — 180; »8« 65 — 67.50. **Otrobi**: baški 55 — 57.50. **Fižol**: baški, sremski beli 100 — 105; slavonski marogasti 92.50 do 95.

+ **Somborska blagovna borza** (28. t. m.) Tendenca mlačna. Promet je bilo 48 vagonov. **Pšenica**: baška, okolica Sombor, sremska, slavonska 212.50 — 215; gornjebaška, banatska potiska 215 — 217.50; baška potiska 217.50 — 220; banatska 210 — 212.50. **Koruza**: baška 59 — 61; za maj - julij 65 do 67; baška Dunav in Tisa šlep 65 — 67. **Moka**: baška, banatska »0g« in »0gg« 340 do 360; »2« 320 — 340; »5« 300 — 320; »6« 270 — 280; »7« 160 — 170; »8« 62.50 do 65. **Otrobi**: baški 52.50 — 55. **Fižol**: baški uzančni 97.50 — 100.

Moška lepota po 1840 Din

Velika Kikinda, 27. aprila

Jovan Hatvan, Ivan Čobaj, Antal Hermec in Silvester Sunemar so bili zelo dobri prijatelji, pa se je tako zgodilo, da so se temle pred kakimi tedni sestali na salašu, pristavi Jovana Hatvana in so se prav prijateljski veselili. Bilo je jedače in pijače, kolikor si je je le moglo poželet srce. Bilo je teh božjih dobrot celo še preveč, tako da jim je zlata kapljica zlezla precej močno v lase. Jovan Hatvan kot gospodar se je umeknil že prej in je pustil ostale tri prijatelje, da so se veselili in zabavali, kakor so vedeli in znali. Silvester Sunemar je potem prvi omagal. Zvrnil se je na posteljo in sladko zaspal.

Čobaj in Hermec, ki sta bila večja korenjaka, sta še nadalje praznila kozarce, pri čemer pa ju je motilo sprčanje tovariša Silvestra. Tedaj jima je prišla sijajna misel. Silvester Sunemar je imel lepe brke in močne obrvi, na kar je bil zelo ponosen. Da se tako le »po prijateljsko« našalita z njim, sta poiskala britev, pa sta mu pobrila brke in obrvi. Lahko si je misliti, kak je bil krohot vseh Silvestrovih znancev, ko so ga po prespani trknjenosti zagledali brez brk in obrvi. Prvi trenutek ni mogel razumeti, zakaj se mu vse smeje, toda ko je segel z roko pod nos, se je zgrozil. Seveda mu ni bilo treba šele povpraševati, kdo mu je napravil to — sramoto, pa je šel in tožil sodišču svoja prijatelja Ivana Čobaja in Antala Hermeca.

Na sodišču sta se Čobaj in Hermec izgovarjala, da je vse to bila le prijateljska šala, storjena pod vplivom dobre vinske kapljice in v prepričanju, da bodo prijatelju Silvestru brke in obrvi po obritju v kratkem zopet porastle ter še močnejše in lepše kot so bile prej, toda sodišče je smatralo, da sta s tako imenovizranim izvajanjem bruvskega poklica razžalila tožitelja in mu nagrdila obraz ter ju obsodilo vsakega na 420 Din globe, v primeru neizterljivosti pa na 7 dni zapora ter oba vkup na 1000 Din odškodnine tožitelju za nagrditev obraza. Silvestrove brke in obrvi, njegova moška lepota ju stane potemtakem čedno vsotico 1840 Din. Čobaj in Hermec zatrjujeta, da se ne bosta nikdar več lotila tako dragega brivskega posla.

Pevski praznik ob 10letnici Glasbene Matice v Krškem

Krško, 28 aprila.

V soboto in nedeljo je Glasbena Matica v Krškem priredila v sokolski dvorani v proslavo 10letnega jubileja pevski koncert z izbranim programom. Koncert je bil uspela revija naše zborovske umetnosti. Vsi nastopajoči so bili nagrajeni z obilnim aplavzom. Pevski zbor s predsednikom g. Vutkovičem Josipom, pod katerega taktirko so bile naučene in izvajane vse koncertne točke, ima lahko zadoščenje v tem, da je nastopu z velikim zanimanjem sledilo navzočno občinstvo, ki je dvorano obakrat napolnilo.

Sodeloval je izvrstni sokolski orkester, ki je v uvodu zelo dobro odigral dve skladbi. Sledila je mogočna Foersterjeva pesem »Z glasnim šumom s kora«, ki jo je odpel osmeroglasen mešani zbor, nato pa srbska narodna »Sunce žarko« z istim zborom in z mezzosopranskim solom ge. Dikličeve. Zatem je odpela Lajevčevo »Serenado« ga. Levstikova, Vilharjevo »Zakaj« pa v basbaritonu g. Zrimšek, kateremu je sledil samospev ge. Joštove v Devovem »Maku«. Nato je zapel ženski zbor Adamičevo »Izpraševalnico«, ki je dosegla izreden učinek. Na splošne zahteve se je morala oba dneva ponoviti. S prav tolikim uspehom je mešani zbor odpel Schwabovo »Zlato kanglico« s sopranskim solom ge. Joštove in spremljavo celotnega orkestra. Po odmoru je nastopil orkester z uverturo »Lepa Galateja« in nato mešani zbor z narodno pesmijo »Polje« s solisti g. Vaničem, go. Joštovo in go. Slugovo. Zatem so ponovno s samospevi nastopili ga. Joštova, ga. Levstikova in g. Zrimšek. Koncert sta zaključila »Veseli pastir« in »Vračara«, ki ju je odpel moški in mešani zbor s spremljavo orkestra.

Prireditev je tako v umetniškem kakor gmotnem oziru sijajno uspela in pokazala, da 10letno delo Glasbene Matice ni bilo zaman. Glasbeni Matici je bil poklonjen lovorov venec, njenemu predsedniku g. Vutkoviču pa šopek krvavordečih nageljnov. Želimo, da bi Glasbena Matica z enakim uspehom delovala tudi v drugem desetletju v prospeh in slavo slovenske in jugoslovenske pesmi!

Repertoarji

DRAMA.

Sobota, 29.: »Izpreobrnitev Ferdiša Pištorec«, premijera. B.
Nedelja, 30.: ob 20. uri »Izpreobrnitev Ferdiša Pištore. Izven. Znižane cene.
Ponedeljek, 1.: »Dame z zelenimi klobuki. Red C.
Torek, 2.: zaprto.

OPERA.

Sobota, 29.: »Manon«. D.
Nedelja, 30.: ob 20. »Pri belem konjičku«. Izven. Znižane cene.
Ponedeljek, 1.: zaprto.
Torek, 2.: ob pol 19. »Parsifal«. Poslednja vprizoritev. Izven.

Premiera v drami. Drevi uprizori drama prvič češko komedijo Františka Langerja »Izpreobrnitev Ferdiša Pištore«. Veliko vlogo v tej komediji igra tako zvana »Armada spasa«, ki ima na Češkem veliko privržencev. Glavno vlogo Ferdiša Pištore igra Cesar, starega Pištoro Kralj, Irmo Pištorovo Polonca Juvanova, sestra Terezija iz Armade spasa je Mira Danilova, častnik iste Armade Gregorin, Kneza igra Železnik, bankirja Rosenctocka Bratina, tatu Vejrosteka Skrbinšek. Dejanje se vrši v sedanjem času v Pragi. Komedija je prevedena na vse evropske jezike ter je bila tudi povsod igrana z odličnim uspehom. Režija prof. Šest.

Namestu »Koštane« bo drevi »Manon«. Napovedana »Koštana« ni mogoča, ker je g. Primožič obolel in tudi v Zagrebu ni nihče prost za to vlogo. Glavni vlogi v »Manon« pojeta ga. Gjungjenac in g. Gostič.

Poslednja repriza »Parsifala« bo 2. maja ob pol 19. Abonenti imajo na podlagi predložene izkaznice 30% popust pri nakupu vstopnic, ki se morajo dvigniti najkasneje do ponedeljka popoldne. V torek se vstopnice s popustom ne izdajajo **več**.

SENTJAKOBSKO GLEDALIŠČE.
Začetek ob 20.15.

Sobota, 29.: »Ljubezen v treh«. Premiera. Stoti nastop Mirana Petrovčiča.
Nedelja, 30.: »Ljubezen v treh«.

Drevi bo v Šentjakobskem gledališču premiera izvrstne komedije »Ljubezen v treh«. Komedija vsebuje mnogo prisrčnega duhovitega humorja in situacijske komike. Pri tej predstavi proslavi g. Miran Petrovčič, režiser in tajnik odra, svoj stoti nastop. Vstopnice od 10. do 12. in od 15. do 17. pri blagajni v I. nadstropju Mestnega doma. Jutri ob 20.15 se komedija **ponovi**.

MARIBORSKO GLEDALIŠČE.

Sobota, 29.: ob 20. »Faust«. **Gostovanje** operne pevke ge. Franje Burjeve. Znižane cene. Zadnjič.
Nedelja, 30.: »Se li razumemo?« Zadnjič. Znižane cene.

Ga. Franja Burjeva, izza poslednjih mariborskih opernih sezon še dobro znana primadona, ki je uživala pri občinstvu velike simpatije, gostuje drevi v Gounodovi operi »Faust«. Na poslednjo uprizoritev te opere opozarjamo še posebej.

Lov za zlatom v Čileju

V Čileju vlada že nekoliko mesecev pravi lov za zlatom, ki spominja na podobne dogodke v KalifORniji in Južni Afriki. Razlika je le v tem, da so bili čilenski zlatiti rudniki znani že stoletja, a jih niso izkoriščali, ker sta ruda in pesek vsebovala premalo drage kovine.

Šele v zadnjem času, ko je padla vrednost čilenskega peza, je postalo vredno in donosno izpirati zlato. Tega posla so se lotili pred vsem brezposelni, ki so začeli romati s svojimi družinami v ozemlja, kjer je mogoče pridobivati zlato. Možje kopljejo, ženske izpirajo kovino. Število vseh oseb, ki so danes zaposlene s takšnim delom, cenijo na 45.000 duš in mnogim se je v resnici nasmehnila sreča. Ni redko, da ima mož, ki je bil še pred tedni brez belica v žepu, danes po več avtomobilov. Tudi državi gre to iskanje zlata v prid, kar se kaže zlasti v tem, da more spet uvažati razne potrebščine iz inozemstva.

Iz življenja in sveta

Letalo na paro

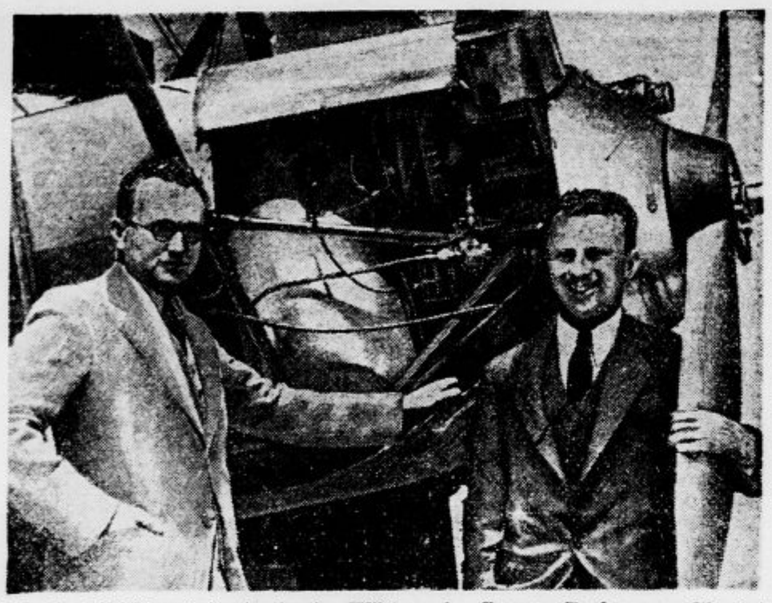

▼ Oaklandu (Kalifornija) sta brata William in George Besler zgradila letalo, ki ga žene stroj na paro. Dosedanji poleti so dobro uspeli

Zlato na Labradorju

Najdišča, ki so jih odkrili letalski izvidniki

Vzdolž Severozapadne reke in pri jezeru Ašnanipi na Labradorju so odkrili lansko leto letalski izvidniki velika najdišča zlata, zlasti pa v okolici omenjenega jezera. Neki letalec je prinesel od tu kose rude, ki vsebujejo za 200 dolarjev zlata na tono. Razumljivo je, da so se začeli ljudje takoj zanimati za zlate najdišča in da so se stvorile kanadske in ameriški družbe, ki jih mislijo izkoriščati v velikem slogu. Novofundlanska vlada ,ki ji pripada Labrador, je že doslej imela velike dobičke s prodajo pravice za izkoriščanje zlatih zakladov v ozemlju, ki ga v ostalem le še prav malo poznajo in je še prava divjina.

Ta čas se pripravljajo cela brodovja letal in ledolomilcev, da odplovejo po naročilu raznih družb s potrebnimi pripravami in ljudmi proti deželi zlata. Po zraku in po vodi bodo skušali prodreti do nje, kar se bo pač posrečilo, najsi bodo težave še tako velike. Vlada sama odpošlje velik ledolomilec s stroji in iskalci zlata v Rigolet ob atlantski obali Labradorja, od koder bo z avtomobili še 100 km poti do izliva Severozapadne reke in od tu še kakšnih 300 km potovanja skozi neobljudeno divjino do zlatih poljan. Družbe bodo osnovale na Sedmerih otokih v Zalivu reke Sv. Lovrenca bazo za letala, ki bodo od tu imela kakšnih 200 km zračne poti do glavnih najdišč ob jezeru Ašnanipi.

Angleži se vesele svoje davčne politike

Gospod Neville Chamberlain, angleški finančni minister, je v svojem načrtu za novi državni proračun sicer temeljito razočaral davkoplačevalce, ki so upali, da se bo z novim letom dohodninski in marsikateri drugi davek temeljito znižal, a vendar jim je pripravil veliko veselje: davek na pivo je znižal za 1 pence na pint in istočasno je napovedal, da se bo odstotek alkohola v pivu zvišal za 2 odstotka. Ta »vesela« novost je izvala ogromno navdušenje med gostilničarji, ki upajo ,da bodo iztočili več piva, če bo za 1 pence cenejše, med poljedelci, ki upajo, da bodo zaradi porasta alkoholnega odstotka prodali na leto za 450 tisoč stotov ječmena več nego doslej, in seveda med pivci, ki upajo, da si bodo cenejšega in močnejšega piva lahko več privoščili nego doslej. Tako so na Angleškem (razen prepričanih abstinentov) vsi ljudje veseli in zadovoljni, najbolj pa seveda državna blagajna, ki se ji bo ta vinarček popusta pri dohodkih še dobro obrestoval, ne da bi ljudje nad tem godrnjali.

Nesrečonosni »plavi diamant«

»Plavi diamant«, ki ga cenijo skoro na sto milijonov Din naše veljave in ki je bil pred dvestopetdesetimi leti ukraden iz očesa Buddhovega kipa na Daljnem vzhodu, hrani trenutno Američanka mrs. Maclaen. Diamant je prislovično znan zaradi svojega prokletstva, katerega prinaša po uročilu vsakemu hranitelju, oziroma lastniku. Vsi dosedanji lastniki »plavega diamanta« so namreč umrli nasilne smrti. Očkar je dragi kamen v lasti Maclaenove rodbine, je tudi njo zadela izguba. Njenega najstarejšega sina je povozil avtomobil do smrti.

Minister ustvarja modo

Angleški minister za dominione Jimmy Thomas je imel v zadnjih mesecih bude skrbi. Ustvarjal je novo večerno modo in je v zvezi s pariškim modnim ustvarjalcem končno tudi v resnici skrojil večerni kep, ki sestoji v celoti in ves iz skodranih nojevih peres. Londonske manekinke so novo modno kreacijo že predvajale in dosegle, da jo bodo v tej sezoni prvič nosile na dvoru debutantke, ki se pojdejo predstavit angleškemu kralju.

Če boksar zamudi ladjo

Italijanski boksar Carnera bi se bil moral v torek vkrcati na prekomornik, ki je na poti v New York. V Genovo, kjer bi bil moral stopiti na ladjo, pa je prispel prepozno. Že v Milanu je ugotovil, da bo imel zamudo. Zato je telefoniral v Genovo, naj pripravijo zanj vodno letalo, ki ga ponese za prekomornikom. Takoj po prihodu v Genovo se je Carnera vkrcal na hidroplan, ki je približno v uri časa dosegel ladjo, ki se je ustavila in sprejela Carnero na krov. Carnera se bo spoprijel s Sharkeyem za naslov svetovnega mojstra v boksanju letos 29. junija.

Mirovna nagrada za Hendersona

Iz Londona javljajo, da je podelila Carnegieva ustanova nagrado za mir Arturju Hendersonu za njegovo mirovno prizadevanje. Henderson je prejel 2200 funtov šterlingov.

Nosovi morskih prašičkov in nosovi ljudi

Prof. Matthes v Greifswaldu je ugotovil, da zavoha nos morskega prašička nitrobencol še v razredčenosti 1 : 10,000.000. To je nekaj izrednega, če primerjamo rezultate, ki jih je imel Matthes pri poskusih z dijaki.

Predložil jim je več skled kaše, v eni med njimi je bila majhna količina nitrobencola. Že pri razredčenosti 1 : 10.000 je odpovedal vsak človeški nos in ni vedel več določiti kaše s primesjo. Izvrstni voh je morskim prašičkom seveda v veliko korist pri izberi hrane. Lahko nam je razumeti, zakaj se morejo živali v splošnem tako dobro izogibati škodljivim rastlinam. Če daš morskemu prašičku hrane, ki mu je po vohu tuja, jo bo najprvo pokusil v neznatni količini in šele če vidi, da mu ne škoduje, se bo privadil polagoma na večje količine.

Odletel je

podpolkovnik Düsterberg
drugi vodja nemškega Stahlhelma, in sicer zato, ker se ni strinjal s Hitlerjevo voljo, da se mora Stahlhelm docela podrediti narodnosocialistični stranki in njeni disciplini

Motnje v želodcu in črevesu, ščipanje v trebuhu, zastajanje v žilnem sistemu, razburjenost, nervoznost, omotičnost, hude sanje, splošno slabost olajšamo, če popijemo vsak dan čašo **»Franz Josefove« grenčice.** Zdravniki svetovnega slovesa hvalijo izboren učinek, ki ga ima **»Franz Josefova« voda** v svoji lastnosti kot milo odvajajoče sredstvo zlasti pri močnokrvnih, korpulentnih osebah, satikarjih in hemoroidalno bolnih. **»Franz Josefova« grenčica** se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Osel, ki žre bankovce

Neki kmet iz okolice italijanskega mesta Novare, ki je znan kot zelo skop, je hotel pred svojim bratom skriti večjo vsoto denarja. Iz bankovcev po 1000, 100 in 50 lir je napravil šop, ki ga je vtaknil v seno v hlevu. Te dni je njegova žena vzela iz hleva kup sena in ga položila oslu v jasli. Malo potem je našel skopuh v jaslih zaklad ves razcefran, del bankovcev pa je žival že požrla.

Človeška puščica

Ameriški artist Jimmy Campana, ki ga s šest metrov dolgo pripravo izstreljujejo v zrak. Vsako pot se artist vlovi v nastavljeno mrežo

V krempljih banditov

Ugrabljeni sin milijonarja v oblasti strahovalcev

Naši čitatelji se spominjajo najnovejše ugrabitve v Ameriki, kjer je postal žrtev izsiljevalcev mladi sin milijonarja Factorja iz Chicaga. Mladenič se je te dni vrnil v očetovo hišo potem ko so ga banditi izpustili iz skrivališča, ker so se bali, da jim pride policija na sled.

Factor ne more nič pojasniti, kje je bil za svoje odsotnosti. Domneva samo, da so ga odpeljali nekam proti severu, kjer so ga imeli skritega na neki farmi. Mož, ki so ga bili ugrabili staršem, ni ves čas nikoli videl. Prijeli so ga s krinkami na obrazu tako, da ne more povedati, kdo so.

Jerome je živel osem dni v sobi brez okna, kjer je bila edini kos pohištva žimnica. Vhod v prostor je bil skozi železna okovana vrata. Skozi nje je storil od časa do časa paznik, ki mu je prinašal hrano.

Navzlic temu, da je bila ječa mladega Factorja temna, je paznik vseleej, ko je stopil v sobo, vrgel na glavo blazino s krinko. Milijonarjev sin ga je milo prosil, naj se ga usmili, a paznik je bil gluh za njegove prošnje. Oskrba jetnika pa je bila odlična. Ko se je vrnil domov, je bil sicer nekoliko bled in razburjen, drugače pa popolnoma zdrav.

Factor je bil v temni ječi že popolnoma otopel. Kar vstopijo nekega dne v sobo neznani možje in ga pozovejo, naj jim sledi. Preden so ga odpeljali iz joče, so mu prelepili oči z obliži. Potem so ga posedli v avtomobil. Vožnja je bila zelo dolga. Ni dvoma, da je avtomobil vozil v velikih krivuljah proti cilju.

Ko se je voz ustavil, mu je zapovedal ukazovalni moški glas, naj izstopi. Povelje se je glasilo dobesedno takole: »Pojdite šest sto jardov za nosom in ne ozrite se, kajti takšna neposlušnost bi vas stala življenje.« Factor je ubogal kakor mu je bilo veljeno. Niti na misel mu ni prišlo, da ne bi ravnal po zahtevi banditov. Ko je prišel na cilj, je odprl oči in videl, da stoji pred končnim postajališčem cestne železnice. O ugrabiteljih pa ni od tedaj nikjer nobenega sledu.

Dojenček za 8 Din

Dunajska policija se bavi z interesantnim pripetljajem. Neka plesalka, z imenom Müllauerjeva, je pred kratkim prevzela od neke revne žene otroka, ki ga je hotela posinoviti in z njim izsiliti od svojega ljubička možitev, češ da je otrok sad njune ljubezni. Preiskava je pokazala, da otrok ni sin plesalke, zaradi česar so Müllauerjevo klicali na policijo. Plesalka je plačala materi otroka za dete 1 šiling ali 8 Din našega denarja in mati ji je otroka prepustila zaradi bede, v kateri živi z možem in ostalimi družinskimi člani.

Bombastičen 1. maj v Nemčiji

Nemška vlada si na vso moč prizadeva, da bi organizirala čim bombastičnejšo prosiavo 1. maja v znamenju narodnega socializma. Tako upajo, da se bo 1. maja zbralo na Tempelhofskem letališču poleg Berlina ogromno število ljudi. Njim na čast bodo zvečer spuščali rakete. Pripravili so tudi tisoč možnarjev, s katerimi bodo streljali. Na razpolago je 5000 kg smodnika in drugih kemikalij za razveseljevanje množic. Pokale bodo tudi do 25 kg težke bombe. Ob vsem tem hrupu se bodo ljudje navduševali za Hitlerjev režim.

Sadovi politike med brati

Na Dunaju sta se sprla neki 20 letni čevljarski pomočnik, ki pripada politično narodno-socialistični stranki, in njegov brat, po političnem prepričanju komunist. Po kratkem prepiru na ulici je narodni socialist ustrelil komunista z revolverjem. Morilca je prijela policija.

Nemci čistijo raso

Hitler je imenoval za ministrskega referenta in izvedenca za vprašanja rase dr. Gercheja, ki je izjavil, da je treba pregledati listine slehernega Nemca do prastarševv, da se s tem dobi vpogled v čistost krvi, ki se pretaka po žilah nemškega ljudstva. Pri osebah, kjer se bo pokazalo, da sta oče, mati, ded ali babica tujega po-

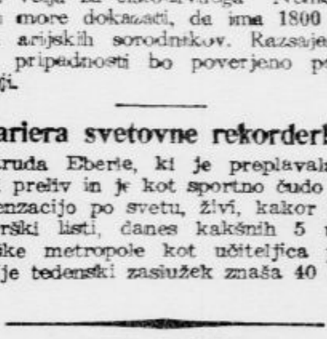

Dr. Gerche

rekla, se bo izrekla sodba, da dotičnik ne pripada arijskemu plemenu. Izvenevropski narodi veljajo za nearijce, Slovane pa računajo k arijcem. V narodno-socialistični stranki velja za čistokrvnega Nemca le oni, ki more dokazati, da ima 1800 čistokrvnih arijskih sorodnikov. Razsajanje o arijski pripadnosti bo poverjeno posebni komisiji.

Kariera svetovne rekorderke

Gertruda Eberle, ki je preplavala Rokavski preliv in je kot sportno čudo vzbujala senzacijo po svetu, živi, kakor pišejo newyorški listi, danes kakšnih 5 ur od ameriške metropole kot učiteljica plavanja. Nje tedenski zaslužek znaša 40 dolarjev.

Čas belušev je prišel

in nikakega dvoma ni več, da se je s tem letošnja zima končala

Žirafam enake

bi rade postale te ženske iz Zadnje Indije, ki nosijo okrog vratu obroče iz bakra. Čim več obročev ima kakšna ženska, za tem lepšo jo ima njeno pleme. Nekatere »lepotice« si s tem naložijo na telo breme do 60 funtov teže

ANEKDOTA

On: »Včeraj sem bil pri neki vedeževalki, dal sem ji 100 Din in mi je prerokovala, da stopiva midva, vi in jaz, v kratkem pred oltar.«

Vsak dan ena

»Oprostite, prinesel sem s seboj pilico za nohte, ker ne morem trpeti nesnage na prstih.«

Sex appeal

Ta anglo_ameriška beseda, ki bi jo prevedli morda z besedo »privlačnost spolov«, označuje, v kratkem povedano, lastnost neke osebe, da v osebi drugega spola s samo svojo navzočnostjo zavedno ali nezavedno vzbujajo poželenje.

Te lastnosti ali sile nimajo vsi ljudje; mladost in lepota nista edina činitelja, ki tvorita to privlačnost, mnogi mladi in lepi možje in žene nas ostavljajo popolnoma hladne: že ta vsakomur znana dejstva nam kažejo, da je sex_appeal med lastnostmi nekaj posebnega. Moški in ženske, celo najkorektnejši, se dado v svojih dejanjih voditi po nezavednih simpatijah najmanj toliko kakor po razumskih razlogih. V vseh primerih pa bodo dajali prednost med dvema človekoma drugega spola tistemu, ki ima tisto skrivnostno lastnost, dasi je vrednost drugega človeka morda večja. Tako je sex_appeal važen element družabnega življenja in vreden, da ga malo preiščemo, dasi se moramo že v naprej zavedati težavnosti tega početja.

Rekli smo, da lepota ni brezpogojen činitelj spolne privlačnosti in to je tem očitnejše, ker je pojem lepote nemogoče opredeliti. Kar je Evropcu vrhunec ženske lepote, je Kitajcu morda istovetno z žensko grdoto in narobe; kar so smatrali nekoč za lepo, smatramo danes za manj lepo, niti dveh ljudi ni mogoče na svetu, ki bi imela v svojem pojmovanju lepote povsem iste vidike. Je pa neka vrsta lepote, ki ne bo nikoli ostala brez učinka in ki se razodeva bolj nego v drugem v enem samem pogledu, nasmehljaju, v kakšnem izrazu vdanosti, nežnosti ali čutnosti. So ženske, ki so veljale za grde ali ki niso vzbujale vsaj nobene pozornosti pri moških. Hipoma pa se dozdeva, kakor da izžarevajo nekaj novega, privlačnega. Na zunaj se niso spremenile, saj je na njih isto kakor prej — a vendar ugajajo sedaj vsem. Kako to? Stvar je v tem da ljubijo in so ljubljene. Ljubezen pa privlačuje ljubezen, a obenem povečuje lepoto podžiga ljubosumnost, nečimernost in tekmovalne sile, ljubezen je to, kar imenuje Stendhal »une promesse de plaisir«, obljuba radosti.

Poseben znak sex_appeala je tudi nestanovitnost. Resnica je, da nas čestokrat privlačujejo muhasta bitja, ki jim ne pripisujemo povsem zanesljivih čuvstev. Morda leži vzrok v tem, da smo potrebni v dolgočasju današnjega življenja močnih emocij, kakršne so imeli naši barbarski predniki v svojem sožitju z naravo, bogovi, ljudmi in živalmi, a smo jih mi izgubili. Muhavost in nestalnost nam jih nadomestuje in lov za ljubeznijo, čeprav tudi za bolečino v ljubezni, nam igra isto ulogo kakor navadni lov in vojna v primitivnem življenju. Nobeno pravilo ni seveda brez izjem in so moški kakor ženske, ki jim življenje ni tako prazno, da bi potrebovali podžigajočih učinkov sex-appeala. Ljudje, ki jim je glavno lastno delo, se zanj bolj malo zanimajo ali ga pa naravnost zavračajo.

Različne in celo nasprotne so tudi bistvenosti, ki pospešujejo ljubezen pri moškem ali pri ženski. V splošnem ljubi ženska tudi v današnjem času, ko poudarja svojo enakost, v moškem pred vsem silo in avtoriteto, »imponira« ji moški, ki jo zna obvladati. Moškemu povečujejo dražest ženske spet lastnosti, ki zahtevajo od njega, da jo ščiti, tedaj slabotnost, otroškost, nebogljenost. Kakor vsako splošno pravilo ima tudi to svoje izjeme: so močne ženske ki potrebujejo slabotnega moža, da ga ščitijo kakor mati otroka; so moški, ki ljubijo le močne ženske. Sex_appeal ima pač svoja čudna pota in ozadja, ki nastajajo tako rekoč iz nespremenljivih elementov telesne in duševne pojave kakšnega človeka. Čestokrat pa ima svoj nastanek tudi v vzrokih ki tiče izven človeka. Byron je imel po objavi »Childa Harolda« isti obraz ,isti duh, isto telesno lepoto kakor prej. A vendar ga prej ženske niso posebno opažale literarni uspeh pa ga je mahoma spremenil v dona Juana. Uspeh v življenju je tedaj to, kar človeka napravi prečestokrat privlačnega tudi v ljubezni — in v tem je morda nasvet za ljudi, ki si privlačnosti žele, a jim je na poti lastni nelepi obraz ali boječnost.

W. MECKAUER: 50

Hana išče poti

Roman.

Doktor Schröter je sklenil roke in se sklonil na stolu naprej »Ne bi bil se odtegnil obravnavi, gospod predsednik,« je rekel s poudarkom, »če bi ne bil imel nujnih razlogov. Posledice neke nezgode me še danes tlačijo, in tako moram varčevati s svojimi močmi, tem bolj, ker so bili zadnji dnevi zame združeni s posebnimi razburjenji in napori. Ko sem slišal o strašnem sumu, ki se obrača zoper mojega prijatelja Kösterja, se mi je zdelo najvažnejše, storiti vse, kar je v moji moči, da pojasnim vso zadevo in mu vrnem dobro ime. V teh štirih tednih, kar sem dobil poziv, sem zasledoval čisto posebno misel, ki sem jo hotel povedati sodišču. Mislil sem, da morem s pismom, ki sem ga dobil od pokojnice, dokazati nagibe njenega samomora, in sem izpopolnjeval to sliko, ki sem jo imel o dejstvih, s pomočjo svojih dnevnikov, spominov in drugih papirjev. Dan pred začetkom obravnave je nastopil nenaden preobrat, ki me je osupil. Neki dvigalni strežaj, ki je igral nedavno tega važno vlogo v politični kazenski pravdi in ki so ga pravkar izpustili iz ječe, me je, ker je poznal gospodično Vollscheidtovo, obiskal na mojem domu, kamor sem se pred tednom dni vrnil iz bolnišnice. Povedal mi je reči, po katerih je razlaga zagonetnega dogodka popolnoma drugačna, nego sem mislil dotlej. Posledek je bil nepričakovan. Zdaj je nastalo zame vprašanje: ali naj ustrežem svoji pričevalni dolžnosti s tem, da podam sodišču nekaj razbremenilnih dejstev, ali pa je moja prva dolžnost, da se takoj in brez odlašanja lotim nove sledi ter dobim v roke dokazila, ki bodo popolnoma razjasnila ves slučaj, tako da ne ostane niti najmanjšega dvoma?«

Hana je gledala zdaj doktorja Schröterja, zdaj obtoženca. Videla je, da so bile njegove ustnice krčevito stisnjene in da se mu je črtala v čelo globoka guba — in srce ji je vztrepetalo. Ali se bo res izkazalo, da je bilo njeno nezaupanje upravičeno? Ali bo Schröter res zmožen, obtožiti Kösterja, ki ga je pravkar imenoval svojega prijatelja, in ga pogubiti z vsem gradivom, kar ga je nabral? Cela večnost se ji je zdelo, preden se je Schröter, ki ga je bilo govorjenje utrudilo, oddahnil in nadaljeval:

»Tisti dan, ko je Elza Vollscheidtova umrla, mi je pisala poslovilno pismo. In to pismo je tako pošteno, kakor Elza Vollscheidtova morda v vsem svojem življenju ni bila. Tik pred tem sem ji bil pismeno sporočil nekaj resnega, kar je izpremenilo najino medsebojno razmerje. Na tem častitem kraju hočem biti popolnoma odkrit, saj gre za usodne reči, ki ne trpijo skrivanja, in vsi osebni pomisleki se morajo umakniti. Že izza svojih mladih let sem se čutil Elzi Vollscheidtovi dolžnika, zakaj njen oče je bil tisti, ki me je storil človeka in mi omogočil šolanje. Globoka hvaležnost do njega me je napotila, da sem izpolnil njegovo željo in prosil Elzo za njeno roko. Ko je njen oče umrl, sem šel v Ameriko, jo poiskal v Newyorku in jo našel tam v tesnem prijateljstvu z Larsom Kösterjem, ki sem ga šele po njej spoznal. Bilo je menda tako, da Elza Vollscheidtova sama ni dobro vedela, za katerega izmed naju bi se odločila. Midva s Kösterjem sva kmalu sklenila prisrčno prijateljstvo, in to prijateljstvo me doslej še ni razočaralo.« Pri tej besedi se je ozrl na Kösterja, čigar oči so čudno zažarele. »Oklevanje in neodločnost Elze Vollscheidtove sta naju pa sčasoma oba ozlovoljili. Vsi trije smo se vrnili v Nemčijo, in tu se je nadaljevala ta igra, ki naju je Elzi vse bolj in bolj odtujevala. Zdaj pa pride nekaj čisto osebnega, česar takisto ne smem zamolčati. Nedavno sem se tu seznanil z neko damo, ki je zbudila moje zanimanje in ki sem se je v prijateljstvu oklenil. A pravica Elze Vollscheidtove, o kateri nisem vedel, ali ji je kaj do nje ali ne, je neprestano stala med nama. Dan pred Elzino smrtjo sem gospodični Vollscheidtovi v pismu obširno pojasnil novi položaj in položil odločitev v njene roke.«

Hanini lici sta zažareli.

»Nadaljujte, priča. To pismo je med uradnimi spisi in smo ga tu že prebrali. Povejte mi, prosim, še to, na kak način sta se gospodična Vollscheidtova in obtoženec seznanila. Vaši odnošaji do rajnice so popolnoma jasni. A nepojasnjeno je vprašanje, ki nam je nanj tudi obtoženec le nezadostno odgovoril: v čem je bila obveza gospoda Kösterja nasproti gospodični Vollscheidtovi?«

»To je čudna reč, kakršnih se v življenju Elze Vollscheidtove ni manjkalo. Ne vem sicer, ali se Köster strinja s tem, da to javno pojasnim, a vsaka nejasnost bi utegnila biti pogubna.«

Köster se je nemirno premikal na klopi.

»Elza je iskala prigod, zakaj, to je bil edini način, da je mogla dati svojemu življenju mik. Potikala se je po newyorških pristaniških četrtih in tako je nekega dne našla mladega človeka, polmrtvega od lakote in mraza — —«

Zdaj je obtoženec naslonil roko na pregrado pred seboj in spustil glavo nanjo. Tako je ostal dolgo časa, kakor da bi se prepuščal neodvračljivi usodi.

»Zavzela se je zanj. Bil je Köster, ki so se mu bili izjalovili vsi načrti. Vtepel si je v glavo, da zgradi novo letalo. Poln upanja je bil zapustil službo, ki jo je takrat imel pri Western Company, in vtaknil zadnji cent v zgradbo modela, ki ga je hotel nato sam predvajati veščakom. Pri tem poizkusnem poletu je strmoglavil na tla, ne da bi se resno poškodoval. Njegov stroj se je seveda razbil na tisoč kosov, in namestu uspeha, po katerem je hrepenel, je imel samo posmeh svojih tovarišev. V tem stanju ga je našla Elza. Mnogo dni je bil lazil okoli, ne da bi se pokazal prijateljem; sram ga je bilo tako, da še danes ne more govoriti o tem.«

»Hm.« je rekel predsednik, »to so zelo zanimivi podatki. Nadaljujte, prosim.«

S P O R T

Pred odhodom ASK Primorja v Zagreb

Nad 1000 oseb bo spremljalo nogometno moštvo Primorja — Apel zagrebškim Slovencem — Navodila udeležencem izleta »kibicev« — Tekmo bo sodil g. Ružić

Prijave za posebni vlak so zaključene in so dale zmatno število udeležencev — preko tisoč! Simpatizerjem iz Ljubljane so se v častnem številu pridružili simpatizerji predvsem z Vrhnike z godbo na čelu, iz Kranja, Kamnika, Domžal, Tržiča, Zagorja, Trbovlja, Hrastnika, Celja, Sevnice itd. Pričakujemo, da bo to impoznatno število korporativno posetilo tekmo in podprlo slovenskega zastopnika v nacionalni ligi v borbi z državnim prvakom, Concordijo. Prav tako smo prepričani, da bo močna zagrebška kolonija Slovencev ne samo prišla dopolne ob 9.41 na kolodvor, da ob prihodu pozdravi svoje rojake, temveč da bo tudi polnoštevilno prisostvovala popoldne borbi na igrišču Concordije med Primorjem in Concordijo in pomagala vzpodbujati slovensko moštvo Slov. kolonije v Splitu in Sarajevu so častno podprle primorjansko enajstorico ob priliki tamošnjega gostovanja, nadejamo se, da tudi zagrebški Slovenci ne bodo zaostajali.

Opozorilo sportnikom iz Ljubljane: vlak odhaja točno ob 66.35, vsem udeležencem pa, da je povratek iz Zagreba točno ob 21.30.

Udeleženci iz Zagorja in Trbovlja naj se priključijo na potu v Zagreb Hrastničanom v Hrastniku ob 7.37. Celjane in Štajerce čaka vlak v Zidanem mostu od 7.47 do 8., Sevničane sprejmemo ob 8.21 Brežičane ob 8.54

Nazaj bo vlak ustavil v Brežicah, Sevnici, Zidanem mostu, Hrastniku in Zagorju.

Vrhničane na čelu z godbo pričakujemo na prihod z avtobusi, prav tako Domžalčane, Kamničane in Tržičane!

Vrhniška godba računa na naklonjenost udeležencev pohoda v Zagreb!

ASK Primorje skuša doseči, da bi se smeli železničarji poslužiti z režijsko karto posebnega vlaka. Upamo, da bo železniška uprava ugodila splošni želji.

Pohod udeležencev po Zagrebu

Udeleženci ligine tekme med Primorjem in Concordijo v Zagrebu se pripeljejo v Zagreb jutri ob 9. dopoldne na državni kolodvor. Sprevod udeležencev krene z vrhniško godbo na čelu po Zrinjevcu, Jelačičevem trgu, Ilici in Frankopanski ulici do gledališča, kjer je razhod. Po razhodu imajo udeleženci dovolj prilike, da si razgledajo Zagreb in njegove zanimivosti.

Zbirališče za skupni pohod na tekmo je ob 15.15 na Jelačičevem trgu, odkoder odkorakamo na igrišče. Prav tako je po tekmi skupen odhod do Jelačičevega trga, kjer je razhod.

Ob povratku na kolodvor se zberejo udeleženci na Jelačičevem trgu ob 20.45. Odtod krene povorka na kolodvor.

Udeleženci se lahko poslužijo prilike, da si nabavijo v vlaku nakaznice za obed in večerjo. Vodstvo kluba je preskrbelo prvovrstno prehrano po nizki ceni. V vlaku si udeleženci tudi lahko nabavijo vstopnice za tekme. Vodstvo kluba bo torej vsestransko skušalo ugoditi željam udeležencev.

Ilirija : Rapid (Maribor)

Pred odločitvijo tekmovanj za podsaveznega prvaka nastopita jutri ob 15.30 na igrišču Ilirije gornja tekmeca, v Mariboru pa Maribor in Železničar.

Tekmovanje za prvenstvo LNP je tik pred zaključkom. Trenotni vrstni red v prvenstveni tabeli za Ilirijo sicer ni preveč ugoden, ker je na tretjem mestu, mora pa še igrati dve tekmi. Njena nasprotnika sta Rapid in Železničar. Rapid je z zmago nad Železničarjem prehitel Ilirijo za dve točki, se pa v nedeljo snide z Ilirijo, ki upa, da bo ta minus nadoknadila. Imela bo v primeru zmage enako število točk, odločila pa bi boljša razlika golov Ilirije. Če hoče Ilirija še poseči v finalno borbo, mora brezpogojno premagati oba svoja protivnika in ji je potem najmanj drugo mesto sigurno. Ako zmaga železničar nad Mariborom, je lahko Ilirija prva, če bi pa tekma končala neodločeno bi imela Ilirija in Maribor enako število točk in bo odločala boljša razlika golov. Kakor vidimo, stanje za Ilirijo še ni brezupno. Prvenstvo visi na lasu in bo odločal vsak gol za ali proti.

Po najnovejšem predlogu nekaterih podsavezov, da tekmujeta za prestop v nacionalno ligo po dve prvoplasirani moštvi vsakega podsaveza, bo tudi drugo mesto odločne važnosti. Borba bo postala s tem mnogo zanimivejša kajti Rapid ima enake šanse kakor Ilirija. Belozeleni imajo prednost, da igrajo obe tekmi na svojem igrišču in je ravno v tem njihova največja šansa

Službene objave LNP

(Nadaljevanje s seje D o. 26 t. m.)

Odobrijo se prijateljske tekme Amater : ASK Primorje 30. aprila ob 10. v Trbovljah, Rotje : Ilirija 30. aprila ob 10. s predtekmo Retje II : Dobrna II. v Trbovljah; Sloga Loke : Amater 30. aprila v Zagorju; Svoboda Zagorje : Dobrna ob 10. v Zagorju; Bratstvo : VSK Triglav, Ljubljana, 7 maja, na Jesenicah; naknadno se odobri prijateljska tekma Gradjanski SK Čakovec : Slavija, Varaždin 23 aprila v Varaždinu. — Popravlja se objava mednarodne tekme Ilirija : Cracovia, Krakow, ki se vrši 27 maja in ne 28. maja kakor je bilo objavljeno.

Vzamejo se na znanje zapisniki MO Trbovlje od 18. aprila in 24. aprila in MO Maribor od 10 aprila in 24 aprila. Protesti proti verificiranju prvenstvenih tekem Svoboda : Mura 2 aprila v Murski Soboti, Železničar : Rapid 23. aprila v Mariboru in Disk : Domžale 23. aprila v Domžalah se odstopijo SZNS v Ljubljani v izjavo.

Verificirajo se s pravom nastopa 29. tega meseca za Ilirijo Derenda Vladimir, za Grafiko Papler Stanko; za NSK Sparto Kukec Stane; za Jadran Macarol Viktor; s pravom nastopa 6. maja za Slovana Eržen Franc; za Grafiko Anzelc Marko, Gantar Marjan; za NSK Sparto Pogačar Stanislav, Pogačar Igo, Dolnjčar Ivan, Zadnik Rudolf; za Zadrugo, Ljubljana Pipp Ivo, Sotošek Janko, Starman Ladislav, Probec Josip, Premerl Franc, Perovič Jože; za Jugoslavijo Pleteršek Ludvik; za I. SSK Maribor Bosina Joško, Trelec Danilo; za Korotana, Kranj Likar Zmagoslav, Kučina Franjo, Gašperlin Miro, Kert Ivan, Zupan Karl, Wejsseisen Marjan, Pečenko Vladimir. S pravom nastopa 6. maja za mednarodne, 26. julija za prijateljske in 26. oktobra za prvenstvene tekme se verificirajo za Svobodo, Maribor Tičar Boris, za TSK Slovan Smrekar Ludvik; za Zadrugo Starman Adolf; za Jugoslavijo Potekal Ivan; za Grafiko Frelih Evgen.

Pozjva se Čakovečki SK Čakovec, da pošlje do prihodnje seje legitimacijo igralca Tičarja Borisa in ASK Primorje za igralca Starmana Adolfa in Smrekarja Ludvika. Vzame se na znanje izjava igralca Anoljčiča Avgusta, da preklicuje svojo prijavo za SK Rapid ter da ostane še nadalje član SK Železničarja. Igralca Kolarič Mijo in Stipan Stanko bosta verificirana za Gradjanski SK Čakoec, čim bo prejel LNP odjavo od ZNP Zagreb. Iz seznama verificiranih igralcev se črta krčmar Josip. Čakovečki SK Čakovec. Upravnemu odboru se preda SK Disk zaradi svojega dopisa z dne 24. t. m. Tajnik II.

Službene objave LNP. Seja k. o. 27. t. m. Prisotni gg. Köstl, Berdajs Zajc, dr. Tavčar, Šetina. Kaznujeta se igralca Kovač Štefan (SK Dobrna, Trb.) po paragrafu 24 z dvotedensko zabrano igranja do inkl. 6. maja in Gričar Milan (SK Retje, Trb.) po paragrafu 13 z enomesečno zabrano igranja do inkl. 20. maja. Tajnik III.

Kuret M. tajnik LNP se je po večtedenski službeni odsotnosti vrnil v Ljubljano.

ASK Primorje (nogometna sekcija). — Zaradi odhoda v Zagreb mora biti ligno moštvo danes ob 13.20 na glavnem kolodvoru. V nedeljo popoldne igrajo jun orji z rezervo Slovana. Ob 14.30 morajo biti v garderobi: Marc, Ulage, Sinkovec, Habiht II., Strnad, Janežič, Vahen I., Boncelj, Race, Sovinc, Svetic III., Apih, Petrič. Službujoča odbornika g. Mrdan in Zajec.

Namestu zadržanega ASK Primorja bo igralo jutri ob 10. na igrišču Amaterja v Trbovljah ojačeno B moštvo Ilirije iz Ljubljane. Ilirijansko moštvo bo imelo s seboj nekaj igračev, ki so se že borili za prvenstvo LNP in zato se sportu naklonjeno občinstvo vljudno vabi. Cene znižane. V tej tekmi se poslovi s svojo stoto tekmo dobri in rutiniirani branilec Amaterja g. Šešler Slavko, ki odide 3. maja k vojakom v Beograd Uprava kluba se mu zahvaljuje za njegovo požrtvovalnost in mu želi srečno pot, sportski pozdrav in na svidenje.

Vprašanje nogometnega igrišča v Kamniku. Kamniški nogometaši imajo svoje igrišče na sejmišču ki je pa v vseh ozirih premajhno in nepraktično. Lastniki sosednjih vrtov in travnikov se neprestano pritožujejo nad nogometaši, da hodijo po žogo na tuje ozemlje in delajo škodo. S tem vprašanjem sta se bavila na seji občinski odbor in sportni klub. Soglasno je bilo mnenje, da se mora poiskati drugo igrišče, vendar pa je velika težava, kje bi dobili primeren prostor. Občina bi bila pripravljena prepustiti za primerno odškodnino svoj travnik pred »Eto«, vendar pa je ta premajhen. Sportni klub zaenkrat ne more misliti na nakup igrišča, pač pa je osnoval fond, v katerem bo zbiral sredstva, da v bližnji bodočnosti vzame v najem primeren prostor

Petj redni občni zbor SK Olimpa v Celju bo v nedeljo ob pol 10. dopoldne v gostilni »Jugoslovan« v Gaberju. V primeru nesklepčnosti se bo vršil pol ure pozneje zbor, ki bo sklepčen ob vsaki udeležbi. Vsi člani in prijatelji SK Olimpa vabljeni.

SK Javornik (nogometna sekcija). V nedeljo obvezen trening naslednjih: Kovšca, Majcen Nino, Domicelj, Šemrov, Medanić, Baumann, Vidrih, Piculin, Gerl, Skuk, Zgonc, Škulj, Tušar, Strosack, Alić, Iglič, Mršek, Urbas V., Krašovec, Šušteršič I in II, Bombač. V primeru zadostne udeležbe na dva gola. Opozarjajo se imenovani, da se v slučaju nezadostnega opravičila ne bodo vzeli v poštev za sestavo moštev za prihodnje tekme. Prva tekma v letošnji seziji bo 7. maja. Trening prične ob 15.30.

Sokol

Pomen sokolskih prosvetnih dni

V župi Kranj je običaj, da se poleg telovadnega župnega nastopa priredi vsaj enkrat v letu tudi prosvetni dan, kjer je dana prilika, da pokažejo edinice plodove prosvetnega dela. Pričelo se je s pevskimi nastopi posameznih zborov in s skupnim nastopom. Dve taki prireditvi lani in letos sta se sijajno obnesli. Posebno letos se je opazilo, da je zamislek posrečen in da je zanimanje zanj vedno večje.

Važno je pri tem, da nastopajo tu skupno stari ,izvežbani zbori in novi začetniki. Tako se da prilika, da pokažejo stari, kaj se z vztrajnim delom doseže in pobuda mladim, naj sledijo v delu starejšim. Poudariti je treba da prihajajo mladi zbori dobro pripravljeni in s tako samozavestjo, ki ne daje dvomiti v napredek. To smo opazili posebno pri mladih društvih Podbrezje in Podnart, katerih članstvo se sestavlja zgolj iz kmečkega, obrtniškega in delavskega stanu. Res je, da imajo voditelji v takih društvih težje delo, ali to delo se jim poplačuje z naraščajočim napredkom in lepimi uspehi župni prosvetni odbor dela na to, da bi se prosvetni dnevi še izpopolnili z drugimi panogami prosvetnega dela. Pri posedanjih sodelujejo pevski zbori in godbe ,dodati bi bilo treba še dramatiko in lutkarstvo, pozneje pa povezati s kakim prosvetnim tečajem, z idejami, zgodovinskimi in sokolsko strokovnimi predavanji ,kar bi se v župa Kranj lahko izvedlo, kakor je pokazal zadnji prosvetni tečaj.

Posebne važnosti pa je, da je koncert vedno odidajala ljubljanska radio-postaja. S tem je omogočeno, da se ga udeleže vsi, ki se zanj zanimajo.

Sokolsko društvo v Kranju vabi k predavanju »Sokolstvo in alkoholizem«, ki bo drevi ob pol 21. v knjižnici v Narodnem domu. Predaval bo br Horvat Rudolf iz Škofje Loke Vstopnine ni!

Štafetna tekma pri Sokojskem društvu Maribor I. bo ob priliki letnega nastopa dne 21. maja t. l. na letnem telovadišču v Magdalenski ulici. Tekmovanje v štafeti 800, 400, 200 in 100 m za otvoritveno prehodno darilo, ka.ero ima sedaj župa Zagreb, se vrši po lanskih pogojih, tekmovalci pa morajo nastopiti tudi pri članskih prostih vajah. — Prijave za tekmovanje pošljite društvu Maribor I. do 8. maja t. l. Podrobnosti o tekmi dobijo ona društva takoj, ko prijavijo svojo udeležbo.

Sokol Litija - Šmartno. V nedeljo 30. t. m. zvečer ob 8. bo mladinska telovadna akademija. Naši malčki z naraščajem vred bodo po dolgem presledku zopet nastopili z izbranim sporedom. Posebno privlačna točka pa bo prvi nastop sokolskega mladinskega godalnega orkestra pod spretnim in neumornim vodstvom br. učitelja Milana Pertota. Naslednji dan pa bo letno uvedeni majniški pešizlet tokrat na Limbarsko gorо preko Vač Odhod ob 6. zjutraj. Dan 21 maja je določen kot »Materinski dan« in se bo vprizorila mladinska igra »Desetnik in sirotica« — Letni telovadni nastop društva pa je določen za 9. julija, tombola pa dne 6 avgusta nakar se vsa okoliška društva naprošajo, da te dneve ne prirejajo svojih nastopov ali sličnega.

Zaradi reorganizacije prodajamo del naše zaloge po

polovičnih cenah

dokler traja zaloga.

Navajamo le nekaj cen:

d. čepice, svilene	Din	2.—	svila crepe de chine vzorč. m	Din	29.—
d. pulover, volnen	„	29.—	georgette, mouseline svilen m	„	48.—
d. bluze	„	37.—	pralna svila, vzorčasta m	„	29.—
šal, svilen, vzorčast	„	18.—	brokat svila za podloge m	„	19.—
d. obleke tweed	„	98.—	rips svila za plašče m	„	49.—
d. obleke, svila vzorč.	„	60.—	baržun, enobarv. in vzorč. m	„	19.—
d. obleke, crep, volnene	„	140.—	d. ovratniki, čipkasti, kos	„	5.—
kopalni čevlji	„	19.—	otroške kratke nogavice par	„	1.—
kopalne obleke	„	20.—	razpršilniki	„	15.—
kopalne obleke, volnene	„	39.—	manicure	„	10.—
tenis čevlji, prvovrstni	„	78.—	m. sportne srajce	„	29.—
otroške jopice	„	10.—	m. puloverji, čista volna	„	42.—
d. samoveznice, svilene	„	6.—	m. rokavice, usnjene	„	38.—

A. SINKOVEC nasl. K. Joss LJUBLJANA

Potovalni kovčki, usnjene torbice, aluminijasta posoda za turiste ter drugo blago — globoko pod nabavno ceno

Le nekaj dni! Zato hitite!

Radio

Sobota, 29. aprila.

LJUBLJANA 12.15: Plošče. — 12.45: Dnevne vesti. — 13: Čas, plošče, borza. — 17: Salonski kvintet. — 18: Predavanje o gradovih. — 18.30: Angleščina. — 19: Predavanje o delavskih sodiščih. — 19.30: Iz zgodovine filozofije. — 20: Prenos iz Zagreba. — 22: Čas, poročila, plošče.

BEOGRAD 12.05: Radio orkester. — 16: Narodne pesmi. — 16.30: Lahka godba. — 20: Prenos opere iz Zagreba. — Plesna glasba na ploščah. — ZAGREB 12.30: Plošče. — 17: Lahka godba orkestra. — 20: Prenos opere iz gledališča. — Godba za ples. — PRAGA 19.25: Prenos iz Brna. — 20: Mešan program iz Mor. Ostrave. — 22.15: Lahka glasba. — BRNO 19.25: Koncert godbe na pihala. — 20: Program kakor v Pragi. — VARŠAVA 18.25: Lahka in plesna glasba. — 20: Orkestralen in pevski koncert. — 22.05: Chopinove klavirske skladbe. — 23: Godba za ples. — DUNAJ 11.30: Koncert orkestra. — 15.15: Arije in pesmi. — 16.40: Zborovski koncert. — 17.45: Lahka godba orkestra. — 19.20: Klavirske skladbe. — 20: Mešan program. — 22.15: Plesna glasba. — BERLIN 20.05: Prenos programa z Dunaja. — Koncert plesnega orkestra. — KÖNIGSBERG 20.05: Program kakor v Berlinu. — MÜHLACKER 20: Pester bavarski večer. — 23: Kabaretni program. — BUDIMPEŠTA 18.30: Madžarske pesmi. — 20.45: Operetni večer. — 22.30: Koncert ciganske kapele. — 23.15: Jazz. — RIM 17.30: Koncert orkestra. — 20.15: Pevski koncert. — 20.45: Operetni večer.

ŠPEDICIJA TURK LJUBLJANA

OCARINJENJE

vseh uvoznih in izvoznih pošiljk, in to hitro, skrbno in po najnižji tarifi. Revizija po njej deklariranega blaga in vse informacije brezplačno.

Telef. interurban 24-59 Vilharjeva c. 33

(nasproti nove carinarnice)

PREVAŽANJE

vsakovrstnega blaga, bodisi kuriva, strojev, selitve itd. v Ljubljani in izven Ljubljane z vozovi na konjsko vprego kakor tudi s tremi najmodernejšimi avtomobili po dve, tri in sedem ton nosilnosti.

Telef. interurban 21-57 Masarykova c. 9

(nasproti tovornega kolodvora) 159

Uspešno negovanje lepote

je omogočeno vsaki razumni ženi enostavno z uporabo mastne Porenal kreme, ker ona, nalahno nanesena na obraz, preko noči hrani, osvežuje in pomlajuje kožo, dočim suha Porenal krema, priljubljena zaradi svoje nežne finosti uporabljana čez dan, varuje in polepšava obraz in daje v kombinaciji s Porenal pudrom, ki se odlikuje po svoji blagodišeči nežnosti in izberi dvanajstih prekrasnih nians, obrazu kompletno negovan, mladostěn in lep izgled. Zahtevajte izrecno povsod ali od Nobilior parfumerije, Zagreb, Ilica 34, Jelačičev trg 15, Porenal kremo, suho in mastno, ter Porenal puder. 90

Cene malim oglasom

Ženitve in dopisovanja: vsaka beseda Din 2.— ter enkratna pristojbina za šifro ali za dajanje naslova Din 5.— Oglasi trgovskega in reklamnega značaja: vsaka beseda Din 1.— Po Din 1.— za besedo se zaračunajo nadalje vsi oglasi, ki spadajo pod rubrike »Kam po kosilu«, »Auto-moto«, »Kapital«, »V najem«, »Posest«, »Lokali«, »Stanovanja odda«, »Stroji«, »Vrednote«, »Informacije«, »Živali«, »Obrti« in »Les« ter pod rubrikama »Trgovski potniki« in »Zaslužek«, če se s oglasom nudi zaslužek, oziroma, če se išče potnika. Kdor si pa pod temo rubrikama išče zaslužka ali službe, plača za vsako besedo 50 par. Pri vseh oglasih, ki se zaračunajo po Din 1.— za besedo, se zaračuna enkratna pristojbina Din 5.— za šifro ali za dajanje naslova. Vsi ostali oglasi socialnega značaja se računajo po 50 par za vsako besedo. Enkratna pristojbina za šifro ali za dajanje naslova pri oglasih, ki se zaračunajo po 50 par za vsako besedo, znaša Din 3.—

Najmanjši znesek pri oglasih po 50 par za besedo, je Din 10.— pri oglasih po 1 Din za besedo pa Din 15.—

Vse pristojbine za male oglase je plačati pri predaji naročila, oziroma jih je vposlati v pismu obenem z naročilom.

Mali oglasi

Za odgovor 3 Din v znamkah

Službo dobi

Vsaka beseda 50 par; za dajanje naslova ali za šifro pa 3 Din. (1)

Poslovodja
strokovnjak za pohištvo — zmožen kavcije, se sprejme. Ponudbe na podruž. Jutra v Mariboru pod »Tako«. 13442-1

Vzgojiteljico
išče boljša družina na Gorenjskem k dvema dečkoma, v starosti 5 in 8 let. Reflektira se le na prvovrstno moč z večletno prakso in otroškim vrtcem. Predstaviti se je 1. maja popoldne v Cegnarjevi ul. št. 4. 13478-1

Plačilno natakarico
sprejme hotel Stara pošta v Kranju. Kavcija pogoj, stalna služba, ponudbe s sliko. 13507-1

Brezposelni
lahko zasluži dnevno 50 do 100 Din. Potrebna kavcija 100 Din. — Priložite znamko za odgovor. Združenje Ljubljana — poštni predal št. 329. 13460-1

Hotelsko kuharico
mlajšo, išče Grand hotel Toplice na Bledu. Direktne oferte s prepisi spričeval. 12805-1

Vzgojiteljico
z znanjem nemškega jezika in ki razume delo pri gospodinjstvu, sprejmem k 2 otrokoma. Ponudbe na ogl. oddelek »Jutra« pod šifro »Resna«. 13372-1

Gospodičnu
ki igra goslí, bilo koj instrument, išče se za Salonsko kapelo — tudi naj se oglasi dobra sopranistinja za petje. Reference slati s fotografijom na naslov: Savko Raškaj, hotel Union v Kranju. 13343-1

Črkoslikarja
ki je obenem pleskar ali soboslikar, išče Martin Šafran, slikarski mojster v Mariboru, Slovenska ulica št. 16. 13437-1

Pletilje
sprejme tovarna nogavic Vidmar, Ljubljana, Pred školijo 19. 13540-1

Trg. pomočnika
v večjo trgovino na deželi sprejmem takoj. Vojaščine prosti imajo prednost. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 13545-1

Ključavničarja
28—35 let starega, vestnega in resnega, izvežbanega v izdelovanju greenkov, sprejmemo v stalno službo. Nudi se prilika za napredovanje do mojstra. — Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod »Sajerska«. 13564-1

Postrežnico
pridno in vestno, sprejmem za več ur dnevno. Naslov v oglasnem oddelku Jutra. 13586-1

Fotografskega pomočnika
ažurnega, s samostojnim na ozemu, ki je znanja in avtoanji operater, sprejmem takoj. Ponudbe s sliko in mezdevali na oglasni oddelek »Jutra« v Ljubljani pod značko »Dobra plača«. 13292-1

Čevljar. pomočnika
specijalista v izdelavi oswark išče K. Poljanec v Ljutomeru. 13575-1

Fotografa
Laica - operaterja, tudi začetnika sprejmem. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Laica«. 13291-1

Službe išče

Vsaka beseda 50 par; za dajanje naslova ali za šifro pa 3 Din. (2)

Pekovski pomočnik
priden, delaven, skrben, zanesljiv in močan, za vsa dela, išče službo v mestu ali na deželi. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 13484-2

Natakarica
prvovrstna, zmožna kavcije, s prvovrstnimi spričevali, želi premeniti službo kot plačilna v boljšo gostilno ali restavracijo. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Dobra natakarica«. 13505-2

Sedlar. pomočnik
vsestransko izvežban v stroki, želi službo pri večjem podjetju. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod značko »Dober«. 13499-2

Plačilna natakarica
zmožna kavcije, išče mesto v boljši gostilni ali letovišču, s 15. majem. Ponudbe na podružnico Jutra v Mariboru pod »Plačilna«. 13236-2

Natakarica
ki govori tudi nemško — išče službo. Gre tudi kot donašalka jedi. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 13438-2

Absolvent državne trgovske šole
sposoben vseh pisarniških del, kot knjigovodstva — enostavnega in dvostavnega, amerikanskega, po nemški in italijanski metodi, slov., srbohrv. in nemške korespondence, stenografije in strojepisja, izvežban tudi v izvrševanju občinskih poslov, želi zaposlenje proti minimalni mesečni nagradi. Gre tudi kot lesni manipulant, skladiščnik, ekspediter, ali event. kot trgovski pomočnik. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod »Vesten 267«. 13465-2

Brivski pomočnik
21 let star, dober bubi štucer, išče mesto v boljši brivnici. Ivica Lončarević, brivski pomočnik, Varaždin — frizerski salon Kristek. 13471-2

Mesto poslovodje
ali skladiščnika bi prevzel v mestu ali na deželi, vešč tudi samostojno voditi trgovino. Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod šifro »Zanesljiv«. 13403-2

Mlada dama
zelo podjetna in sposobna, išče v mestu v pisarni ali kot voditeljica trgovine. — Pismene ponudbe prosi na oglas. oddelek »Jutra« pod »Skromna plača«. 13455-2

Mlada prodajalka
večša slov. in nemškega jezika, išče službo. — Ponudbe prosi na oglasni oddelek »Jutra« pod značko »Pridna moč«. 13567-2

Vajenci(ke)

Vajenca-mehanika
k se oskrbi hrano in stanovanje sam, sprejme Ivan Legat, Ljubljana, Prešernova ul. Specijelna popravljalnica in trgovina pisarniških strojev. 13340-44

Zaslužek

Kdor išče zaslužka, plača za vsako besedo 50 par; za naslov ali šifro 3 Din. — Kdor nudi zaslužek, pa za vsako besedo 1 Din. za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (3)

Spretna vezilja
išče delo na dom. — Ponudbe prosi na oglasni oddelek »Jutra« pod »Zelo poceni«. 13456-3

Sportno filmanje
Nudi se prilika snimanja lova ruševca v gorskem lovišču na Gorenjskem. — Prenočevanje in prehrana kakor tudi postrežba na razpolago v lovski koči. Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod šifro »Sportno filmanje«. 13382-3

Milijone
lahko zaslužite Vi, ki imate tovarno za izdelovanje strojev, ako pričnete izdelovati »Perpeto-mobile« ali samogonilni stroj. Zato poiščite še danes naslov na oglas. oddelek »Jutra« pod šifro »Moj novi stroj«. 13516-3

Pouk

Beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro 5 Din. Dijaki, ki iščejo instrukcije, plačajo vsako besedo 50 par; za šifro ali za dajanje naslova 3 Din. (4)

Oblastveno koncesijonirana
šoferska šola
I. Gaberščik, bivši komisar za šoferske izpite, Bleiweisova cesta 52. 13490-4

Strojepisni pouk
Novi večerni tečaj za začetnike in izvežbance. — Vpisovanje 1. in 2. maja od 6. do 8. ure zvečer. Začetek 3. maja. Šolnina znižana. — Christofov učni zavod, Ljubljana, Domobranska c. 15 (nova vila). 13528-4

Krojači, šivilje in nešivilje!
Vsled današnje krize priredi Krojno učilišče v Gledališki ulici 2 brezplačen
pouk prikrojevanja
Začetek 4. maja. Vpisovanje dnevno od 8. do 12. ure. 13531-4

Prodam

Oglasi trg. značaja po 1 Din beseda; za dajanje naslova ali za šifro 5 Din. — Oglasi socialnega značaja vsaka beseda 50 par; za dajanje naslova ali za šifro pa 3 Din. (6)

Kuhinjsko kredenco
in 2 zložljivi postelji proda Kraljič, Hrenova ulica št. 17. 13509-6

Najcenejša kurjava
so suhi odpadki od žage, katere ima vedno v zalogi Ivan Siška, tovarna parketov, Metelkova ulica 4, telefon 22-44. 13394-6

Daljnogled »Zeiss«
osemkratni, skoraj nov, zelo ugodno naprodaj v Ljubljani, Poljanska cesta št. 13/II, levo. 13286-6

Norveško ribje olje
najfinejše, sveže, vedno v zalogi. Naročila točno more povzetju. Piccoli, Tyrševa (Dunajska) cesta št. 6. 68-6

Otroške vozičke
globoke, najnovejše, športne bele, igralne vozičke in tricikle dobite najceneje v
trgovini M. Tomšič
Ljubljana, Sv. Petra c. 52. 12426-6

Dolomitni pesek
za posipanje dvorišč, vrtov in kegljišč vam dobavi najsolidneje K. Vodnik, Podutik 35. Naroča se tudi pri »Jekle«, Ljubljana, Stari trg — telefon št. 28-45. 12922-6

Nove gramofonske plošče dospele
(tudi slovenske) od 15 Din naprej. Svilene ovratnice 20 Din. Omnia, Dunajska 36. 13572-6

Avto, moto

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (10)

Avto Essex
limuzina Oakland, limuzina Lancia, odprt ,sedemsedežen, menja za les Lucich, gostilna Kafež, Ljubljana, Florijanska 4. 13556-10

Avto
vreden 20.000 Din, založim ali posodim tistemu, ki mi posodi za dobo 3 mesecev 5000 Din. Ponudbe na ogl. oddelek »Jutra« pod značko »Posodim«. 13570-10

Indian Big-Chief
radi nabave voza ugodno proda Vinocet, Vič-Ljubljana. 13492-10

Avto naprodaj
Zaradi premajhnega prometa prodam še malo rabljen mali tovorni avtomobil znamke B. M. W., spredaj dvosedežen, v dobrem stanju, zadaj zaprt. Pripraven za prevoz suhomesnatih izdelkov, peciva ali kaj podobnega. Rabi 6 l bencina. Poizve se v Mostah pri Ljubljani, Zaloška cesta 36. 13459-10

Motorno kolo
brezhibno, znamke »F. N.« 350, prodam. — Istotam tudi prodam ali zamenjam lukeusni
poltovorni avto.
Vse informacije v gostilni Novak, Ljubljana, Rimska cesta 19. 13506-10

Ford avto
poltovorni, prodam ali zamenjam za dvosedežnega. — Kolodvorska ulica št. 27, gostilna »Francija«. 13588-10

Posest

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (20)

Pohištvo

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (12)

Spalnico
dobro ohranjeno, z marmornatimi ploščami, prodam. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 13486-12

Mahagoni jedilnico
starinsko, zelo lepo, obstoječo iz mize, 8 stolov, kredence in 2 vitrin, ugodno prodam. Posebej je še naprodaj: komoda (Marija Terezija), starinska salonska miza in nekaj drugega pohištva. Vprašati in ogledati v Radovljici, v vili Fest. 13548-12

Dvodružinsko vilo
pri Mariboru za 75.000 Din,
gostilno
in 14 oralov posestva, sedež uradov, ugodno proda Posredovalnica v Mariboru — Frančiškanska ulica 21. 13469-20

V najem dam hišo
in zemljišče za obdelovanje vrta, na lepem kraju Trsata, takoj po dogovoru. Pojasnila daje Franjo Studenac, Trsat - Sušak, Strmički put 17. 12576-20

Vagon kratkih desk
v dolžinah od 1—4 m, ter 13—30 mm debeline, in eno popolnoma novo lovsko
dvocevko
znamke »Suhl«, zamenjam za dobro ohranjeno motorno kolo 500 ccm, model 31 ali 32. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 13380-15

Parcelo
vsestransko pripravno, pod ugodnimi pogoji prodam. — Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 13554-20

Celo vilo
s 6 sobami, 2 kuhinjama, 2 kopalnicama in vrtom — pri Tivoliju oddam za avgust enemu ali dvema in teresentoma za 2000 Din mesečno. — Pojasnila daje »Posest«, Miklošičeva c. 4. 13538-20

Kupim

Oglasi trg. značaja po 1 Din beseda; za dajanje naslova ali za šifro 5 Din. — Oglasi socialnega značaja vsaka beseda 50 par; za dajanje naslova ali za šifro pa 3 Din. (7)

Omaro za led
manjšo, izvrstno ohranjeno, kupim. — Ponudbe na naslov: Lavrenčič, Ljubljana, Poljanska cesta 13/II levo. 13585-7

Fotoaparat
6½ × 9, Anastigmat 6:3 Kompur ali Ibsa zatvor, kupi August Podkeršnik, Črna — Prevalje. 13472-7

Tricikelj
za prevoz paketov, kupi tovarna Vidmar, Pred školijo 19. 13580a-7

V najem

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (17)

Pekarno
dobro vpeljano vzamem v najem. Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod šifro »Pekarna 88«. 13482-17

Lokali

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (19)

Trgovina
z mešanim blagom, dobro idoča, s stalnimi strankami radi selitve ugodno naprodaj. Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod šifro »Lepa eksistenca«. 13491-19

Lokal s sobo
na Miklošičevi cesti takoj odda drogerija »Hermes«, Miklošičeva 30. 13396-19

Trgovino
z mešanim blagom, na najbolj prometni točki, dobro vpeljano, poleg farne cerkve takoj oddam vsled nujnega odpotovanja k vojakom. Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod šifro »Sigurna eksistenca«. 13461-19

Lokal na Bledu
v Parkhotelu oddam. Pojasnila daje K. Soss, Mestni trg 18/19. 13434-19

Lep svetel lokal
za trgovino ali obrt — v centru mesta takoj oddam. Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod šifro »Svetel«. 13333-19

Vinotoč
vpeljan, v centru mesta oddam radi bolezni. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 13528-19

Kuhinjo
na prometnem kraju oddam takoj. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Upeljana«. 13532-19

Stanovanja

Vsaka beseda 50 par; za dajanje naslova ali za šifro 3 Din. (21-a)

Dvosob. stanovanje
s pritiklinami, išče mirna stranka — točen plačnik. Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod »Za avgust«. 13424-21/a

Boljša stranka
treh odraslih oseb, čista in mirna, točna plačnica, išče za avgust stalno, po zmerni ceni, solnčno in zračno stanovanje dveh sob, predsobe in ostalih pritiklin. Veranda na vrt ima prednost — v bližini centra, do 20 minut od glavne pošte. Ponudbe prosi do 5. maja na oglas. oddelek »Jutra« pod šifro »Red in mir«. 13597

1—2 sobi
s pritiklinami, solnčni in čisti, v centru mesta iščem za avgust. Plačam točno. Ponudbe s ceno na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Vpokojenka«. 13569-21/a

Stanovanje odda

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (21)

Dvosob. stanovanje
vse pod enim ključem, z vrtom oddam v Zg. Šiški štev. 215 — poleg šole. 13457-21

Dvosob. stanovanje
s pritiklinami, solnčno in lepo, takoj oddam. Pojasnila na Erjavčevi c. 21/III. 13502-21

Dvosob. stanovanje
komfortno, oddam takoj blizu glavnega kolodvora. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 13458-21

Dvosob. stanovanje
ugodno odda Vinocet, Vič. 13493-21

Stanovanje
dvo- in trisobno, z majem oddam na Starem trgu 24, I. in II. nadstr. 12874-21

Trisob. stanovanje
solnčno, moderno, s kabinetom, kopalnico s plinom, pralnico, blizu centra na Tyrševi (Dunajski) c. oddam s 1. julijem, oziroma 1. avgustom. Ponudbe pod šifro »Mesečno Din 1300« na Ekspozituro »Jutra« — Tyrševa cesta. 13427-21

Enosob. stanovanje
v novi hiši oddam s 1. junijem. Poizve se v Jarnikovi ulici 3, visoko pritličje. 13534-21

Trisob. stanovanje
s kopalnico in pritiklinami oddam takoj v centru mesta. — Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 13538-21

Stanovanje
2 sob in kuhinje, za 300 Din oddam s 1. majem na Starem trgu 19. 13532-21

Štirisob. stanovanje
z etažno kurjavo in solnčno teraso, v novi vili sredi mesta oddam. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 19520-21

Dvosob. stanovanje
za 600 Din mesečno oddam z majem v Šentjakobskem okraju — Rožna ulica 27. 13596-21

Trisob. stanovanje
s kopalnico, zelo solnčno oddam z majem na Cesti v Rožno dolino 26. 13571-21

Sobo odda

Vsaka beseda 50 par; za dajanje naslova ali za šifro 3 Din. (23)

Sostanovalko
sprejmem. Naslov v oglas. oddelku »Jutra«. 13503-23

Opremljeno sobo
v lepi legi, s posebnim vhodom, oddam Cesta na Rožnik 51. 18504-23

Prazno sobo
s posebnim vhodom, oddam poleg avto postaje v Stožicah št. 64. 18487-23

2 pisarniški sobi
vezani, v I. nadstropju pri sodišču takoj odda drogerija Hermes, Miklošičeva c. št. 30. 13395-23

Separirano sobo
oddam 2 osebama. Naslov v oglasnem oddelku Jutra. 18488-23

Opremljeno sobo
s posebnim vhodom etc., z uporabo kopalnice, v centru mesta oddam takoj. — Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 13489-23

Prazne mes. sobe
s centralno kurjavo, toplo in mrzlo vodo, oddaja uprava palače Grafike, Masarykova cesta št. 14/IV. 13219-23

Opremljeno sobo
s separatnim vhodom oddam v vili s 1. majem. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 13549-23

Sobo z 2 posteljama
in posebnim vhodom — s hrano ali brez oddam na Sv. Petra cesti št. 81, vhod skozi dvorišče. 13561-23

Opremljeno sobo
s posebnim vhodom in kopalnico, v mestu oddam. — Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 13552-23

Opremljeno sobo
oddam s 1. majem solidnemu gospodu. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 13563-23

Opremljeno sobo
z elektriko, po zmerni ceni odda Tavčar, Karlovška cesta 15/II, levo stopnjišče. 13539-23

Sobo
svetlo in zračno, z električno razsvetljavo po zelo nizki ceni oddam solidni osebi na Poljanski cesti 31 I. nadstr. desno. 13387-23

Sobo
oddam 2 gospodoma ali gospodičnama v Staničevi 15 (Bežigrad). 13591-23

1 ali 2 opremljeni sobi
event. z uporabo telefona, kopalnice in klavirja oddam pri operi. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 13602-23

Opremljeno sobo
s posebnim vhodom in elektriko oddam. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 13504-23

Lepo sobo
v sredini mesta oddam gospodični. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 13590-23

Opremljeno sobo
s posebnim vhodom oddam boljšemu gospodu. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 13568-23

Sostanovalca
sprejmem po nizki ceni z vso oskrbo v veliko in zračno sobo. Istotam sprejmem
več abonentov
Florijanska ulica št. 19/II. 13565-23

Krasno sobo
separirano, oddam v novi in moderni hiši v centru. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 13589-23

Čisto sobo
oddam mirni osebi na Bleiweisovi cesti št. 4, pritličje levo. 13569-23

Sobo
s strogo separatnim vhodom oddam gospodični ali gospodu. Istotam je naprodaj
šivalni stroj
Ramor, Križevniška ul. 6, pritličje. 13583-23

Lepo sobo
oddam po znižani ceni. — Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 13600-23

Sobo
udobno opremljeno takoj oddam nasproti kavarne Evropa. Naslov pove oglas. oddelek »Jutra«. 13586-23

Opremljeno sobo
z elektriko in postrežbo oddam v Židovski stezi 6/II. 13598-23

Opremljeno sobo
s posebnim vhodom ter 1 ali 2 posteljama, pri mitnici blizu tramvaja poceni oddam. Sp. Šiška, Černetova 31/I-4. 13529-23

Gospodično
kot sostanovalko sprejmem v lepo sobo v Florijanski ulici št. 17/I. 13592-23

Dopisi

Vsaka beseda 2 Din; za dajanje naslova ali šifre pa 5 Din. (24)

»Jadran«
Bil prost samo dan. Dolgo ni. Očitanje ni upravičeno, ker ne prelomim obljube. 13477-24

Glasbila

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (26)

Bas - gitaro
novo, ugodno proda Höfler, Ljubljana, Wolfova 1/II. 13526-26

Živali

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (27)

Krasen volčjak
9 tednov star, naprodaj na Sv. Petra cesti štev. 81. 13560-27

Izgubljeno

Vsaka beseda 50 par; za dajanje naslova ali za šifro pa 3 Din. (28)

Uro
znamke »Zenit« je izgubil ubog dijak v sredo dopoldne v Tivoliju. Proti nagradi jo je oddati v Gorupovi ulici 3/II desno. 13515-28

Stroji

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (29)

Šivalni stroj
Cik-cak, kupim. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Cik-cak«. 13496-29

Pisalni stroj
Smith & Bros, dobro ohranjen, in skoraj nov
Rollfilm aparat
6 × 9, Tessar 4,5, zelo ugodno prodam ali zamenjam za motocikel. Naslov v oglasnem oddelku Jutra. 13084-29

Pridelki

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (33)

Hmelja
okrog 1000 kg lanskega in predlanskega prodam. Na ogled in ceno pove Anton Strnad, veleposestnik, Sevnica. 13387-33

Obrt

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (30)

Slamnike
najmodernejše nudi Zofi Laurenčič, Mestni trg 7. Preoblikovanje 25 Din. 13187-30

Dame, pozor!
Priporoča se modni atelje Roza Medved, Ljubljana, Mestni trg štev. 24/I, za točno izvršitev damskih oblek, plaščev, kostumov itd. po najnovejših modelnih krojih in zmerni ceni. Dobijo se vsakovrstni kroji po meri. Istotam se vrši redni pouk v krojenju damskih oblek. 13374-30

Avto-delavnico
novo, priporoča Joža Kratjič, Gosposvetska c. 16 — dvorišče. 13562-30

Mojstrica kozmetike
Slava Gril
Beethovnova ul. 15, parter
(vis - a - vis nebotičnikovih zgradb) se priporoča cenj. občinstvu za najmodernejšo nego obraza. 13140-30

Slamniki
od 50 Din naprej v največji izberi zadnje novosti. Salon »La femme Chic«, Selenburgova ulica št. 6/I. 13519-30

U vezi raspisanog

konkursa

KL Br. 3415 od 6. marta ov. g. za izradu skice i ornamenta za srećke Drž. Klasne Lutrije nastupajućeg 27. kola, Upravni je Odbor Državne Klasne Lutrije u sednici svojoj od 25. ov. m. rešio, da se i to:

I. nagrada od 5.000.— Din dodeli primljenoj skici pod šifrom »J. F.«;

II. nagrada od 3.000.— Din dodeli primljenoj skici pod šifrom »Arts«, i

III. nagrada od 2.000.— Din dodeli primljenoj skici pod šifrom »Nen«.

Podnosioci napred pom. skice, potrebno je, da se jave Državnoj Klasnoj Lutriji.

Iz kancelarije administrativnog odelenja Državne Klasne Lutrije L Br. 5785 od 27. aprila 1933 god. u Beogradu. A. 5298

Oglašujte v »Jutru«!

ZA USTANOVITEV

VEČJE MODERNE KAVARNE

na jako ugodnem prostoru se ustanavlja delniško društvo z deleži po 10.000 do 20.000 Din. Interesenti naj vpošljejo svoj naslov podružnici »Jutra« v Mariboru pod šifro »Dobro naložen kapital«. Sprejemajo se tudi vložne knjižice dobrih zavodov. 5302

Mednarod. velesejem v Budimpešti
6.—15. maja

Preko tisoč razstavljalcev vseh industrijskih panog. Izdelki v množini. Kakovostno blago.
Razstava madjarskih zemljedelskih produktov za izvoz.

IZVOZNI POSLI PLAČLJIVI V PENGÖ VALUTI

Sijajne modne revije — kozmetična razstava — avijatična razstava — filatelistična razstava in borza — razstava za naseljevanje — kmetska posestva — gradnje — izložba za vprašanja o namakanju in kulturi drevja — izložba perutnine in drobnice, vinska razstava — galerija male obrti — skupine za hišno industrijo.

Znatni popusti pri potovanju in nabavi vizuma kakor tudi znižane cene v gledališčih, zdravilnih kopališčih itd., na temelju sejmske izkaznice od 1. do 20. maja.

Sejmske izkaznice in informacije pri:
Potniškem uradu »PUTNIK«, centralno zastopstvo za Jugoslavijo: Beograd, Kr. madž. trg. delegat ,Vuka Karadjića ulica 11. 4956

PRED NAKUPOM SI OGLEJ NOVA CHROM-PONIKLANA

PUCH KOLESA!

Ugodne cene in plačilni pogoji.

IGN. VOK, LJUBLJANA

Tavčarjeva ulica štev. 7 164

G. Th. Rotman:

Vrtismrček in Šilonoska spet na delu

33

Nedaleč od ondod je bilo stavbišče, kjer so hoteli zgraditi hišo. Tam je sedel stari pomagač Tone in nekoliko počival; klobuk je ležal zraven njega. »Kar noter!« sem zacvilil ves zasopel, in — smuk, smuk! sva skočila v klobuk. Muki, ki je bil ostal dokaj daleč za nama, ni videl, kam sva se bila skrila, in je zdirjal mimo.

ZAHVALA

Za mnogoštevilne izraze sožalja in sočustvovanja ob nenadni izgubi našega dobrega očeta, starega očeta, brata, strica in tasta, gospoda

Rudolfa Smola st.

kavarnarja

se vsem prav iskreno zahvaljujemo.

Posebno nas veže dolžnost zahvaliti se zdravniku g. dr. Milanu Ropasu, preč. duhovščini, sokolskemu in gasilnemu društvu, sreskemu načelniku g. Frideriku Logerju, županu g. dr. Josipu Režku, starosti notarju g. Matiji Marinčku za ganljivi poslovilni govor, tovarišem lovcem, darovalcem vencev, prijateljem, znancem in prav vsem, ki so pokojnika v tako velikem številu spremili na njegovi zadnji poti. 5297

Novo mesto, dne 27. aprila 1933.

Žalujoči ostali

Pavla Röthel naznanja v svojem in v imenu svojih otrok in sorodnikov, da je dne 27. t. m. preminil njen srčno ljubljeni soprog, oče, stari oče in stric, gospod

Josip Röthel

trgovec in posestnik ter meščan kočevski

Pogreb dragega pokojnika se bo vršil danes, dne 29. t. m., iz hiše žalosti na tukajšnje pokopališče.

Kočevje, dne 29. aprila 1933.

Pavla Röthel, otroci in ostalo sorodstvo.

Urejuje Davorin Ravljen. Izdaja za konzorcij »Jutra« Adolf Ribnikar. Za Narodno tiskarno d. d. kot tiskarnarja Franc Jezeršek. Za inseratni del je odgovoren Alojz Novak. Vsi v Ljubljani.